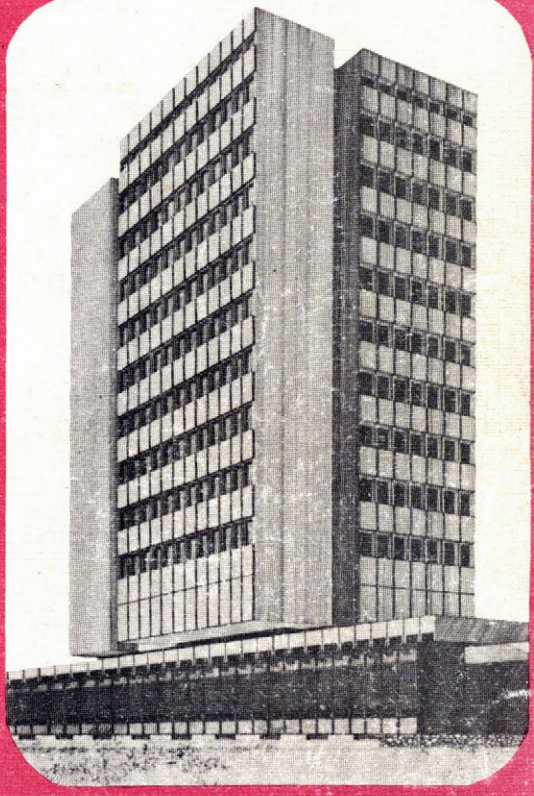
DEBRECENI ORVOS-TUDOMÁNYI EGYETEM

1945
1975

FELSZABADULÁSUNK 30 ÉVE

D2/48 rk
TEL HHA D21KGV trk
FHA
L W19 D35

A DEBRECENI ORVOSTUDOMÁNYI EGYETEM

1945-1975

R131
D35

DEENK
22801

Szerkesztette: BOLODÁR ALAJOS

Közremüködött: Dr.SOMOGYI BÉLÁNÉ
MÉSZÁROS ELEONÓRA

Fotók: TÓTH SÁNDOR

DEBRECENI EGYETEM
OEC-055870
Egyetemi és Nemzeti Könyvtár

"Azt, hogy a nép fia vagy,
igazolnod, sejh, ma nem azzal
Kellene: honnan jössz, - azzal
ecsém: hová mész!"

Illyés Gyula

E L Ő S Z Ó

Harminc évre visszatekintve annak, aki a "fényes szelek" korosztálya tagjaként aktiv cselekvőként akarta, várta, tervezte ezt az azóta eltelt időt és eseményeit, nem más a jubileumi alkalom mint indité egy ujabb korszak tervezésének, feladatainak számbavételére.

Az itt, e kiadványban következő oldalak, fejezetek nemcsak az eredményeinket tükrözik, de éreztetniök kell a feladatokat is, amelyek a jövőben ránk várnak.

Az Orvostudományi Egyetem, elsősorban a klinikák még nem töltik be azt a szerepet, amelyre rájuk a magyar egészségügy területén, annak hierarchiájában, mint a legmagasabb szintü, speciális gyógyitó ellátó intézményre hárulnak, nincs elegendő korszerü müszerünk, viszonylag alacsony a laboratóriumi háttér, kicsiny az olyan nagyobb volumenü kutató bázis, amelynek kiinduló-pontját a klinikai tapasztalat jelenti. Az intézetek tradicionális szerkezetében még gyakran érezhető a feudalis mult, különösen az emberek egymáshoz való viszonyában, a személyi függések biztositásához való görcsös ragaszkodásban. A történelmi igazságtalanság jóvátétele irányába tett lépéseink eredményei mellett még messze vagyunk attól, hogy a nagyobb létszámu munkásparaszt és más hátrányos helyzetü rétegek gyermekei azonos esélyel induljanak az egyetemi pályán, hogy ezt a folyamatot erőteljesen elősegitsük a szakma érdekeinek állandó szem előtt tartása mellett. A társadalom által igényelt, a megelőző szemléletben érző és gondolkodó orvosképzés is olyan feladat, amelynek

megvalósulásának utjait sem látjuk még világosan. A kollektiv együttműködésen alapuló, a nemzetközi munkamegosztásba beleillő, azzal azonos szinvonalu tudományos kutatómunka is olyan cél,amelyre az elkövetkező harminc évnek kell megoldást találnia.

Szerencsésnek mondhatja magát - velem együtt - mindenki, aki részese volt e könyvben rögzitett pozitiv események bekövetkeztének, és ki-ki mentalitásának megfelelően az eredményeknek örül, vagy inkább a még megoldandó feladat serkenti tennivágyását, lehet elégedett és találhat okoz az elégedetlenségre is, de látnunk kell azt, hogy ez az a szocialista orvosi egyetem, amelynek kereteit felszabadulásunkkor elképzeltünk, ez valósult meg a gyakorlatban, igy ahogyan éljük, ahogyan létrehoztuk, ez az egyedül létező valóság, amely nagyon más, mint az elképzelt, de gazdagabb annál, sok szinével, bonyolultságával, mindezek mellett azzal, hogy ez az idő volt az életünk, a visszahozhatatlan ifjuságunk.

Dr.Szabó Gábor
egyetemi tanár
e.i. rektor

AZ ORVOSTUDOMÁNYI EGYETEM POLITIKAI SZERVEZETEINEK TÖRTÉNETE A FELSZABADULÁSTÓL NAPJAINKIG

Dr.LAMPÉ ISTVÁN
PB titkár

I. AZ MKP, MDP, MSZMP TÖRTÉNETE:

Egyetemünkön az orvostanhallgatók soraiból már a felszabadulás előtt is többen részt vettek a párt illegális munkájában. Zöld Sándor szigorló orvos a Márciusi Front "Tovább" c. lapjának szerkesztésében vett részt, ezért szigoru büntetésben részesitették. Ennek ellenére a DEK-ben /Debreceni Egyetemi Körben/ a baloldali ifjak vezéregyénisége volt. 1950-ben belügyminiszternek nevezték ki. Gordon Miklós részt vállalt "A mi utunk" c. lap irásában az un. Tóthfalusi illegális pártsejt munkájában. Rényi András a Munkásotthonban tevékenykedett. Mindketten a mozgalom mártirjaiként büntetőszázadban haltak meg. Tariska István a felszabadulás után Debrecen város első párttitkára volt, ezzel mintegy elismerve az illegalitás nehéz körülményei között végzett munkáját. Az egyetem dolgozói közül többen klinikáinkon üldözötteket rejtegettek a fasiszták elől, s mentettek meg a biztos haláltól.

Debrecen felszabadulása után egyetemünkön önálló pártszervezet nem volt, de a KMP megalakitásában részt vállalt Böszörményi Gábor, Branyiszki József, Dávid Sándor, Avazsán János már 1944 őszén. 1945. év végére már 45 párttag tevékenykedett egyetemünkön. Egyetemünk dolgozói közül 1945. óta folyamatosan párttagok Fábián Ferencné, Dr.Gát László, Böszörményi Gábor, Gebei József, Dobi János, Ferenczi Józsefné, nem az egyetemen lettek párttagok, de ugyancsak 1945 óta folyamatosan pártunk politikájának megvalósitásán dolgoznak dr.Gyarmati Jánosné, dr.Tarti Tibor, Formanek Rezsőné és az egyetemünkről elkerült, de azóta is aktivan és lelkesen dolgozó sok régi 1945-ös párttagunk Dr.Aczél György, Dr.Stark Ervin, Dr.Gaál Imre.

Párttagjaink a következetes egyetemi politika megvalósitása érdekében eltávolitották egyetemünkről a legreakciósabb elemeket, az Igazoló Bizottságban pedig következetes és alapos munkát végeztek dolgozóink politikai multjának felülvizsgálása érdekében.

Egyetemünk dolgozói - párttagjaink példamutatásával - részt vállaltak a város ujjáépitésében, falujárásban, az iskolák államositásának tömeg-demonstrációiban, a napi agitációs munkákban. A párttagság aktivitása rövidesen azt eredményezte, hogy egyetemünkön az MKP-nak döntő szava volt szinte minden kérdésben.

Egyetemünkön ma is közmegbecsülésnek örvendenek és aktiv politikai munkát végeznek veteránjaink, akik bár nem egyetemünkön, de a felszabadulás előtt más munkahelyen a párt illegális szerveiben tevékenyen vettek részt: Kovács Endréné, Dr.Kulcsár András, Dr.Kun Ferenc, Oláh László.

A felszabadulástól az önálló orvosegyetem megteremtéséig párttitkári feladatot láttak el egyetemünkön: Böszörményi Gábor, Dávid Sándor, Gebei Ferenc, Kövesi Ervin. Az 1951-ben önállóvá vált Orvostudományi Egyetem első párttitkára, üzemből idehelyezett munkás Bartha János volt.

Figyelemre méltó és élénk politikai tevékenységet fejtett ki 1951-1954 között az önálló hallgatói pártszervezet csaknem 60 fővel. Közvetlen kapcsolatot tartott a Városi Pártbizottsággal és határozott fellépésével biztositotta az első /1950/ és a második /1952/ oktatási reform végrehajtását. Eltávolitotta a hallgatóság soraiból az osztályidegen elemeket, elősegitette a munkás-paraszt származásu hallgatók felvételét, tanulását, patronálta az un. szakérettségis hallgatókat. Ennek eredményeképpen az 50-es évek elején hallgatóságunk több mint fele munkás-paraszt származásu volt. Problémát jelentett egyetemi pártszervezetünknek, hogy ezt a sokirányu tevékenységet országosan nehéz gazdasági és politikai viszonyok között kellett végeznie. 1953-tól az ország politikai vezetésében mutatkozó bizonytalanságok kihatottak egyetemünk pártszervezetének munkájára is.

Mindemellett a párttagság létszáma igen gyorsan nőtt és 1956 őszére megközelitette a 400 főt az MDP tagok száma.

Az ellenforradalom egyetemünkön is megzavarta a párt szervezeti életét, de már 1956 decemberében megindult a tárgyalás a párt ujjászervezése érdekében és 1957. februárjában 46 kommunista létrehozta az MSZMP klinikai szervezetét és titkárnak Dr.Rédai Imrét választotta meg. Az MSZMP nehéz politikai viszonyok között kezdte el munkáját. A szervezeti keretek kialakitásával a párt-

építéssel egyidejüleg kellett kétfrontos harcot folytatnia a jobb és baloldal politikai elhajlásokkal szemben. 1958-59-től kezdve egyre több lehetőség nyilt szervezett, alapos politikai munkára.

Egyetemünk MSZMP szervezete 1963-tól már 3 alapszervezetre /elméleti, klinikai, müszaki/, 197o-től pedig 6 alapszervezetre /2 elméleti, 3 klinikai, 1 müszaki/ tagolódott.

1951-től 1966-ig az MSZMP Pártbizottság megalakulásáig a következők voltak egyetemünk párttitkárai: Bartha János, Dr.Juhász István, Dr.Karmazsin László, Dr.Fehér Ottó, Salánki János, Dr.Rédai Imre, Dr.Fülöp Tamás, Dr.Salánki János, Molnár Viktor Dr.Szatai Imre, Dr.Lampé István.

1966 óta a Városi PB hozzájárulásával önálló Pártbizottság müködik egyetemünkön. Az önálló PB megalakulása óta fő feladatának tekinti az egyetem előtt álló feladatok elvi, politikai és gyakorlati megvalósitásának segitését, irányitását, ellenőrzését. Igy párttagságunk kezdeményezően vesz részt az oktatási reform, az MSZMP KB ifjuságpolitikai, nőpolitikai, tudománypolitikai határozatainak megvalósitásában, az intézetvezetők beszámoltatásában, a KISZ és Szakszervezet munkájának segitésében, irányitásában, az egyetemi demokrácia kiszélesitésében, az egyetem előtt álló oktatási, tudományos, gyógyitási, gazdasági feladatok valóraváltásában.

Párttagságunk létszáma 1974. végén 301 fő volt, közülük 44 hallgató. Az önálló PB megalakulása óta a PB titkári teendőket Dr.Csaba Béla és Dr.Rédai Imre látta el. 197o óta a PB titkári feladatot Dr.Lampé István látja el.

Az elmult 30 éven végigtekintve, szerénytelenség nélkül megállapithatjuk, hogy egyetemünk pártszervezete a követelményeknek igykezett mindig eleget tenni. A népi demokratikus forradalom időszakában is biztositani tudta a párt politikájának érvényesülését, az ellentmondásokkal terhes 50-es évek elején határozott kiállásával és harcával az egyetem területén elősegitette a szocializmus alapjainak lerakását. 1957-től pedig létszámában is egyre fejlődő pártszervezetünk biztositéka a pártpolitika egyetemi végrehajtásának, jelenleg az előttünk álló XI.Kongresszus határozatai valóra váltásának.

II. AZ EGYETEM IFJUSÁGI MOZGALMÁNAK DISZ,KISZ TÖRTÉNETE

1950-ig az egyetemi hallgatóság keretében egységes ifjusági szövetség nem müködött. Jelen voltak egyetemünkön is a több pártrendszer tükrében megalakult és gyakorlatilag a különböző pártok ifjusági vonalát jelentő szervezetek, a hallgatók körében müködött a MEFESZ, a dolgozó fiatalok körében a SZIT.Lényeges lépést jelentett a pártkoalició megalakulása és megszilárdulása után az 1950-ben megalakult egységes egyetemi ifjusági szervezet a DISZ, melynek első egyetemi titkára Salánki János volt. Az egyetemi DISZ erős osztályöntudattal rendelkezett, kifejezetten politizáló szervezet volt, melynek tevékenységében a fő terület a szocialista társadalom jegyeinek megszilárditása, a proletár diktatura eredményeinek védelme volt. 1953-ban Csaba Béla lett a DISZ Bizottság függetlenitett titkára. Hallgatóink, dolgozóink ebben az időszakban is a mindennapi aktiv politikai munkában való részvétel mellett részt vettek a különböző társadalmi munkaakciókban, az első 5 éves terv nagy épitkezéseiben. Az ifjsuági munka középpontját a kollégium jelentette, mely a népi kollégiumok mintájára alakult a korábbi internátusból. A kollégiumban lakó hallgatók csaknem 7o %-a munkás-paraszt származásu volt. A kollégiumi élet szervezésében fontos feladatot vállalt magára a kollégium akkori igazgatója Szabó Imre. A hallgatók közötti politikai élet irányitásában rendkivüli jelentőségü volt az önállóan müködő hallgatói pártszervezet.

Az 1956-os ellenforradalom törést jelentett az ifjusági szervezet munkájában is, de az 1957. március 27-én megalakult KISZ példájára egyetemünkön is megalakult az önálló KISZ szervezet április 27-én 37 taggal, melynek titkára Györffy Árpád lett. Ebben az időben a KISZ-hez való tartozás komoly politikai kiállást jelentett. A KISZ létszámnövekedése is csak fokozatosan következett be. A KISZ Bizottság első titkára Gyarmati János volt. 1960-ra a hallgatók között a KISZ szervezettsége csaknem loo %-os lett, de ezen nagyfoku szervezettség nem akadályozta az aktiv politikai vita-légkör kialakulását. Hallgatóink az egyetemi feladatok mellett részt vettek termelőszövetkezetek megszervezésében, az országos épitőtáborok munkájában. 1960-66 között a KISZ Bizottság titkári feladatait látták el: Rozgonyi Ferenc, Smid

István, 1966-ban Laczkó Jenő volt az egyetem első függetlenitett KISZ titkára. A kiemelkedő ifjusági munka mellett ebben az időszakban indult komoly fejlődésnek a tudományos diákköri munka, ekkor kezdtek hallgatóink nyári gyakorlatokra szocialista országokba utazni. Komoly előrelépést jelentett a KISZ vezetőképzés elvi alapjainak lerakása. A 60-as évek végétől fontos feladata volt a KISZ-nek az egyetemi Szervezeti és Müködési Szabályzat elkészitésében és kidolgozásában való aktiv részvétel és komoly segitséget jelentett a KISZ munkájában az MSZMP KB ifjuságpolitikai határozata, valamint az Ifjusági Törvény. 1968-70 ig Dr.Szalóki László, 1970-73-ig Dr.Boján Ferenc volt az egyetemi KISZ Bizottság titkára. A fenti időszakban lényegesen bővültek a hallgatók jogai, javultak a szociális ellátottságok. 1973-ban a KISZ Bizottság titkára Dr.Lente István lett.

A KISZ előtt a jelenlegi időszakban fő feladat a KISZ VIII. Kongresszusának, valamint a KISZ KB 1974. áprilisi határozatainak megvalósitása, ill. végrehajtása.

III. A SZAKSZERVEZETI MOZGALOM TÖRTÉNETE:

A szakszervezeti mozgalom a város felszabadulását követően azonnal megindult egyetemünkön. 1944. novemberében az egyetem dolgozói már megtartották első gyülésüket, melyen megalakitották az Üzemi Bizottságot. A gyülés elnöke Nagy Lajos müszaki dolgozó volt, Debrecen várost Ménes János, a klinikai orvosokat Dr.Keller Ferenc, az elméleti intézeteket Dr.Herpai Zsombor képviselte. Ugyancsak már novemberben megalakult az orvosok szervező bizottsága, mely az alábbi röpcédulát terjesztette:

"Mit akar az Orvosok Szabad Szervezete?

1. Az orvosok demokratikus tömbbe való egyesitését.

2. A fasiszták és háborus bünösök kiközösitését az orvosok közül.

3. Ellenőrzést minden orvosi vonatkozásu társadalmi és katonai kérdésekben.

4. A közegészségügy ellenőrzését.

5. Az alkalmazott orvosok munkaviszonyának demokratikus rendezését.

6. Az orvosi munkadijak megállapitását és ellenőrzését.

7. Ellenőrzést a betegbiztositás reformja és a biztositó intézetek orvosellátása felett.

8. Ellenőrzést a gyógyszerellátás és elosztás felett.

9. Az orvosképzés ellenőrzését.

10. Az egész orvostársadalomra büntető erejü fegyelmi tanácsot."

Az Orvosok Szabad Szakszervezetének megszervezésében segitséget nyujtott dr.Weil Emil elvtárs is. Az orvosok szervezetének kialakitásával egyidejüleg megkezdődött az egészségügyi alkalmazottak között is a szervező munka és Balla László vezetésével alakult meg első önálló szervezetük.

1945 márciusában a Magyar Orvosok Szabad Szakszervezete egyetemi alapszervezete dr.Fornet Béla professzort választotta elnökévé, akinek feladatai közé tartozott a személyügyek tisztázása mellett a betegek élelemmel való ellátása, a klinikák fütésének biztositása, stb. 1948-ig az MKP-nak, MDP-nek és a KGP-nek külön-külön volt szakszervezeti titkára, majd 1948-tól Széll László személyében egy titkára lett az Egészségügyi Szakszervezetnek. Kerezsi János, Czirák János, Fülöp János után 1951-től 1965-ig Fábián Ferencné volt az Eü.Szakszervezet egyetemi titkára.

Ma a teljes társadalombiztositás korában azokat a feladatokat, melyek akkor a szakszervezeti mozgalom előtt álltak, már érzékelnünk is nehéz. Ez idő alatt sok-sok egészségügyi dolgozó áldozta szabadidejét, minden energiáját arra, hogy a mindenkori viszonyoknak megfelelően egészségügyi dolgozótársai érdekeiért munkálkodjon. Köszönettel gondolunk mindazokra, akik a szakszervezeti mozgalom hőskorában harcoltak az akkori és a mai egészségügyiek érdekeiért.

Időközben a formák változtak, a lényeg azonban azonos maradt. Már 1945-ben megindult a "gyógyits jobban", majd a "szocialista egészségügyért" mozgalom. Büszkén emlithetjük, hogy 1960-ban egyetemünkön alakult az első egészségügyi dolgozókból álló szocialista brigád, s ma ujra a "Munkamegjavitó mozgalom" kiszélesitésén munkálkodunk. Jelentős helyet foglalunk el országosan

az egészségügyi ujitómozgalomban. Az egészségügyi dolgozók üdültetése szerény keretek között kezdődött 1949-ben a Velencei-tó mellett Agárdon, Gárdonyban, majd Fonyód-Bélatelepen. 1964-ben egyetemünkről SZOT beutalóval 107, saját szervezésü üdültetés keretében 122 személy üdült, mig 1974-ben 141, ill. 501 beutaltat tudtunk pihenési lehetőséghez juttatni. Napjainkban az egyetemi szervezés 7 belföldi, 9 külföldi várost kinál az üdülni vágyóknak.

A szakszervezet segélyezési tevékenységének fejlődését jellemzi, hogy az intézményi, szülési, temetési és egyéb szakszervezeti segély évi összege 1967-ben 581 ezer, 1974-ben 779 ezer forint volt, az egy főre eső átlag 242 forintról 400 forintra emelkedett.

Az egyetem állami vezetőivel együtt a szakszervezet napról-napra tevékenykedik dolgozóink élet- és munkakörülményeinek javitása érdekében, a munkavédelem fejlesztésével. Bérezésünk fontosabb eredményei közé soroljuk, hogy napjainkban már a helyettesitő munkáért bérkifizetésre kerül sor, s hogy dolgozóinkat rendszeresen törzsgárda jutalomban is tudjuk részesiteni.

Az egyetem dolgozói számára a szakmai és politikai képzés sokféle lehetősége, kulturális és sporttevékenység bő kinálata áll rendelkezésre. Gyermekeink érdekeit szolgálja, hogy ma már az óvodában és bölcsődében a jelentkezők nagy részét megfelelő körülmények között el tudjuk helyezni, biztositva ezzel a jövő nemzedékének fejlődését.

1965-től a szakszervezeti titkári feladatokat Dr.Gombi Róza, Dr.Csüllög Ferenc és Dr.Gyarmati János látta el. A Szakszervezeti Bizottság jelenlegi titkára Dr.Péter Mózes elvtárs.

AZ OKTATÁS ÉS NEVELÉS 30 ÉVES FEJLŐDÉSE A DEBRECENI ORVOSTUDOMÁNYI EGYETEMEN

Dr. KARMAZSIN LÁSZLÓ
egyetemi tanár
oktatási rektorhelyettes

1944. novemberében uj korszak kezdődött egyetemünk életében. Véget ért az emberiség történetében minden eddigit felülmuló, pusztitó háboru, mely nemcsak anyagi károkat okozott az országnak, hanem bemutatta az embertelenségnek, a kiméletlenségnek soha nem látott mélységét is.

Ebben a mélységben indult utjára az ujjászületésre váró magyar felsőoktatás a debreceni egyetem orvosi fakultásán. 8 elméleti intézetben és 9 klinikán rendkivül mostoha körülmények között kezdődött az oktatás: 359 hallgatóval és 12o oktatóval.

A nehéz kezdeti évek alatt, 1945-48-ig, következetes társadalmi harcokban megvalósul 1919 óta először - a faji, nemi előitéletektől mentes, személyi korlátozás nélküli, demokratikus tömegoktatás első szakasza.

A történelem belső logikája azt parancsolta, hogy az ifjabb, a fasizmus szellemétől nem fertőzött népi és nem népi eredetü generáció, a munkásosztály célkitüzéseivel találkozva erőteljesen és aktivan támogassa a szocialista és demokratikus fejlődést. A munkás-paraszt hallgatókat a Népi Kollégiumok várták, melyek társadalmi erőből épültek és önfenntartók voltak. Ezekben a kollégiumokban, - köztük a debreceni egyetem népi kollégiumában is - nem dogmatikusan értelmezték a népiességet.

Visszatekintve erre az időszakra, amikor magam is első évesként léptem át egyetemünk küszöbét, tisztán látjuk, hogy ez az ifjuság nemcsak saját életének formálásával foglalkozott igen szigoru, önmaga alkotta törvények alapján, hanem volt ereje és tehetsége ahhoz is, hogy döntő támogatást adjon a kibontakozó egyetemi vezetésnek.

Ennek az ifjuságnak és az őket támogató, haladó gondolkodásu és mindannyiuk által nagyrabecsült professzoroknak, oktatóknak a közösségi gondolkodást formáló munkájában két kérdés körül

folytak a viták:

a./ milyen felvételi rendszabályok bevezetésével lehet biztositani a tehetségek és ezen belül a jogos helyüket elfoglaló munkás-paraszt hallgatók részarányos bekerülését az egyetemre, továbbá

b./ milyen oktatási-képzési programok kidolgozásával lehet az egyetemi oktató-nevelő munkát korszerüsiteni.

1948-ban a baloldali egyetemi ifjuság kezdeményezésére támaszkodva dolgozta ki a Magyar Dolgozók Pártja Értelmiségi Osztálya az első átfogó, demokratikus reform célkitüzéseit, melyek főbb pontjai a következők voltak:

- a felvételi vizsgák bevezetése,
- a tananyag korszerüsitése,
- társadalomtudományi tanszékek felállitása,
- demokratikus oktató gárda biztositása,
- az extenziv oktatás helyettesitése intenzivebb nevelő munkával,
- tanulókörök szervezése,

ez utóbbit különösen kiemelkedőnek tartom, miután ennek keretében a mai szóval hátrányos helyzetünek nevezhető hallgatóink idősebb társaiktól és oktatóiktól kaptak rendkivül értékes támogatást.

Közben valamelyest javultak az oktatás tárgyi feltételei is, az üres elméleti tanszékekre uj professzorokat neveztek ki, nagyon sokan vállalkoztak jegyzetek, tankönyvek irására.

1949 különleges fontosságu periodus kezdetét jelenti egyetemünk életében. Ennek bizonyitására a következő adatokat szeretném kiemelni: a gyorsuló fejlődés ujabb és ujabb tanszékek felállitását sürgette: orvosi fizika, biológia, mikrobiológia, II.belés II.sebészeti klinikák létrejötte segitette az oktatást, de egyben növelte gondjainkat is a tananyag óriási mértékü és rendkivül gyorsan emelkedő mennyiségével. Az egyetemi hallgatóság ujabb és ujabb rendszabályok bevezetésével küzdött azért, hogy az egyetem csak azok számára biztositson képzési lehetőséget, akik nemcsak tehetségesek, hanem erejük maximalis latbavetésével képesek ennek a feladatnak eleget tenni. Ismételten szabályozták a vizsgaidőszak körülhatárolását, széleskörü akció bontakozott ki az indokolatlan vizsgahalasztások engedélyezése ellen, az előadásokon és gyakorlatokon való részvétel egyben politikai demonstrációt is jelentett.

Közben viharfelhők gyülekeztek az égbolton, talán abból eredően, hogy a hatalom gyakorlásának nem volt szélesen alapozott iskolája, a dogmatizmus, a dogmatikus gondolkodás uralomra jutása nemcsak az elért eredményeket zilálta szét, hanem áldozatai közé vonta a népi kollégiumok rendszerét is. Az egyetemi ifjuságra való támaszkodás, annak megbecsülése gyöngül, csökken a politikai munka szinvonala, aktivitása is. Ezért vált sikertelenné az egyébként sok és helyes kezdeményezést mutató 1950-51-ben immár hivatalosan bevezetett, általános felsőoktatási reformprogram. Az egyetem megpróbált lépést tartani a fejlődés szabta követelményekkel: ujabb tanszékek létesültek: orthopaedia, kisérletes-sebészet, egészségügyi szervezés, Marxizmus-Leninizmus Tanszék, biokémia, és hozzánk került az Auguszta Szanatórium TBC Klinika elnevezéssel.

Ebben a periodusban vált önálló egyetemmé az eddig fakultásként müködő orvosképzés. Ennek az intézkedésnek a létjogosultságát hosszu ideig vitattuk, ma már tul vagyunk ezen a gondon, mert tisztábban látjuk, hogy nem elsősorban a formai tevékenység szabja meg egy nagy intézmény tevékenységét, hanem a tartalmi munka milyensége.

Ettől az időtől önállósult a népi kollégium utódaként a kezdetben diákszállónak, majd ismét kollégiumnak nevezett intézményünk. A 115 hallgató befogadására épült kollégiumban 300 nehéz körülmények között élő és tanuló hallgató nyert elhelyezést, akik között legalább 60 %-ban találtunk munkás-paraszt származásuakat.

Akkor is vallottuk és ma is ezt képviseljük, hogy a kollégiumban folyó nevelő munka, annak szintje, az ott tapasztalható politikai aktivitás döntően és lényegesen határozza meg az egyetem egész ifjusági munkáját.

A dogmatikus, és szektás közvélemény erőteljesen formálódott, erre a legjellemzőbb, ha nem is a leglényegesebb intézkedés az volt, amikor az egyetem végzett hallgatóitól elvették a doktori cimet, és régi meleg, őszinte hangu doktor-avató ünnepségek szürke diploma kiosztó aktussá degradálódtak.

Ilyen előzmények után tört országunkra, egyetemünkre az ellenforradalom pusztitása, mely mélyen megrázta társadalmunkat. A tiszta, őszinte, baráti segitséget nyujtó Szovjetunió támoga-

tásával indult utjára az élet 1956. decemberében. Az ifjuság gyorsan szervezte sorait, és a Kommunista Ifjusági Szövetség egyetemi szervezete ismét rendkivül értékes és következetes támogatást nyujtott a talpraállás nehéz hónapjaiban.

A teljes kibontakozást nagymértékben segitették azok a párthatározatok, amelyek egymásután születtek az egyetemi ifjuság jogos érdekeinek, céljainak és kötelességeinek pontosabb megismerésére. Pártunk és államunk addig alig remélt támogatást nyujtott és nyujt ettől kezdve napjainkig az egyetemi képzés számára.

Az elmult években egyre tisztábban rajzolódott ki az a követelmény, hogy korszerüsiteni kell a képzés jelenlegi szintjét és aktivabb ifjuság-politikai munkával kell megtanitani egyetemünk hallgatóságát a közösségi gondok megértésére és támogatására.

Feladataink:

1. Az egyetemmel szemben támasztott jogos társadalmi igények teljesitésének lehetőségei már jelentős mértékben meghatározottak az egyetemi felvétel előtt. E kérdést, a meritės kérdését az egyik leglényegesebb feladatunknak tekintjük. Sokkal több energiát kell forditanunk erre a munkára, ha eleget akarunk tenni célkitüzéseinknek.

2. Számos tényező és hatás jelentkezése alapján tisztában vagyunk azzal, hogy egyetemünkön is vállalnunk kell a tömeg-oktatással kapcsolatosan ránk háruló feladatokat. Miután valamenynyien érezzük annak szükségességét, hogy az alsó- és középfoku iskolázottság területén egészen a kötelező részvételig el kell jutnunk, nyilvánvaló, hogy ez a felsőoktatásban is tömeg-képzéssel jár.

3. A tömegek fogadására azonban készülnünk kell: részben az oktatás tárgyi feltételeinek fokozatos javitásával /és van mit javitanunk!/ részben a tananyagkorszerüsitéssel /reform/ és végül a tanulás módszertani kérdéseinek kidolgozásával. Rendkivül büszkék vagyunk arra, hogy 1972-ben átadásra került az uj Elméleti Tömb épülete, mely nemcsak jobb feltételeket biztosit az ott elhelyezett intézetek számára, hanem egész ifjuságunk jutott egy nagyszerü objektumhoz.

4. További erőfeszitéseket kell tennünk a kollégiumi helyek fejlesztése érdekében, a kollégiumi munka szinvonalának emelése

terén. Minden reményünk meg van arra, hogy a következő öt éves tervünkben megépül egyetemünk III.sz. kollégiuma.

5. A nevelés, az egyetemi képzés fontos része a kulturális és sport munka. Hadd köszönjük meg e helyütt is egyetemi dolgozóinknak, munkásainknak azt a lelkes és áldozatos munkáját, mely lehetővé tette az ötvenes években a Kulturotthonunk létrehozását, szocialista brigádjainak pedig a napokban végzett munkáját, amelyet a kollégiumi klub létrehozása során élveztünk.

Az elmult 3o év alatt nagyon kevés sportolási lehetőséghez jutottunk, amit erre a célra lehet használni, azt mind társadalmi munkával, szakmunkásaink lelkes támogatásával épitettük. Talán a következő években megvalósul régi vágyunk: lesz tornatermünk és talán uszodánk is.

6. Az egyetemi oktatói utánpótlás területén is élnek osztálykötelezettségeink. Ezért támogatjuk minden erővel az egyébként igen eredményes munkát végző Tudományos Diákkört, remélve hogy egyre nagyobb számban találunk tagjai között munkás-paraszt származásu, tehetséges hallgatókat.

7. Minden munkánk végső célja: olyan hivatástudattal rendelkező szocialista orvosok nevelése, akik egyetemünkről magukkal viszik a közösség érdekének és szolgálatának tudatos vállalását.

A következő táblázatban összefoglalva azokat az adatokat mutatjuk be, amelyből képet alkothatunk arról, hogy milyen támogatást kapunk feladataink realizálásához:

A DOTE költségvetése 1975. évre: 241.000.000 Ft.

Oktatás korszerüsitési célokra:	1.800.000 Ft
Diákjóléti juttatásokra összesen:	8.600.000 Ft
Tudományos ösztöndijas állásokra:	600.000 Ft
Szakdidaktikai Csoport fenntartására:	346.000 Ft
Jegyzetellátásra:	180.000 Ft
Tudományos Diákkör támogatására:	106.000 Ft
Népköztársasági ösztöndijra:	216.000 Ft
Belföldi ösztöndijra /kutatóknak/	100.000 Ft
" " /hallgatóknak/	20.000 Ft
Hallgatóknak rendkivüli segélyre:	270.000 Ft

DEBRECENI EGYETEM

Ifjusági Alap:	130.000 Ft
Hallgatói kulturális támogatásra:	60.000 Ft
Sportcélra:	350.000 Ft
Tanulmányut /hallgatók/	60.000 Ft

Természetesen válaszolnunk kell arra a kérdésre is, hogy mit tettünk ezért?

- eddig /1944 óta/ 3595-en szereztek diplomát egyetemünkön, akik valamennyien megállják helyüket a szakmai és politikai élet különböző területein,
- évente 6.000 órát forditunk hallgatóink képzésére,
- ezzel azonos nagyságrendben vállalunk feladatokat a különböző szintü továbbképzésekben,
- közben 1768 ágyon teljes értékü részt vállalunk a területi betegellátás gondjainak megoldásában,
- évente kb. 400 tudományos közlemény, és 10-15 könyv/részlet monographia irásával bizonyitjuk, hogy a tudományos munka a nevelés megalapozója, annak szerves része.

Meg vagyunk győződve arról, hogy becsületes munkánk elnyerte társadalmunk megbecsülését és tehetségéhez mérteni támogatását.

Végül:

Őszinte tisztelettel és megbecsüléssel köszönjük azoknak az elvtársainknak, barátainknak, munkatársainknak áldozatos munkáját, közöttük azoknak az ifju kommunistáknak a tevékenységét, akik az elmult 30 év alatt erejük nem kimélésével segitették egyetemi munkánkat, köszönjük ifjuságunk helytállását, fegyelmezett tanulmányi munkáját és őszinte segitségüket mindennapos gondjaink megoldásában.

TUDOMÁNYOS ÉLETÜNK 30 ÉVE

Dr.DAMJANOVICH SÁNDOR
egyetemi tanár
tudományos rektorhelyettes

A felszabadulás óta eltelt harminc év kerek szám, ami feltétlen külön ünnepélyességet kölcsönöz legnagyobb nemzeti ünnepünknek.
Egyetemünk tudományos életének elmult harminc éve a debreceni orvosi biológiai kutatások kvalitativ és kvantitativ fellendülését, a harmincas évek legelejének komoly nemzetközi nivóját ujitotta fel hozta magával magasabb szinten.

Viszonylag fiatal egyetemünket, amely a Kossuth Lajos Tudományegyetem orvosi karának jogutódja, 1921-től, a munka megindulásától, a felszabadulásig az eléggé eklektikus, egy-egy kiemelkedő személyiség köré csoportosuló kislétszámu kutató gárda produktuma /pl. Verzár és Went iskola/, nagy kutató egyéniségek egyéni, egyedülálló munkája jellemezte /pl. Jeney Endre/. Szervezett, tömegméretü értékes tudományos kutatásunk a felszabadulás után alakulhatott ki.

Felszabadulásunk után az ujjáépitès nehéz éveiben természetszerüen a legfőbb törekvés az volt, hogy az oktatás és a betegellátás beinduljon. Az ország nehéz anyagi lehetőségei nehezen fedezték a szükséges minimumot is. Ennek ellenére a kutató munka lelkes fiatalemberek ötletessége révén igen hamar megindult. Az egyetem önállóvá válása óta uj klinikák és elméleti intézetek alapitása, Kossuth-dijak, akadémiai tagságok és számos tudományos kitüntetés jelzik azt az egyre gyorsuló sebességgel kibontakozó tudományos tevékenységet, amely ma egyetemünkre jellemző.

Az ötvenes évek elejére a konszolidálódás, az önálló egyetemmé válás vezetési módszerének keresése jellemző. A tudományos élet központi szervezése, irányitása még hiányzik. A dékán és a dékánhelyettes elsősorban napi adminisztrációs és oktatási kérdésekkel foglalkozik. 1956. szeptemberétől rektor áll az egyetem élén és helyettesei között már megtalálhatjuk a tudományos rek-

torhelyettest is. Went István akadémikus nyitja meg azt a sort, amelyet Szodoray Lajos, Váczi Lajos, a sajnálatosan korán elhunyt Mórik József, és Karmazsin László professzorok követnek.

Az egyetemi "autonómia" a felszabadulás előtt intézetek közötti kapcsolatok hiányát és krónikus kutatási pénzhiányt is jelentett. A felszabadulást követő években pártunk és kormányunk felismerte, hogy a tudományos technikai forradalom eredményeinek nemcsak a továbbfejlesztése, de még a puszta felhasználása sem lehetséges jelentős anyagi támogatás nélkül. Az egyre növekvő nemzeti jövedelem növekedési ütemének megfelelően, sőt a hetvenes években volt idő amikor attól gyorsabban növekedett az ország és ennek arányában egyetemünk kutatási ráforditása is. A differenciálódó tudományszakoknak megfelelően uj intézetek alakultak amelyek egyben uj tudományos profilokat is jelentettek.

Kialakult az Általános Kórtani és Élettani intézetből az Élettan, Kórélettan és Mikrobiológiai önálló intézete, külön vezetés alatt, különböző kutatási profilok, és hála a hároméves terv alatt felépült, akkor nagyon modern épületnek, a különvált intézetek uj otthont is kaptak. Az uj kutatási profilok az évek során ujabb és ujabb intézetek kialakitásával tovább bővültek. A Sebészeti Mütéttani Intézet, Biokémiai Intézet alapitásukkal szinte egyidőben kapcsolódtak be az intenziv kutatómunkába. A Mütéttani Intézet /ma Kisérletes Sebészeti Intézet/ nemzetközi hirnevet szerzett a müanyagok sebészi alkalmazása terén végzett uttörő munkájával. A Biokémiai Intézet Tankó professzor vezetésével hazánkban elsőként foglalkozott nukleinsav kutatással és annak közvetlen gyakorlati, onkológiai alkalmazásával. A Kóréletteni Intézet a hazai modern immunológiai kutatások megteremtésével büszkélkedhet. Kesztyüs akadémikus vezetésével az idegrendszer és az immunitás kapcsolatát, majd a hidegvérüek immunológiai tulajdonságait és az anaphylaxia mechanizmusát vizsgálták. A Went iskola három nagyobb élettani területet is képes volt átfogni. Keringési, izomélettani és neuro-fiziológiai kutatásaik egyaránt megbecsülést szereztek egyetemünknek. Az Anatómia Intézet vezetője Krompecher István 1950-ben kezdte el annak a kötőszöveti kutató iskolának a megalapozását, amely ma egyik legrangosabb intézetünkké teszi az anatómiát.

De nemcsak az alapkutatások fejlődtek. A Gyógyszertani Intézet a hazai antibiotikum kutatás elkezdésével egyidőben döntő segitséget nyujtott a hazai antibiotikum gyártás megindulásához is. Nem véletlen, hogy a BIOGAL Gyógyszergyár előd je, a Penicillingyár Debrecenben kezdte meg müködését. Uj antibiotikum felfedezésével az intézet és Vályi Nagy Tibor professzor nemzetközi hirnevet szerzett.

A klinikai kutatások egyetemünkön mindenkor a jobb betegellátást, a gyógyitást tartották közvetlen céluknak. Kettesy Aladár a szemészet és a szemsebészet, Fornet Béla a klinikai allergológia müvelésével emelkedett ki. A korán elhunyt és az ötvenes évek torzulásai miatt munkájában akadályozott Sántha Kálmán neve eggyé forrott a magyar idegsebészettel. Szodoray professzor a psoriásis pathogenezisére vonatkozó uj szemléletet vezet be. Ladányi professzornő a végtagsérülések, valamint a száj fejlődési rendellenességének a sebészi kezelése terén alkotott ujat. Ez a lendületes korszak kellett ahhoz, hogy a világszerte exponenciálisan fejlődő orvosi biológiai tudományokat követni, sőt a lépéstartás mellett fejleszteni tudja egy olyan kis egyetem mint a DOTE.

A hatvanas évek fejlődését már sokkal szélesebb körü intenzivebb és a modern követelményeknek megfelelőbb müszerezettségi szintü munka jellemzi. Tanszékek alakulnak és uj tanszékvezetők kerülnek egyetemünkre.
Tudományos kádernevelésünk méltán büszkélkedhet Fülöp Tamás és Szabó Gábor professzorokkal. Az egészségügyi szervezést Fülöp Tamás professzor Debrecenben kezdte el tudományként müvelni, tanszéket alapitott, és napjainkban mint az Egészségügyi Világszervezet egyik igazgatója a gyakorlatban tudja megvalósitani azt amit Debrecenben csak jóval szükebb lehetőségek között esetleg csak elméletileg müvelhetett.

A molekuláris biológia az ötvenes években indult el diadalutjára világszerte. Egyetemünkön a Biológiai Intézet 1959-től 1973-ig a Gyógyszertani Intézet padlásterében müködött és ilyen körülmények között is képes volt a molekuláris biológiát magas szinvonalon müvelni.

A felszabadulás után a kórbonctan müvelői először Kellner, majd Endes professzor. Kellner professzor a kisérletes rákkutatás, Endes professzor és tanitványai pedig 1954-től a vese kisérletes pathológiája terén értek el kiváló eredményeket. Külön kiemelendő az a rendkivül magasszintü humánpathológiai munka, amelyet a Kórbonctani Intézet munkatársai professzoruk irányitásával végeznek.

A klinikai kutató munka modernebb irányát jelentette a Petrányi klinika immunológiai és klinikofarmakológiai munkássága. Az endokrinológiát Árvay professzor és a Szülészeti Klinika orvosai emelték kellő szintre. A csecsemőkori sorvadás problematikájának megoldásáért Kulin László, a mellkassebészet kiváló müveléséért Schnitzler József professzorok kaptak Kossuth-dijat. Az elméleti intézetek kutatói közül Went és Jeney professzorokat tüntetik ki e magas tudományos kitüntetéssel.

A modern kor a kutatás modernebb szervezeti formáját követeli meg. A fellendült kutatások eredményesebbé tételére Váczi professzor tudományos rektorhelyettes tesz hatékony lépéseket. A jelenlegi Országos Távlati Tudományos Kutatási Tervek bevezetése előtt meghirdeti egyetemünkön a koncentrálás szükségességét. Vezetésével alakitja ki egyetemünk Tudományos Bizottsága azt az 5 profilt, amelynek keretében ma is folynak a DOTE kutatásai. Az anyagcsere, chemotherápiás, daganat, endokrin és immunológiai kutatások lettek azok, amelyek köré egyetemünk koncentrálni kivánta a szellemi és anyagi eszközeit.

Az OTTKT bevezetése, és az orvostudományi kutatások fokozott támogatása csak erősitette, alátámasztotta egyetemünk e korai felismerését.
Eközben egészségügyi kormányzatunk lehetőségei bővültek és 1973-ra elkészült a felszabadulás után alapitott, és megfelelő elhelyezést nélkülöző intézetek számára az uj elméleti tömb.
Ezzel az addig igen mostoha körülmények között dolgozó Biológiai, Biokémiai, Biofizikai, Egészségügyi Szervezési Intézetek és a Marxizmus-Leninizmus Intézet megfelelő elhelyezést nyert. Itt kapott otthont az egyetem Központi Kutató Laboratóriuma is, amelynek igen fontos feladata a duplikátumban be nem szerezhető nagy müszerek, speciális technikák müködtetése az egész egyetem javára.

Az Elméleti Tömb intézetei ujszerü multidiszciplináris együttmüködést vezettek be, amelynek lényege az Intézeti kutatásokat "nem tisztelő" kooperáció.

A rövid és távolról sem teljes áttekintés végén érdemes feltenni a kérdést: Mit hoz a következő 30 év?

A válasz megadásához látnoki erő kellene. Azt azonban meg lehet fogalmazni, hogy mit szeretnénk elérni.

Az elméleti és klinikai kutatás közötti távolság csökkentését, még több intézet és klinika kutatómunkájának nemzetközi szinvonalra emelését, jólmüködő, elméleti és klinikus szakembereket egyaránt magában foglaló teamek kialakitását, a témák optimális koncentrálását és minél szélesebb közvéleményen alapuló demokratikus tudományszervezést kivánunk megvalósitani egyetemünkön.

KLINIKÁK 30 ÉVES GYÓGYITÓ MUNKÁJA

Dr.LEÖVEY ANDRÁS
egyetemi tanár,
klinikai rektorhelyettes

A felszabadulás óta eltelt 30 esztendő alatt alapvetően megváltozott klinikáink arculata. A szocialista egészségügy uj és egyre fokozódó követelményeinek megfelelően módosult az egyes intézmények feladatköre, funkciója, szervezete és természetesen a személyi állománya is.

A gyógyitás, oktatás és tudományos munka ellátását célzó hármas követelmény külön-külön és együttesen is egyre fokozódó jelentőséget és nyomatékot kapott. Mindez szükségszerüvé tette klinikáink tervszerü, extenziv fejlesztését.

E folyamat lényegében 1951-ben kezdődött, amikor is a volt Ápolónőképző Iskola átalakitásával megalakult a II.sz.Sebészeti Klinika. A sort 1953-ban a Belklinika fertőző pavilonjában létesült II.sz.Belklinika követte, majd 1962-ben a Sebészeti Klinika pavilonjában megalakult az Orthopaed Klinika. Ugyancsak 1962-ben készült el a későbbi, impozáns Radiológiai Klinika épületének magvát képező telecobalt therápiás részleg is. Időközben szükségessé vált a Gyermekgyógyászati-, Ideggyógyászati-, a Szemészeti-, a Bőrgyógyászati és a Stomatológiai klinikáink ágyszámának a növelése is.

Az emlitettek, valamint a Tüdőszanatóriumnak, mint Tüdőgyógyászati Klinikának egyetemünkhöz csatolása következtében a szervezett ágyak száma 890-ről 1768-ra emelkedett.

Az időközben megváltozott körülmények, a fokozódó gyógyitási és oktatási feladatok további szervezeti átalakitást tettek szükségessé. Ezek eredményeképpen a Tüdőklinikán felszabaduló tbc-s ágyak helyén uj, általános belosztály létesült. A volt II. sz. Sebészeti Klinika helyén 1974-ben megalakult az Urológiai Klinika, a Tüdőklinika Mellkassebészeti Osztálya pedig ezzel egyidejüleg II.sz. Sebészeti Klinikává alakult.

Mindezek mellett az elmult 30 esztendőben egyéb előremutató, dinamikus változások is megindultak. Igy pl. az Idegklinikán Idegsebészeti Osztály létesült, a Gyermekgyógyászati Klinikán

megtörtént a kórtermek boxositása, a klimaberendezés és a laboratóriumok kiképzése, a Szülészeti Klinikán radium-mütő, járóbetegrendelők és laboratóriumok készültek. A II.sz.Belklinikán izotóp laboratórium, az I.sz.Sebészeti Klinikán pedig "vörösmütő" és traumatológiai osztály létesült. Megtörtént a Szemészeti- és a Stomatológiai Klinika, továbbá a Fül- Orr- Gégeklinika és a II.sz.Belgyógyászat felujitása.
A Fül- Orr- Gégeklinikán audiológiai centrum, az I.sz.Belklinikán Müvese Osztály és Központi Klinikai Kémiai Laboratórium, az Orthopaed Klinikán modern hidrotherápia, a jelenlegi II.sz.Sebészeti Klinikán szivsebészeti, a Gyermekklinikán pedig gyermeksebészeti részleg kezdte meg müködését. A korszerü medicina követelményeinek megfelelően az I.sz.Belklinikán, a II.sz. Sebészeten és a Tüdőklinikán intenziv osztályok létesültek.

E változások részben feltételezték, részben elkerülhetetlenné tették és meggyorsitották klinikáink progressziv specializálódási folyamatát. Ennek következtében ma már számos szakgondozás és az ezekhez kapcsolt, profilirozott beteganyag áll klinikáink rendelkezésére, melyek összességükben, mind a magasabb szinten történő betegellátást, mind pedig az oktatási és tudományos munkához szükséges feltételek javitását hivatottak szolgálni.

Az ágyak számának a felszabadulás előttihez történt megkétszereződése sokszor alig leküzdhető nehézséget jelent klinikáink számára. Az uj gyógyitó részlegek, egységek létesitése ugyanis nem uj épületekben, hanem a már müködő klinikák egyes részeinek, vagy más célt szolgáló épület igénybevételvel és átalakitásával történt, ami természetesen betegellátó részlegeink, illetve a kórtermek tulzsufoltságát eredményezte. Ez méginkább nyilvánvaló, ha figyelembe vesszük, hogy az évenként kezelt betegek összszámaránya még az ágyszámemelkedés mértékét is aránytalanul meghaladta. /Az ágyszámemelkedés mutatószáma: 2, a betegforgalomé pedig: 3,5/. Ugyanakkor intenziven bekapcsolódtunk a területi betegellátó munkába is, amely fékezően hatott az egyértelmüen klinikai jellegü, erősen kvalifikált és szükségszerüen ellátandó "hármas" feladatok végzésére. Ma egyetemünk a megye rutin jellegü fekvőbeteg és szakorvosi ellátásának is a nagyobb, illetve jelentős hányadát végzi. Ez szép és magasztos feladat, aminek erőnkhöz mérten mindenkor igyekeztünk eleget tenni. Szükségsze-

rü azonban, hogy a jövőben bizonyos ésszerü átcsoportositást végezzünk annak érdekében, hogy klinikáink továbbhaladhassanak a korszerü betegellátást leginkább szolgáló specializálódás utján, hogy meg tudjanak felelni az integrált oktatás gyorsan fokozódó követelményeinek, s hogy mindezek mellett megfelelőképpen szolgálni tudják tudományáguk nélkülözhetetlen müvelését és továbbfejlesztését.

AZ EGYETEM GAZDASÁGI ÉS ELLÁTOTTSÁGI FEJLŐDÉSE AZ ELMULT 30 ÉV ALATT

/1945-1975/

A fasiszta Németország által kirobbantott, 1939-1945. között dult szörnyü világháboru pusztitásai alól egyetemünk sem volt kivétel. A bombázások, majd a fasiszta rablás és a közvetlen háborus harci tevékenység után meglehetősen szomoru, több épületében romos állapotban érte meg egyetemünk a várva várt örömteli felszabadulást.

Az egyetem ebben az időben és folytatólagosan 1951-ig nem volt önálló intézmény, hanem a Kossuth Lajos Tudományegyetem Orvoskaraként folytatta müködését.

Debrecen városa 1944. novemberében szabadult fel, igy az ország teljes felszabadulását megelőzően 5 hónappal kezdetét vehette az egyetemen a romeltakaritás, amelyet azután fokozatosan követett a helyreállitási és az állagmegóvó tevékenység. A helyreállitási munkák módszeresen és gyakorlatilag az 1946. augusztusi pénzstabilizáció után, 1947. májusában kezdődtek el, s 1949. szeptemberében fejeződtek be. A háborus károk helyreállitása főként az Orvosi Vegytani és Fizikai Intézetben, az I.sz.Kollégiumban, a régebbi elméleti "négyszög" épülete, továbbá a II.sz.Belgyógyászati és Szülészeti Klinika sérülései miatt igényelt nagyobb ráforditást, s ez 1.410/mFt-ot tett ki, amely abban az időben igen jelentős ráforditás volt.

Az azóta megtett utat elsődlegesen talán az igazolja legjobban, hogy a felszabaduláskor egyetemünkön 8 elméleti intézet és 9 klinika működött 680 ággyal, 1945-ben 92,8 %-os ágykihasználással 230.437 ápolási napot teljesitettek klinikáink, s egy év alatt 13.410 beteget bocsátottak el. Az orvostanhallgatók száma pedig 524 fő volt az 1945/46-os oktatási évben. Ezzel szemben jelenleg az 1973-ban létrehozott Központi Kutató Laboratóriummal együttesen 16 elméleti intézet és 15 klinika működik egyetemünkön, 1.768 ággyal. 604.396 ápolási napot teljesitettünk 93 %-os ágykihasználás mellett, s klinikáink 44.581 beteget bocsátottak el 1974-ben. Jelenleg 1.264 az orvostanhallgatók száma, tehát jóval több, mint kétszerese az 1945/46-os évinek, s évente 180-200 orvost avatunk, bocsát utjára egyetemünk a társadalom ellátására.

Az ellátás nivójának emelkedésére utal a gyógyszerköltségek alakulása. A stabilizáció után 5-6 Ft-os volt az egy ápolási napra eső gyógyszerköltség, ez 1956-ra 8,36, 1965-re 24,02 Ft-ra emelkedett, mig napjainkban 45,86 Ft-ot tesz ki.

Az egyetem betegellátási, oktatási és kutatási tevékenységének folyamatosságát, vagyis általános működési és fenntartási költségeinek biztositását az éves költségvetés szolgálja. Ezen előirányzat alakulása különösképpen kifejezi államunk részéről azt a fokozott gondoskodást, amely dolgozó népünk egészségügyi ellátásának javitására irányul. 1945-től 1946. augusztusáig egyre inkább tombolt az infláció. A működéshez és fenntartáshoz a legelső időben a segitséget a felszabaditást hozó szovjet hadsereg adta meg, vagyis a Szovjetunió, majd az állami támogatáson tulmenően a helyi lakosság közvetlen támogatása és a vöröskeresztes szervezetek, valamint a nemzetközi UNRA juttatások segitették elő a viszonylagos funkcionálást. A stabilizáció első éveiről sincsenek egészen pontos adataink, miután az orvoskari működés az egységes egyetemen belül nem volt konkrét formában költségelhető, de hozzávetőleges számitások szerint kb. 17 millió Ft volt a működési és karbantartási költségráforditás 1947-ben. 1951-ben, amikor már önálló volt az egyetem és az Egészségügyi Minisztérium felügyelete alá került, mintegy 50 millió Ft-ot tett ki a klinikai és orvoskari költségvetési cim együttes előirányzata. Ez az előirányzat évről-évre valamivel

nagyobb arányu emelkedést mutat, mint a nemzeti jövedelem növekedési üteme. Igy

1955-ben 62.000.000 Ft-os,
1960-ban 80.000.000 Ft-os,
1965-ben 120.000.000 Ft-os,
1970-ben 150.000.000 Ft-os és
1975-ben 241.000.000 Ft-os

az egyetem költségvetési előirányzata a müködési, fenntartási, személyi és dologi, valamint felujitási költségekkel együttesen számolva.

Az egyetem a mult rendszerben az állami támogatás mellett egyrészt saját bevételeiből tartotta fenn magát. Ennélfogva még 1945-ben is igen kevés volt a valamilyen formában, illetve valamilyen módon biztositásba bevont betegek száma. Népi demokráciánk általános politikai és gazdasági fejlődése már 1955-re lényeges módosulást eredményezett e téren is. Ebben az évben az ápolt betegek

72,1 %-a biztositott,
24,3 %-a magán-fizető volt, mig az állam terhére ápolt betegek
3,6 %-ot képviseltek az ápolási napok számában.

A fejlődés magával hozta a társadalombiztositás kiterjesztését, továbbá a Tbc, elme- és fertőző betegek ápolásának állami átvállalását. Igy 1965-ben az ápolási napok

67,o %-a esett a biztositottakra, már csak
3,5 %-os volt a magánfizető betegek száma, és a betegek
29,5 %-át az állam terhére ápolták klinikáink.

Az elmult évben a társadalombiztositás egész társadalmunkra való kiterjesztése gyakorlatilag megszüntette a magánfizetésre kötelezetteket, csupán bizonyos esetekben történik téritéstés a betegek részéről /pl. saját kezdeményezésre történő és egészségügyi szempontból egyébként nem indokolt terhességmegszakitás, vagy bizonyos járóbeteg ellátások esetében anyagtérités/. A fekvőbeteg ellátáson tulmenően klinikáinkhoz általában szakrendelés is kapcsolódik, s mintegy napi 90 órában látnak el szakrendeléseket. Ez évente hozzávetőlegesen 230.000 járóbeteg vizsgálatát

és kezelését jelenti. A felszabadulás előtt pedig egyáltalán nem történt biztositott járóbeteg ellátás az egyetem területén.

A fejlődés másik igen számottevő tényezője annak a támogatásnak fokozódása, amelyet egyetemünk hallgatói élveznek a tanulmányi idő alatt. 1948-1949-ig, vagyis a fordulat évéig hallgatóink szinte alig kaptak valamiféle támogatást. Az ezt követő tanévben a hallgatóknak még csak alig 18 %-a részesült juttatásban, 555 fő közül mindössze 102 hallgató, együttesen 402.000 Ft-os összegben. Felszabadulásunk első 20 évének végén ösztöndijban és szociális segélyben összesen mintegy 7 millió Ft-ot fizettünk ki a hallgatók jelentős többségének részére, s jelenleg már a hallgatók mintegy 9o %-a részesül ezekben a juttatásokban, amelyek összegszerüen meghaladják a 8,5 millió forintot.

A felszabaduláskor a kollégium is romos, sérült állapotban volt. Ennek gyors helyreállitása mellett hallgatóink tanulásának elősegitését szolgálta az 1962-ben elkészült II.sz. Diákkollégium, amelynek épitése 10 millió Ft-ba került és további 1,6 millió Ft-os értékü berendezése és felszerelése járult hozzá itt a korszerübb elhelyezéshez. A kollégiumi férőhelyek száma ezzel 472-re emelkedett és a vidéki hallgatók mintegy 50 %-ának nyujt otthont.

30 év alatt az uj létesitmények megvalósitását 225 millió Ft-tal segitette a nép állama egyetemünkön. Ehhez járul az egyetem orvosi- és egyéb gép-, valamint müszerparkjának fejlesztése, uj eszközök beszerzését célzó beruházási összegek biztositása.

Az erre forditott összeg is megközelitette a 100 millió Ft-ot,s az ilyen irányu fejlesztés üteme az utóbbi 10 évben a nagyobb, amikor is mintegy 60 millió Ft állt erre a célra az egyetem rendelkezésére. Az időközben selejtté vált müszerek pótlására is rendszeresen biztositott fedezetet Kormányzatunk, az eltelt 30 év alatt összesen 200 millió Ft-os értékben. Ennek folytán alakult ugy a helyzet, hogy 1945-ben alig több mint 13 millió Ft-os értéket képviselt az egyetem müszer- és gépparkjának értéke, s ez 1955-ben 16, 1965-re 73, mig 1975-re 215 millió Ft-os értéküre emelkedett.

A beruházásokon tulmenően nagy erőfeszitések történtek az állagmegóvás, illetve felujitások és korszerüsitések tekintetében, épületeink, épületgépészeti berendezéseink vonatkozásában is.

Ily cimen az elmult 30 év alatt több mint 200 millió R-ot használtunk fel a háborus károk helyreállitásán tulmenően.

Különösen a felujitások és korszerüsitések vonatkozásában előtérbe kellett helyezni a rohamos általános fejlődés folytán a közmü vezetékek felbővitését, hogy azok a felfokozott igényeket kielégithessék. Ezért került sor a fütési és melegviz-, majd a hidegviz-, csatornahálózat /esőviz és különálló szennyviz csatorna/ felbővitésére, továbbá az ut- és parkvilágitás korszerüsitésére, majd a városi gázhálózat helyett földgázhálózat kiépitésére és a kazánház szénfütéses rendszerének megszüntetésével teljes rekonstrukcióra, korszerü energiahordozók alkalmazásával /olaj és gáz/ müködő kazánrendszer beállitásával. A közmüvezetékek felbővitése és korszerüsitése magával hozta az uthálózat, park- és erdőterület olyan károsodását, amely az egyetem központi telephelyének kellemes környezetet biztositó voltát meglehetősen felboritotta. Jelenleg azonban már 3. éve folyik az ut- és gyalogjáró hálózat felujitása és korszerüsitése és ezzel párhuzamosan mód nyilt a parkositás és erdőrészek helyreállitására, amely a szakaszos utépitéssel párhuzamosan ugyancsak kezdetét vette.

Az elmult 30 év alatt megvalósult jelentősebb beruházásokat és korszerüsitéseket, illetve felujitásokat az alábbiakban foglalhatjuk össze:

Kórélettani és Mikrobiológiai Intézet épitése	5	millió R,
II.sz.Sebészeti Klinika kialakitása	3	"
II.sz.Belklinika kialakitása	1,2	"
Gyermekklinika felujitása és korszerüsitése	2,5	"
Szem- és Stomatológiai Klinika felujitása	1,1	"
Napköziotthon /óvoda/ létesitése /40 férőh./	1	"
Bölcsőde létesitése /44 férőhellyel/	1,5	"
Elméleti négyszög épületének felujitása	1,5	"
Fül-Orr-Gégeklinika feluj. és emeletráépités	2,5	"
Orthopaed Klinika létesitése	6,5	"
Kobalt therápiás épület létesitése	1,3	"
II.sz.Diákkollégium	11,6	"
Közmühálózati alapvezeték felbővitése	4,5	"
Hidegviz hálózat bővitése	2	"
Áramszolg.korszerüsités /váltóáramra való áttérés/	15	"

Kazánház teljes rekonstrukciója	38	millió Ft
Park- és utvilágitás korszerüsitése	2	"
Nővérotthonok létesitése /3 épület 7o férőhellyel/	2,6	"
Külső és belső gázhálózat átalakitása földgázra	6	"
Biológiai Intézet bővitése /tetőtér beépitéssel/	1	"
Radiológiai Klinika emeletes toldaléképülete	5	"
Tüdőgyógyászati Klinika állagóvó felujitása	6	"
Tanári villák felujitása, lakások megosztásával	4	"
Müveseállomás létesitése és felszerelése	3,5	"
Uj óvoda létesitése, felszerelése /8O férőhellyel/	3	"
II.sz.Belgyógyászati Klin.ált.rekonstrukciója	6	"
I.sz.Belgyógyászati Klinika intenziv therapiás osztály létesitése	4	"
Vizmütelep korszerüsitése viztorony megvásárlással együtt	9	"
Uj, korszerü elméleti tömb épülete	126	"
Felvonók korszerüsitése, ujak létesitése	7	"
Szennyviz és esőcsatorna hálózat felujitása	18	"
Gyermeksebészeti pavilon kialakitása	4	"
Orthopaed Klinikán vizkezelő részleg kialakitása	3,5	"
Ut- és gyalogjáró hálózat korszerüsitésének első üteme	5	"
Korszerü telefonközpont létesitése	7	"

Az általános fejlődéssel párhuzamosan növekedett a létszámellátottság is. A növekedésben eleinte nagyobb arányt képviselt a mennyiségi fejlesztés, amely a beruházásokkal járt együtt, de minőségi fejlesztés is történt, amikor erre országosan lehetőség nyilt. Az utóbbi időben, különösen az ellenforradalom utáni időszakra ez a jellemzőbb. A létszámnövekedés mértéke a következő adatokban jut kifejezésre:

a dolgozók összlétszáma 1957-ben 1.434
1965-ben 1.868
1970-ben 2.192
1975-ben 2.629

Ezen belül az orvosi /és oktatói/ létszám 288-ról 455-re, az egészségügyi szakkáderek /ápolónők, röntgen-, laboratóriumi-, és mütősasszisztensek/ létszáma 514-ről 897-re emelkedett.

Ez a létszám a klinikák és elméleti intézetek között általában feladatarányosan oszlik meg.

A létszám többi része klinikai és intézeti kisegitőként, továbbá a müszaki apparátusban, valamint a mosodai, élelmezési, kertészeti üzemegységekben, a szállitó szolgálatnál és végül az adminisztrációban, a gazdálkodási és pénzügyi, számviteli, valamint ellenőrzési területeken dolgozik.

A veszélyességi pótlékos munkahelyeken 1971-ben került sor a munkaidőcsökkentésre, heti 42 órás munkaidővel. 1975. március 1-el a 3 müszakban foglalkoztatott ápolónők esetében ugyanilyen időtartamu, mig az orvosi és többi egy müszakos munkahelyeken és munkakörökben heti 44 órás munkaidővel történt meg a munkaidőcsökkentés. Ezzel Pártunk és Kormányzatunk határozatainak megfelelően általánossá vált a munkaidőcsökkentés, minden munkakörben megszünt az eddigi 48 órás munkaidő az egyetemen.

Nagyon lényeges dolog az is, hogy Pártunk és Kormányunk intézkedései és bérpolitikája nyomán egészségügyi szakdolgozóink bérszinvonala az utóbbi időben jelentősen emelkedett. Ez nemcsak alapbérben nyilvánul meg, hanem abban is, hogy bevezetésre került a munkahelyi /ágy melletti/ pótlék, valamint a mult évben jelentős emelés állott be /az eddigi 10-20 %-ról 30-50 %-ra/ az éjszakai pótlék összegében. 1966-ban az ágy mellett dolgozó egészségügyi szakkáderek egy főre jutó béralapja 1.671 Ft volt. Jelenleg ez az összeg 2.416 Ft-ot tesz ki. Az időnként egy-egy bérrendszerben történő bérezés mellett évről évre biztositja Kormányzatunk a 3 %-os bérfejlesztési járulékot, amely a különféle bérrendeletekben előirt automatikus, valamint a soronkivüli előléptetések céljait szolgálja. Ezt az előirányzatot évről évre gondosan és differenciáltan igyekszik felosztani az egyetem vezetése a dolgozók kategóriái között, különös figyelemmel a fizikai és az alacsony keresetü dolgozókra. Mindezek folytán az átlagbér évi 3 %-os emelkedése rendszeresen biztositva van.

Az egészségügyi kormányzat, s az egyetem vezetése az általános fejlődés mellett nem feledkezett meg dolgozóink szociális és kulturális igényeiről sem. Ezen igények kielégitésére is több millió Ft-ot forditottak. Igy többek között ugyancsak a középkáderek helyzetének javitását szolgálta, hogy 1958-1966. között

70 nővér részére létesült nőrévszállás, 2.538/mR értékben. EZ a körülmény is olyan - ismerve a városi albérleti viszonyokat és béreket - hogy nem szorul bővebb magyarázatra. Már kezdetét vette egy ujabb nővérotthon létesitése, amely 94 férőhelyes lesz és igy egymagában több mint kétszeresére, vagyis 135 %-osan növeli ez a létesitmény a nővérotthoni férőhelyek számát. Ez a beruházás ujabb 8 millió R-ot jelent és mindent elkövet az egyetem vezetése annak érdekében, hogy 1975-ben teljesen elkészüljön és használatba vehető legyen e létesitmény. Ezzel ujabb segitséget nyujtunk ápolónővéreink szállásgondjai megoldásához.

Siralmas volt az ellátottság munkavédelmi, üzemegészségügyi vonatkozásban is. A müszaki, gépházi, kertészeti dolgozók részére, de számos más szervezeti egységben is kialakitásra került étkezde, öltöző-zuhanyozó és egyéb szociális helyiség. Azonban bármily nagy előrelépést jelentenek is mindezek munka- és egészségvédelmi vonatkozásokban, még mindig további alapvető követelmények vannak e téren. Az öltözők, zuhanyozók száma és azok berendezése nem kielégitő. Az egyetem vezetése mindinkább arra irányul, hogy a 30 évvel ezelőtti körülmények folytán, kényszerüségből és a munka meginditása céljából az egyetemre beköltözött dolgozókat lakáshoz juttatva kiköltözteti és az igy felszabaduló épületrészekben elsődlegesen öltözőket, zuhanyozókat, étkező és egyéb szociális helyiségeket alakitsunk ki a dolgozók számára.

A dolgozóink helyzetének, gondjainak könnyitésére 1951-ben létesitett 40 férőhelyes napköziotthonos óvoda mindinkább kevésnek bizonyult. Ezért 1972-ben az eddigi épület lebontása mellett uj, korszerübb, 80 férőhelyes óvoda létesitését biztositotta Kormányzatunk. Az elmult évben belső helyiségátalakitással 100 férőhelyre sikerült növelni ennek befogadó képességét. Ugyancsak 1951-ben létesült ideiglenes elhelyezéssel az üzemi bölcsőde, amelynek céljára 1954-ben 44 férőhellyel 900/mR értékben uj épületet épitettünk a követelményeknek megfelelő szinvonalon. 1954-ben készült el a volt ravatalozó épületből a kulturház 1.000/mR költségvetési hozzájárulással.

A kulturházban müködik a klinikai mozi a betegek és dolgozók részére. Ugyanitt került kialakitásra a dolgozói KISZ szervezet részére egy klubhelyiség, továbbá a szocialista brigádok

klubhelyisége is. Ezen tulmenően ma már mindkét kollégiumban rendelkezésre áll klubhelyiség, studió és különböző kulturális szakkörök müködésére is lehetőség /film-, fotó szakkör, irodalmi szinpad stb./ van.

A tömegsport előmozditása érdekében a kollégiumban ping-pongozási lehetőséget, egy szomszédos épületben sulyemelő edzőszobát biztositottunk. 1954-1955-ben létesült egy 2 részes tekepálya, később a II.sz.Kollégium mellett kisméretü sport-, valamint szabványos méretü teniszpálya. A kisméretü pályát korszerü világitó berendezéssel is elláttuk, ugyhogy késő este is jól használhatják azt a hallgatók az egész napi szellemi lekötöttség után. Teniszpálya készült az Idegklinika udvarán, valamint a Tüdőgyógyászati Klinika erdős területén is, mig a széntér helyén a dolgozók részére létesült egy igen kellemes kisméretü sportpálya is. A szociális, jóléti, kulturális és csoportlétesitményekkel kapcsolatosan utalni szükséges a megvalósitásukba fektetett igen értékes társadalmi munkára, amelyből különösen a müszaki dolgozók körében alakult, s immár 10 éves igen eredményes multra visszatekintő szocialista brigádok tagjai vették ki részüket legpéldamutatóbban. Ugyancsak értékes és elismerendő társadalmi munka van a kertészet részére létesitett fürdő, ebédlő épületben, melyhez igy mindössze 15/mFt költségvetési hozzájárulás volt szükséges. A mindinkább szaporodó szabadidő kulturált felhasználásának feltételeit és a munkahelyi körülmények javitását nem ritkán saját munkájukkal is előmozditották tehát dolgozóink.

A Kenézy Könyvtár emeleti részében pedig ugyancsak lakáskiköltöztetés folytán megüresedett helyiségekben oktatási klubot alakitottunk ki, szépen berendezve és büfé céljaira is alkalmas konyhahelyiséggel ellátva.

Feltétlenül említést érdemel, hogy a felszabadulás óta, de különösen az utóbbi 15 évben nagymértékben megnőtt a tanulási kedv a gazdasági apparátus dolgozói körében. A Pártunk és Kormányzatunk által biztositott lehetőségeket kihasználva a régebbi dolgozók is szinte maradéktalanul megszerezték a munka elvégzéséhez, munkakörük szakszerü ellátásához szükséges iskolai és szakmai képesitéseket, sőt a továbbképzésekbe is nagy kedvvel kapcsolódtak be, fiatalabb dolgozóink pedig mint többen igyekeznek egyetemi, főiskolai képesitést szerezni. Ennek eredményeként sokat

javult és igen biztató tények utalnak arra, hogy tovább is javul a gazdasági munka minősége és hatékonysága.

Az egyetem 30 éves gazdasági és ellátottsági fejlődését, ha csak vázlatosan is, de egyértelmüen bizonyitják az itt közölt adatok. Tanusitják ezek, hogy Pártunk és Kormányunk népgazdaságunk teherbiró képességének megfelelően mindenkor figyelemmel volt és van azokra a társadalmi igényekre, amelyek népünk egészségügyi ellátása, az orvosképzés és az orvostudományi kutatások terén jelentkeztek. Ezen tulmenően azt is tükrözi ez a fejlődés, hogy az egyetem vezetése igyekezett mindig ugy gazdálkodni a rendelkezésére álló anyagi forrásokkal és eszközökkel, ahogyan az a fejlődés biztositása és a munka szinvonalának emelése érdekében a legcélszerübbnek látszott. Az igények természetszerüleg mindig nagyobbak, mint a lehetőségek és éppen ez viszi előre a fejlődést. Az elért eredmények igen jelentősek, lelkesitőek. A Párt és Kormányzat céltudatos gazdaságpolitikája a szocializmus gazdasági alaptörvényének megfelelően, biztositék arra, hogy az egész társadalom szüntelenül növekvő igényének minél teljesebb kielégitése jegyében egyetemünk töretlenül fejlődik tovább, és az egyetem vezetésének, valamint dolgozóinak további erőfeszitésével a következő évfordulókon is mindig ujabb és ujabb eredményekről számolhatunk be.

A DEBRECENI ORVOSTUDOMÁNYI EGYETEM INTÉZETEINEK ÉS KLINIKÁINAK FEJLŐDÉSE

I N T É Z E T E K

Anatómiai, Szövet- és Fejlődéstani Intézete

Az Intézet oktató tevékenysége közvetlenül a felszabadulás után, már 1944 decemberében megindult. Az oktatómunka melletti egyéb tevékenység 1945. márciusában kezdődött ujra, Dr.Törő Imre intézetigazgatóvá történt kinevezése után. Ebben az időszakban az intézetben mindössze két végzett oktató dolgozott. Az 1945-49 közötti években az oktatáshoz szükséges segédeszközök /tantermi ábrák, mulage-ok oktatási modellek/ elkészitése megtörtént. 1949-ben csoportos oktatási formát vezettek be s ezt megelőzően a bonctermi traktust átépitették. Erre az időszakra esik a magasszintü kutatómunkához nélkülözhetetlen egységek létrehozása is: hisztokémiai laboratorium, kémiai laboratorium, intézeti mühely, Kórbonctani Intézettel közös állatistálló kialakitása. Az intézeti kutatás fő profiltémája a RES kutatása volt.

1950-ben Törő professzort a Budapesti Szövet- és Fejlődéstani Intézet igazgatójává nevezték ki. Ezt követően megbizás alapján Dr.Katona István látta el az intézetvezetői funkciót, majd 1950. december 4-től Dr.Krompecher István vette át a tanszék vezetését. Kezdetben mindössze 2 orvossal és néhány demonstátorral látta el a nagylétszámu hallgatóság oktatását. 1950 után az intézet jelentős fejlődésnek indult. 1950-55 között az oktatói létszám 11 főre emelkedett. Az oktatásban előtérbe került az élő ember anatomiájának tanitása, a funkcionális szemlélet kialakitása és a forma és a funkció egységének hangsulyozása. Tovább javultak a kutató munka tárgyi feltételei is. Sor került több hisztokémiai laboratorium kialakitására, végleges helyére került a biokémiai laboratórium, s ujabb előlépést jelent az 1965-ben létrehozott elektronmikroszkópos laboratorium.
A rendelkezésre álló keretből az évek során több nagyértékü müszer beszerzésére is lehetőség volt: sor került elektronmikroszkóp, ultramikrotom, spektrofotometerek, hüthető centrifugák, frakciószedő kollektor, kutató mikroszkópok, preciziós pH-mérők stb. beszerzésére. Az elmult 30 év alatt a kutató munka eredményességét 2 tankönyv, 7 monográfia, közel 500 közlemény megjelenése jelzi. Jelenleg az Intézetnek 15 orvos-diplomás és két

vegyész oktatója van. Az intézet összlétszáma: 39 fő.
Az Intézet vezetője: Dr.Krompecher István, a MTA rendes tagja.
Az oktatók között négy kandidátus van.

Az Intézetben évek óta az Eü.Minisztérium által támogatott két főtéma kutatása folyik:

1./ Támasztószövetek anyagcsere viszonyai,

2./ Sérülések reparatiója.

Az Intézet jó nemzetközi kapcsolatokkal rendelkezik. A Magyar-Szovjet Egészségügyi Minisztériumok közötti csereegyezmény keretében együttmüködési egyezményt kötött a Harkovi M.I. Szityenkó Orthopaediai, Traumatologiai és Protetologiai Intézettel. Rendszeres kollaborációs kapcsolat van a Rostocki Anatomiai Intézettel, a Varsói Szövettani Intézettel és a Fribourgi Szövettani Intézettel is. Az utóbbi 10 évben 10 oktató vol 1 évnél hosszabb külföldi tanulmányuton. A tudományos munka, a kialakult profil és a nemzetközi kapcsolatok alapján rendezhették meg 1965-ben 10 nemzet legjobb szakembereinek részvételével a Callus Sympoziumot, melynek anyaga könyv formájában angol nyelven megjelent. E kötet némileg módositott változata Moszkvában orosz nyelven is megjelent.

Az Intézet tagjai az oktató- és kutató munkán kivül komoly társadalmi tevékenységet is kifejtenek: Intézetünk hat dolgozója tagja az MSzMP-nek, többen évfolyamfőnökök, csoportpatronusok, valamint az Eü. Dolgozók Szakszervezetének, a Hazafias Népfrontnak, a Magyar-Szovjet Baráti Társaság Egyetemi és Megyei Csoportjának aktivistái.

Biológiai Intézet

A Biológiai Intézet megalapitását megelőzte az egészségügyi kormányzati intézkedés, amely elrendelte az orvosi biológia kötelező oktatását a magyar orvostudományi egyetemeken.
Az I. évfolyamon az 1950-51. tanévben kötelező és szigorlati tárggyá vált az orvosi biológia, s igy lett alapozó tárgyként hivatva arra, hogy általános természettudományos ismeretekkel lássa el a jövendő orvostanhallgatókat későbbi tanulmányaikhoz. Az uj tárgyat, amely felölelte az élet keletkezését, az élő anyag, a sejt-

elmélet és cytológia, az életjelenségek, a rendszertan az öröklés-tan, a genetika, az evolució legáltalánosabb törvényszerüségeit Prof.Kesztyüs Lóránd és a Kórtani Intézet munkatársai oktatták, s egyben vezették is a hallgatók gyakorlatait.

1959-től felismerve az általános biológia gyors fejlődését és szoros kapcsolatát a molekuláris szinten történő kutatásokkal, az egyetem vezetősége megbizta dr.Szabó Gábort, az MTA Kisérleti Orvostudományi Intézetének akkori tudományos munkatársát - akinek kutatásai az általános genetika, rendszertan, oecologia stb. terü[illegible]én folytak-, hogy alakitson ki az általános biológia oktatására és az oktatást alátámasztó kutatáshoz egy munkacsoportot.

1960-61. tanév kezdetétől az egyetem rektora megbizta dr.Szabó Gábort az orvosi biológia oktatásával, majd 1962. október 1. hatállyal az Egészségügyi Minisztérium külön Biológiai Intézetet szervezett, és az intézetvezetőt 1963. december 30-ával egyetemi tanárrá nevezte ki. Az Egészségügyi Minisztérium ezen rendeletét nem követte azonnal uj intézet épitése és a csoport 1963-ig az intézetvezető munkahelyén végezte kutatómunkáját. Ez az MTA Kisérleti Orvostudományi Intézetének Antibiotikum Osztálya volt, mely a DOTE Gyógyszertani Intézetének keretében müködött, s ebből az osztályból vált ki 1963-ban a biológiai csoport.

A Gyógyszertani Intézet helyiségeit és felszerelését használták kutatásaik során, bár 1963-67 között, ugyanebben az épületben, a Biológiai Intézet önálló helyiségekhez is jutott, az Igazságügyi Orvostani Intézet két orvosa által lakott helyiségek, a padlástér /kb. 250 m^2/ beépitése, valamint egy alagsori raktár hallgatói gyakorlati helyiséggé történt átalakitása révén. E gyakorlati termet az Igazságügyi Orvostani és Biológiai Intézet közösen használták.

1973. augusztus 20-án átadták az uj Elméleti Tömb épületét, amelyben megfelelő oktatási és kutatási feltételek nyiltak a Biológiai Intézet számára is.

Említést érdemelnek az intézet munkatársai, akik - a fent jelzett - szinte elképzelhetetlenül mostoha körülmények között részt vettek a korszerü szintü oktatás és kutatómunka kialakitásában.

A Biológiai Intézet oktatói 1959 óta dr.Bássler Gusztáv, dr.B-né Dr.Valu Gabriella, dr.Vitális Sándor és dr.Barabás György

vegyész. 1965-ben laboratóriumvezető főorvosi állásba távozott dr.Bássler Gusztáv, akinek az intézet technikai felszerelése és a gyakorlati oktatás terén elévülhetetlen érdemei vannak.

Az intézethez 1962-ben került dr.Szeszák Ferenc, 1965-ben dr.Békési István, dr.Schlammadinger József, dr.Magyar Zsuzsa, 1966-ban dr.Erdei János, 1971-ben dr.Schablik Marcella, 1973-ban dr.Fehér Zsigmond, dr.Révész Johanna orvosok és 1973-ban Biró Sándor, valamint Szabó István vegyészek.

Az intézet eredményes munkájának előfeltételét teremtették meg munkatársaink, akik lo évnél régebben csatlakoztak az intézeti kollektivához:

Dr.Fekete Rudolfné, Kálmánchelyi Endre, dr.Kemény Istvánné, Rózsa Istvánné és Tacsi Józsefné.

Dr.Barabás György, dr.Békési István a biológiai, ill. a kémiai tud. kandidátusai.

Dr.Szabó Gábor az orvostudományok doktora és 1973 óta az MTA levelező tagja.

Az intézet oktatói uj gyakorlati és elméleti tematikát dolgoztak ki, ellátták a hallgatókat jegyzetekkel, résztvettek a hivatalos tankönyv irásában. Az ország orvosi egyetemei között elsőként adtak elő genetikát és nyomtatták ki a genetikai jegyzetet már 1963-ban.

Az intézetben dolgozó szakkörösök száma már eléri az évi 20 főt, akik értékes dolgozataikkal is maradandót alkottak. 1968 óta az MTA támogatja kutatásaikat, igy a mikrobiológiai és biokémiai munkákhoz kielégitő alapfelszerelés áll rendelkezésre. Az intézet oktatói közül hosszabb időt töltöttek el külföldi intézetekben: dr.Szabó Gábor, dr.Barabás György, dr.Szeszák Ferenc, dr.Vitális Sándor, dr.Schlammadinger József és dr.Békési István.

Kutatómunkájában két irányzat dominál: 1./ a citodifferenciációt tanulmányozzák morfológiai és biokémiai módszerekkel, olyan természetes eredetü anyagokat keresnek, amelyekkel a differenciálódás folyamatát befolyásolni lehet. A fehérje bioszintézis szabályozását vizsgálják E.coli és Streptomyces griseuson.

2./ Tanulmányozzák az antibiotikumok, - mint természetben szintetizált vegyületek - biokémiai és strukturális szerepét az őket termelő mikroorganizmusok életében.

Ezeken kivül eukaryota szervezetek vizsgálata is megkezdődött az elmult két évben.

A Biológiai Intézet szervezi az Országos Távlati Tud.Terv biológiai reguláció területén a DNS-szintjén történő szabályozás koordináló munkaértekezleteit az SzBK Genetikai Intézetével együtt.

Az uj Elméleti Tömbben található többi kisérletes intézettel együtt közös kutatói területeket alakitanak ki, és együttmüködésük kiterjed különböző továbbképzési és gazdasági, szervezeti területre is. Együttmüködés alakult ki a Biogal Gyógyszergyár kutatóival is.

Az intézetben 3 párttag van, a diplomás dolgozók szinte valamennyien rendelkeznek a marxizmus-leninizmus esti egyetemi, vagy ezzel azonos szintü képesitéssel.

Az intézet vezetője 1973 óta az egyetem rektora.

1974/75-re a DOTE Biológiai Intézete már stabilizált előadási és gyakorlati tematikával rendelkező, nemzetközileg is ismert kutatókkal, alapkutatást végző intézetté fejlődött. Feladata a bevezetett uj oktatási reform követelményeinek eleget tenni, segitséget adni a klinikai genetikai oktatás bevezetéséhez, a koordinált tudományos munkát kifejleszteni a társintézetekkel és az iparral, nagyobb tudományos kollektivák kialakitása, a hazai jó akadémiai kutató intézetekben tapasztalható objektiv és szubjektiv kutatási feltételek megteremtése.

Biofizikai Intézet

A Biofizikai Intézet jogelődjeinek története 1921-ig nyulik vissza, az Orvoskari Fizikai Intézet müködésének kezdetéig. Az intézet első professzora Dr.Wodetzky József volt. 1933-tól Dr.Gyulai Zoltán, majd Dr.Szalay Sándor vezette az intézetet. 1950 augusztusáig az egyetem kettéválásáig az Orvoskari Fizikai Intézet látta el az orvostanhallgatók és a fizikus-szakos hallgatók képzését is.

1950-ben a Közoktatásügyi Minisztérium megszervezte az Orvosi Fizikai Intézetet. Vezetője Dr.Tóth Lajos, az Orvosi Fizikai Intézet korábbi munkatársa lett. Tekintettel az ország felszaba-

dulás utáni nehéz gazdasági helyzetére, az Intézet az Orvosi Vegytani Intézet átengedett helyiségeiben kezdte meg a müködését.

A Biofizikai Intézet 1969.májusában az Egészségügyi Minisztérium intézkedése nyomán kezdte meg e név alatti müködését az Orvosi Fizikai Intézet örököseként.

A munka hatékonysága szempontjából nagy nehézséget jelentett a müszerpark hiányossága, s a tény, hogy a meglévő müszerek nagy része elavult konstrukciója miatt sem volt alkalmas biofizikai kutatásokra.

Ez a helyzetkép persze csak a közvetlen indulást jellemezte. Egyetemünk vezetősége ugyanis tudatában volt annak, hogy ha nem csak szebben csengő intézet-nevet, hanem a modern orvosképzéshez elengedhetetlenül szükséges biofizikai oktatás és kutatás irányába mutató intézeti profilváltozást is akarunk, akkor - legalábbis saját erőhöz mérten - különös sulyu anyagi és erkölcsi támogatásra van szükségünk.

Ezt a támogatást megkaptuk, és ezt saját erőfeszitéseinkkel is megtoldva, megkezdtük az uj oktatási és kutatási profil kialakitását.

Egyik alapvető fontosságu tennivaló a müszerparkunk minél gyorsabb ütemü és nagyobb volumenü fejlesztése volt. Ennek érdekében a vásárolt müszerek mellett intézetünk mühelyében "házilag" is készültek müszerek /pl. dielektromos spektroszkóp, stopped-flow készülék, frakciószedők, stb./. Ugyanekkor - egyetemünk megértő támogatása folytán - az intézet diplomás munkatársainak és kisegitő dolgozóinak létszáma is fokozatosan emelkedett. Összehasonlitásképpen megadjuk néhány lényeges intézeti mutató 1967. és 1975. évi értékét:

	1967.	1975.
intézetünk összes dolgozóinak száma	10	26
intézetünk diplomás dolgozóinak száma	5	10
évi költségvetés	50.000.-Ft	400.000.-Ft

Az anyagi háttér fölfuttatása mellett az uj oktatási és kutatási tematika minél modernebb szinten történő kialakitása volt a másik lényeges feladat. Ezt szolgálta intézetünk több munkatársának hazai és külföldi tanulmányutja. Ezek a tanulmányutak egyuttal az

uj profilnak megfelelő belföldi és külföldi kapcsolatok kiépitését is elősegitették.

Intézetünkben folyó kutatómunka tárgya a nukleotid-fehérje kölcsönhatás, s az enzimek hatásmechanizmusa és szabályozása. Ezen témákban elért eredmények alapján Intézetünkből az utóbbi időben 3 orvos-biológiai és 2 kandidátusi értekezés került ki.

Biokémiai Intézet

A DOTE Biokémiai Intézetének létesülése és fejlődése szempontjából sajátságos helyet foglal el.
Az intézet 1950 szeptember 19-én létesült, amikor Dr.Tankó Bélát a KLTE-n kinevezték a biokémia professzorává, de biokémiai oktatás már korábban is folyt. Tankó Béla másodéves orvostanhallgatók számára már 1942-től tartott magántanári előadásokat, majd az orvosi vegytani intézeten belül, melyet Bodnár János professzor vezetett, müködött biokémiai laboratórium.

A háboru alatt bombatámadás által megrongált intézetben kutatómunka folytatására nem volt lehetőség, ezért a biokémiai kutató csoportot Tankó Béla professzor szüleinek villájában helyezték el ideiglenesen. Az ideiglenesség több mint negyed századon át tartott, és egyaránt rendkivüli erőfeszitéseket igényelt az intézet munkatársaitól az oktatómunka és a kutatás feladatainak ellátásában.

A hazai orvosegyetemeken másodikként létesült biokémiai intézetnek meg kellett oldania az oktatási feladatokat. A biokémia oktatására a Kórélettani Intézet biztositott előadó- valamint gyakorlati termeket. A megosztottság, egyrészt medikusok képzése a klinikai telepen, másrészt kutatómunka, és a TTK biológus hallgatók oktatása a Tankó-villában igen nagy feladatot jelentett. Az oktatási reformok által egyre növekvő követelményekből adódó feladatokat Tankó professzor és munkatársai igen tiszteletreméltóan, a szakma szeretetétől vezérelve, hősiesnek mondható erőfeszitéssel és kitartással oldották meg. Ezzel lehetővé vált, hogy a minimális feltételeket is nélkülözve, orvostanhallgatók nemzedékeit modern ismeretekkel felvértezve bocsássák utjukra.

1973-ban véglegesen megoldódott az intézet elhelyezése, az Elméleti Tömb uj épületében két szintet kapott az intézet és saját gyakorlati helyiségeiben folytathatja a hallgatók oktatását. Ebben az esztendőben az intézetvezető személyében is változás történt, Dr.Elődi Pált nevezték ki az intézet vezetőjének. Tankó Béla professzor nem élvezhette sokáig azt, hogy az intézetvezetés adminisztrativ terheitől mentesült. 1974 október 17-én bekövetkezett halálával az intézetet, az egyetemet és az ország biokémikus kutatóit is pótolhatatlan veszteség érte.

Az intézet elhelyezésének megoldásával párhuzamosan az orvosképzésben bevezetett oktatási reform ujabb feladatok megoldását jelentette, amit az oktatás tartalmi és szervezeti átrendezése utján kellett megoldani. Ez a munka ujabb - ugy tünik sikeres - erőfeszitésekre készteti az oktatókat.

Az intézet feladatainak növekedésével arányosan a létszám is növekedett. Mig 1954-ben az intézetnek mindössze 8 dolgozója volt /5 diplomás, egy adminisztrativ és 2 fizikai munkaerő/, 1974-ben az intézet létszáma 24 fő /11 diplomás, 7 labor-asszisztens, 1 mechanikus, 1 adminisztrativ és 3 kisegitő munkaerő/.

Az intézet kezdetben két irányban végzett kutatómunkát. Az egyik problémakör a nukleinsavak kémiája és anyagcseréje, különös tekintettel az onkológiai vonatkozásokra. A másik irány a szénhidrátanyagcsere foszforilált intermedierjeinek preparativ és analitikai vizsgálata volt. Ez utóbbinak figyelemreméltó népgazdasági kihatásai is voltak, elősegitették a hazai biokémiai ipar exporttevékenységét.

1973-ban nem csak az intézet helyproblémái oldódtak meg. Az Elméleti Tömbbe való költözés lehetővé tette, hogy az egyetem többi intézményeivel a kapcsolat jóval szorosabbá váljék. A klinikákkal kialakult kapcsolatnak máris látszanak eredményei, mind a kutató, mind az oktató munkában. A távlatokat tekintve ennél jelentősebbnek tünik, hogy az intézet egyre fokozódó intenzitással kapcsolódik be az Elméleti Tömbön belül kialakuló egységes kutatási célkitüzés adta feladatok megoldásába. Ezzel párhuzamosan vizsgálatok indultak meg a fehérjeszintézissel összefüggő anomáliák és anyagcserezavarok /pl. enzimopátiák/ kialakulásának tisztázására.

Az elmult három évtized során a hallgatók oktatásán kivül a szakember képzést sem hanyagolta el az intézet: két korábbi munkatársa lett egyetemi tanár, jónéhányan pedig egyetemen vagy kutató intézetben végeznek önálló felelős munkát.

Egészségügyi Szervezési Intézet

Az 1960. szeptemberétől a Közegészségtani Intézet keretében müködő Tanszéki Csoport 1962. október 1-én alakult önálló intézetté Fülöp professzor vezetésével. Az Intézet igazgatója ma is Fülöp professzor, azonban 1968. augusztusa óta /előreláthatóan 1977. áprilisáig/ Genfben az Egészségügyi Világszervezet központjában dolgozik, jelenleg igazgatói funkcióban. Ezen időszak során 1974. junius 30-ig dr.Károlyi György megyei főorvos, illetve 1974. julius 1-től dr.Csobán György adjunktus kapott megbizást az Intézet vezetésére.

Az Intézet kutatási profilját - már induláskor - három fő témakör jellemezte. Elsőként emlitendő a falusi lakosság egyészségi állapotának és az egészségügyi ellátás iránti igényének vizsgálata. Az igen átfogó koncepciójú kutatómunka gerincét a 60-as évek közepén végrehajtott "Balmazujvárosi komplex epidemiológiai vizsgálat" és a jelenleg folyó "ALBAVA komplex epidemiológiai vizsgálat" képezik. Mindkét vizsgálat több mint 10.000 falusi lakosról nyujt mind tudományos, mind a gyakorlati szervezési-tervezési területen igen nagyértékü ismereteket, illetve tudományos adatokat. A balmazujvárosi eredmények nyomán az EVSz szorgalmazta a vizsgálat megismétlését, s az ALBAVA tanulmányt kutatási megbizással támogatja is.

Ezen témakör keretében több mint 10 éve eredményesen foglalkozik Intézetünk az általános gondozási módszer falusi környezetben történő alkalmazásának, valamint az alkalmazás hatékonyságának elvi és gyakorlati kérdéseivel.

Lényeges fejezetként emlithető a témakörön belüli sokrétü munkában az időskoru, mezőgazdasági foglalkozásu lakosság körében végzett komplex analitikus epidemiológiai vizsgálat /sikeresen megvédett kandidátusi értekezés/, melynek egyik gyakorlati eredményeként modellkisérlet zajlott le Püspökladányban /"Geriátriai körzet"/.

Másik főtéma az Intézet kutatási profiljában a gyermeklakosság egészségi állapotának és egészségügyi ellátás iránti igényének kutatása. Az egész megyét /Szabolcs-Szatmár/ felölelő területen gyüjtött adatok részletes elemzése és értelmezése /sikeresen megvédett kandidátusi disszertáció/ többek között rámutatott az egészségügyi kultura és a csecsemőhalálozás között fennálló fontos összefüggésekre. Ezen tulmenően - a szabolcs-szatmár megyei csecsemőhalálozás vizsgálatát 10 év mulva megismételve - foglalkoztunk a megyék csecsemőhalálozásában mutatkozó különbségek egyes okaival is. Vizsgáltuk továbbá a kollektivában élő és otthon nevelkedett 1 éven aluliak megbetegedési viszonyainak alakulását. A témával összefüggésben Hajdu-Bihar megye egész területére vonatkozóan ujszülött-, csecsemő-, gyermek- illetve terhéskövetéses vizsgálat során egyebek mellett különös gonddal foglalkoztunk a nők /elsősorban az egyedülállók/ helyzetének, valamint az anya- csecsemővédelmi /gondozó/ hálózat munkájának szerepével a terhes és csecsemőmorbiditás alakulásában.

Az Intézet harmadik fő témája a vezetés-módszertan területe. Ennek keretében egészségügyi intézmények belső munkaszervezésének kutatása történik racionalizálásuk tudományos megalapozása céljából. Lényeges részként kell emlitenünk az EVSz által is támogatott - a szakmai képzés kérdéseivel kapcsolt - munkaszervezési vizsgálatainkat, elsősorban egészségügyi szakdolgozók körében. Az Intézet személyi állományának alakulása /főleg matematikusok bevonása/, illetve speciális továbbképzése /rendszerszervezés, számitástechnika/, valamint a technikai lehetőségek bővülése /kis számitógép beállitása/, s nem utolsó sorban az, hogy Intézetünk 1973. szeptemberétől az uj Elméleti Tömbben megfelelő elhelyezést nyert, biztositék arra, hogy ezen témakör keretében tervbe vett operációkutatási programunkat is sikerrel megvalósitsuk.

Az Intézet négy oktatója hosszabb külföldi tanulmányuton, illetve tanfolyamon /3-12 hónap/ bővitette szakismereteit és tapasztalatait. A kisebb külföldi utak /kongresszusok, 1-2 hetes tanulmányutak/ száma meghaladja a 10-et.

Az Intézet csaknem másfél évtizedes müködése során aktiv publikációs tevékenységet folytatott. A kutatómunkával kapcsolatban több mint 200 szakközlemény jelent meg eddig.

Intézetünk az 1967. óta évenként két-három izben rendezett tudományos üléseken Északkelet-Magyarország egészségügyi szervezői számára kivánt fórumot teremteni tudományos és gyakorlati eredményeik, problémáik ismertetésére és megvitatására. 1975-ig 19 tudományos ülés zajlott le. Ezek során 413 szerző 309 előadást tartott.

Élettani Intézet

A felszabadulást közvetlen követő években az élettanon kivül még három másik kollégium - biokémia, kórélettan és mikrobiológia - oktatását kellett biztositani az intézetben, a felszabadulás előttihez viszonyitva kétszeres létszámu hallgatóság számára. 1948-ban Kesztyüs Lóránd professzort bizták meg az ujonnan szervezett Kórtani Tanszék vezetésével, 1950-ben a biokémia oktatását Tankó Béla professzor, 1951-ben a mikrobiológia oktatását Jeney Endre professzor vette át. A hároméves terv során épült uj Kórélettani Intézetbe 1951-ben költözött át Kesztyüs professzor munkatársaival, és ettől kezdve az Élettani Intézetben kizárólag az élettan elméleti és gyakorlati oktatása folyik.

Az oktatás szinvonalának jelentős emelkedése következett be 1947 után, amikor megjelent a Went: Élettan első kiadása, melyet 1958-ban és 1962-ben további átdolgozások követtek.

1963 tavaszán tragikus hirtelenséggel elhunyt Went István professzor, aki 1932 óta vezette az intézetet, s akinek a nevéhez füződik az intézet több évtizedes töretlen fejlődése. Utódjaként dr.Varga Emil kapott megbizást a tanszék vezetésére mint tanszékvezető docens, majd 1966 óta egyetemi tanári státuszban.

Az intézet korábbi hagyományainak megfelelően a tanszék oktatói mindent megtettek az oktatás szinvonalának emeléséért. 1963 óta foglalkoznak a modern vizsgáztatási módszerek fejlesztésével, a rendszeres irásbeli tanévközi ellenőrzéssel. Kisérleteket végeznek az audio-vizuális módszerek alkalmazására.

Jelentős részt vállalt az intézet a tudományos diákköri hallgatókkal való foglalkozásból. Évente 25-4o hallgató számára biztositotta és biztositja a diákköri munka feltételeit.

A felszabadulás után az intézet fő kutatási területe a

szintetikus antigének, elsősorban a hisztamin azofehérje kutatása volt. E kisérletek eredménye az Antallerg elnevezésü uj készitmény, amely jó therápiás hatásu a különböző allergiás eredetü megbetegedések esetén.

A 40 -es évek végén hozta létre Went professzor a keringésélettani kutatócsoportot. E kutatások legfontosabb eredménye volt a keringés-szabályozás egyik fontos mechanizmusának - a humorális ellenregulációnak - felderitése és müködésének tisztázása.

Az 50-es évek elején alakult dr.Varga Emil vezetésével az intézet izomkutató csoportja. Az a megállapitásuk, hogy az L-meromiozin kolineszteráz aktivitással bir, ma már tankönyvi adat. Összefüggést állapitottak meg a különböző tipusu izmok kontraktilis fehérjéinek enzimaktivitása és az izmok fiziológiai sajátosságai között.

E témakörből irták meg kandidátusi disszertációjukat dr. Varga Emil 1957-ben, dr.Kövér András 1962-ben, dr.Kovács Tibor 1966-ban és dr.Szöör Árpád 1972-ben.

Jelenleg a harántcsikolt izom összehuzódásának mechanizmusát, az ingerületi folyamat és a kontrakció kapcsolatát vizsgálják. E célból 1963-64-ben létrehoztak egy izotóp laboratóriumot az iontranszport vizsgálatok céljaira, továbbá egy elektrofiziológiai laboratóriumot, melyben bevezették és rutinszerüen alkalmazzák a mikroelektród technikát és más alapvető elektrofiziológiai módszereket, melyek bevezetésével hazai relációban uttörő munkát végeztek.

Jelenleg a membránpotenciál és az anyagcsere kapcsolatát kutatják. Megfelelő kisérleti körülmények között vázizmokon órákon át tartó, szabályos ritmusu elektromos és mechanikai aktivitást tudnak előidézni. Ezen eredmények hasznos információkat szolgáltatnak a pacemaker tevékenység mechanizmusának közelebbi megismeréséhez.

A kutatott témák közül több, a KGST tagországok Biofizikai Együttmüködése izom és iontranszport kutatási főirányának keretében kerül kidolgozásra.

Az elmult 30 év alatt több oktató töltött hosszabb időt külföldi laboratóriumokban. Dr.Varga Emil 1962-63-ban vendégprofesszor volt a Duke Egyetemen /USA/. Dr.Fehér Ottó 1965-ben fél-

évet töltött a Birminghami Egyetemen /Anglia/. Dr.Kövér András 197o-71-ben egy évig volt tanulmányuton az Edmontoni Egyetemen /Kanada/. Dr.Kovács Tibor 1972-73-ban ugyancsak egy évet töltött Cambridge-ben, az ARC Babrahami Állatélettani Kutató Intézetben /Anglia/. Dr.Kovács László jelenleg Rochester-ben /USA/ tartózkodik egy éves tanulmányuton.

1973-74-ben dr.J.M.O'Donnell angol kutató a Wellcome-Trust ösztöndijasaként egy évet töltött intézetünkben.

Az elmult 30 év alatt az intézet több kiváló munkatársa kapott professzori kinevezést, illetve került vezető beosztásba. Dr.Kesztyüs Lórándot 1948-ban nevezték ki a Kórélettani Intézet igazgatójának. Dr.Salánki János 1961-ben lett a tihanyi Biológiai Kutató Intézet igazgatója. Dr.Fehér Ottót bizták meg 1967-ben a szegedi József Attila Tudományegyetem Állatélettani Tanszékének vezetésével. Dr.Kövér András 1973-ban lett igazgatója a DOTE Központi Kutatólaboratóriumának.

Gyógyszertani Intézet

A Gyógyszertani Intézetnek és a Közegészségtani Intézetnek 1948-ig közös igazgatói voltak és a két intézet csak oktatási funkciójában létezett, tudományos tematikájuk közös volt.

A farmakológiai munkákat a Gyógyszertani Intézetben 1936-ban Dr.Jeney Endre professzor inditotta el a flavonok, flavonoidok és autociánok kutatásával.

1944-ben a második világháboru pusztitásai az intézetet sem kiméltek meg. A felszabadulás utáni évek az intézetben is a háborus károk helyreállitásának jegyében zajlottak. Erre egészségügyi kormányzatunk több mint negyed millió forintot költött.

A Gyógyszertani Intézet 1948-ban önállósodott. Vályi-Nagy Tibor adjunktus vezetése alatt, aki 1949-ben egyetemi tanári kinevezést nyert. Irányitása mellett az intézet, mely akkor három laboratóriumi helységből, négy orvosból és három fizikai dolgozóból állt 1969-ig 20 kutatási és oktatási célra alkalmas helységből álló és mintegy 40 dolgozót foglalkoztató intézetté fejlődött. Hasonló fejlődés tapasztalható a müszer, vegyszer és géppark, valamint a kisérleti állatokkal kapcsolatos berendezé-

sek terén is. Ezen óriási fejlődésben nagy segitséget jelentett az a körülmény, hogy 1954-1963 évek között az intézet adott helyet a MTA.KOKI Antibiotikum Osztályának.

Ezen idő alatt az intézet oktató munkája is jelentős fejlődésen ment keresztül. Mig a felszabadulás előtt és közvetlen utána az oktatás lényegét a professzori előadás képezte, az 50-es évek elejétől a tansegédszemélyzet is egyre nagyobb szerepet kap az oktató munkában és a hallgatók ideológiai világnézeti nevelésében. Kifejlesztik azokat az experimentális gyakorlatokat, melyek a fontosabb gyógyszerhatások szemléltetésével az elméleti ismeretek könnyebb memorizálását és alaposabb rögzitését segitik elő.

Vályi-Nagy Tibor professzor irányitása mellett az intézetben intenziv tudományos munka folyt. Érdeme, hogy Magyarországon először itt fejlődött ki antibiotikummal foglalkozó tudományos iskola. Az antibakteriális és antifungális antibiotikum kutatások során foglalkoztak az egyes antibiotikum termelő törzsek fiziológiájával, genetikájával, az antibiotikumok izolálásával és tisztitásával, továbbá a tisztitott készitmények in vitro és in vivo hatásának tanulmányozásával. A konkrét kutatási eredmények közül kiemelkedik az antibakteriális hatásu Primycin, az antifungális hatásu Griseofulvin és a Desertomycin, valamint a daganatellenes hatásu L-asparagináz.

1963-tól Vályi-Nagy Tibor professzor figyelme egyre inkább a daganatkemoterápiás szerek hatására és hatásmechanizmusára irányult. A cytotoxicus hexitek tumorgátló hatásmechanizmusát elemezve megállapitották, hogy ezek a biológiai alkilálóktól eltérően nem változtatják meg a DNS molekula termodenaturációját. Tumorgátló hatásuk jellemzője a daganatsejtekben észlelt fokozott RNS szintézis, aminek a daganatsejtek szaporodásának gátlásában valószinüleg fontos szerepe van.

Az 1950-es évek végén és az 1960-as években az intézet egyik munkacsoportja az ionizáló sugárzást befolyásoló szerekkel foglalkozva megállapitotta, hogy vegyes SH tartalmu anyagok sugárvédő hatásában a már ismert fizikokémiai jellegü mechanizmusok mellett azok metabolikus hatása is szerepet játszik. Kimutatták, hogy a cisztein bizonyos aminosavak bioszintézisének gátlásával

akadályozza az RNS szintézist, ami a DNS replikáció megindulását késleltetve lehetővé teszi a DNS sugárkárosodást kijavitó fiziológiás mechanizmusok fokozott érvényesülését. További megállapitásuk, hogy a cisztein a vérképző őssejteket is védi az ionizáló sugarak kárositó hatásával szemben. Eredményes kutatásokat végeztek az intézetben a haematoencephalias barrier gyógyszeres befolyásolásával kapcsolatban is. Figyelemre méltó ebből az időszakból az intézetben a hepatoendocrin reguláció terén végzett kutatás is. Megállapitották, hogy májlaesioban károsodik az oestrogen bontás és az aktiv formában kumulálódott hormon a laesio progresszioját idézi elő.

Vályi-Nagy Tibor professzor 1969-ben bekövetkezett tragikus halála után az intézet egy éven keresztül Dr.Szabó Gábor egyetemi tanár felügyelete alatt müködött.

Az 1970-ben meghirdetett pályázat eredményeként Dr.Szegi József docens nyert egyetemi tanári kinevezést és kapott megbizást az intézet igazgatói teendőinek ellátására.

Az intézet tudományos tevékenysége is tovább fejlődött. A régebbi témák meghagyása mellett keringésfarmakológiai kutatásokat inditott el és különösen a hipoxiás szivanyagcsere az experimentális szivizom nekrózis és hipertrofia, továbbá a koronariakeringés regulációjának gyógyszeres befolyásolása terén értek el figyelemreméltó eredményeket. Szorosan együttmüködve a CHINOIN Gyógyszergyár kutató laboratóriumával uj ariloxi-aminobutanol származékot szabadalmaztattak, mely vizsgálataik szerint szelektiv béta-1-receptor-bénitó és erős antiarrhithmiás hatással rendelkezik.

Végül a Gyógyszertani Intézet felszabadulás utáni eredményes munkájának kézzelfogható adata az itt készült 10 kandidátusi és 2 doktori értekezés.

Igazságügyi Orvostani Intézet

A vidéki egyetemeken - igy a Debreceni Orvostudományi Egyetemen is - önálló Igazságügyi Orvostani Intézet a felszabadulás után 1947-ben létesült.
A debreceni intézet első igazgatója Ökrös Sándor professzor volt,

majd 1958-tól Nagy János professzor lett az intézet igazgatója.

Tudományos területen Ökrös professzor az ujjlécrajzolatok öröklődési rendszerének kérdésével foglalkozott. Az intézetnek egyik fő témaköre a heveny etilalkoholmérgezés igazságügyi orvostani vonatkozásai. További kutatási területek: sérülések histochemiai, a koszorusérrendszer postmortalis angiographiás vizsgálata. Feldolgozásra kerülnek gyakorlati eseteink.

Az intézet orvosai - akik a megye területén és esetenként országos viszonylatban is - szakértői tevékenységet fejtenek ki, valamennyien két szakorvosi képesitéssel rendelkeznek.

A felszabadulást követően az intézet felszerelése számos nagy müszerrel - Ultramikrotom UV fotométerrel, Hasselblad fényképezőgéppel,ezen kivül számos korszerü a gyakorlati munkában használatos müszerrel, oktatási eszközökkel - gazdagodott.

Az intézet személyi állománya fokozatosan, a szükségletnek megfelelően fejlődött.

Az intézet évenként általában 3000 esetben fejt ki szakértői tevékenységet hatóságaink részére. Az intézet hatásköri területén az összes orvosszakértői igény több mint 80 %-át teljesiti.

Az intézet dolgozói eddigi müködésük folyamán kormány-, miniszteri kitüntetésben részesültek. Az intézetben több tanulmány került jegyzésre és bevezetésre, továbbá több oktató tudományos minősitést szerzett.

Valamennyi oktatónk a Marxista Egyetem esti tagozatát elvégezte ill. végzi. Az intézet dolgozói széleskörü társadalmi tevékenységet fejtenek ki.

Kisérletes Sebészeti Intézet

Az intézetet Sebészeti Anatómiai és Mütéttani Intézet néven 1952-ben hozták létre egyidőben az ország többi egyetemeinek hasonló intézetével, azzal a céllal, hogy azokat az alkalmazott anatómiai és sebészeti mütéttani ismereteket, melyeket a klinikákon nem lehet oktatni, emberi tetemeken és kisérleti állatokon sajátitsák el a hallgatók két féléven keresztül. Később az intézetet Kisérletes Sebészeti Intézetté szervezték át; jelenlegi feladata a kutatás mellett a szakkörösökkel való rendszeres foglalkozás,

s a sebészeti oktatás óraszámának keretében részben elméleti előadások tartása, részben mütéttani gyakorlatok levezetése a III. évfolyamon. Az intézet vezetője Dr.Bornemisza György egyetemi tanár, az orvostudományok doktora. Bár a beosztott orvosok száma csupán három, az intézet fennállása óta magyar nyelvü szakfolyóiratokban, neves külföldi lapokban, a Magyar Tudományos Akadémia Actaiban több mint 3oo publicatio jelent meg. Az intézetben eddig három kandidátusi és egy doktori értekezés készült, ill. védtek meg sikeresen. Az intézetből több év után távozott orvosok általában a gyakorlati sebészetben helyezkedtek el. A kezdetben szegényes felszerelés később alkalmasan kiegészült, s a jelenlegi helyiségek, ha szükösen is, de biztositják a korszerü kutató- és oktatómunka feltételeit. 1955-től az intézet szövettartósitással is foglalkozott, s több érdeklődő sebészeti intézmény kapott ér, csont,fascia és egyéb emberi szövetkonzervátumokat, melyek gyakorlati felhasználásra kerültek. A transplantatio kérdései mellett az intézet érdeklődési köre elsősorban a szövetbarát müanyagokkal kapcsolatos kutatások, a szövetpótlások, az urogenitalis szerveken végzett kisérletes beavatkozások, keringésdinamikai problémák, extracorporealis szervperfusiokkal kapcsolatos kisérletek tartoznak. Az intézetben került kidolgozásra az auto-alloplasticus szövetpótlási eljárás, ennek különböző változatai, s az elnevezés is tőlünk származik. A módszert a gyakorlatban nemcsak hazánkban, de külföldön is alkalmazzák.

Az orvostanhallgatók oktatása mellett különös gondot fordit intézetünk a tudományos diákkör tagjaival való foglalkozásra. Az intézetbe olyan jó előmenetelü hallgatók jelentkeznek a különleges kiképzésre, akik diplomájuk megszerzése után sebészeti, vagy más operativ jellegü szakma felé kivánnak orientálódni. Az itt eltöltött 2-3 év alatt a szakmai alapismeretek mellett elsajátitják a sebészi kutatómunkához szükséges methodikákat, az eredmények értékeléséhez szükséges technikai, módszertani stb. eljárásokat. E hallgatók létszáma intézetünkben jelenleg 20 fölött van. Hetenként egyszer intézeti tudományos ülés keretében történik a velük való foglalkozás; a hét többi napjain operálnak, vagy egyéb tevékenységet folytatnak az intézet orvosainak felügyelete mellett.

Az intézet többirányu tudományos kapcsolatot épitett ki az egyetem más intézményeivèl, az ország többi egyetemeinek klinikáival, valamint a moszkvai Szív- és Érsebészeti Akadémiai Intézettel, a rostocki Anatómiai Intézettel, s a wroclawi Kisérletes Sebészeti Intézettel.

1965-ben alakult meg az Európai Kisérletes Sebészeti Társaság, mely az intézet vezetőjét alapitó tagjává választotta. 1966-ban létrejött a Magyar Sebész Társaság Kisérletes Sebészeti Szakosztálya, melynek irányitását azóta is az intézet vezetője látja el. 1967-ben rendezte meg az intézet az első Kisérletes Sebészéti Kongresszust, mely azóta az ország többi egyetemein két évenként megismétlődik, s ez évben ujra intézetünk szervezi. Ezek a kongresszusok nemcsak országos, de bizonyos fokig nemzetközi jellegüek is.

1972-ben a Magyar Tudományos Akadémia elnöke kutató kollektivánkat eredményes munkájáért kutatási jutalomban részesitette.

Kórélettani Intézet

A Debreceni Tudományegyetemen az Orvostudományi Kar megalakulásától kezdve csaknem három évtizeden keresztül az Élettani és Általános Kórtani Intézetet előbb Dr.Vezár Frigyes, majd Dr.Went István professzor vezette mint kettős tanszéket.

1948. január 1-én miniszteri rendelet alapján a két intézetet különválasztották. Dr.Went István professzor, aki 1932-től látta el a kettős tanszék sok gonddal járó vezetését, az Élettani Intézet igazgatását választotta; az Általános Kórtani Intézet professzori állását pedig pályázatra irták ki. Egyidejüleg az általános kórtan oktatásával Dr.Kesztyüs Lórándot, az Élettani és Általános Kórtani Intézet docensét bizta meg a Debreceni Tudományegyetem Orvostudományi Kara. Az ugyanakkor önállóvá alakult mikrobiológia és immunitástan kollégiumát pedig Dr.Jeney Endre oktatta egy éven át a Közegészségtani Intézetben.

1948 májusában kormányzatunk Dr.Kesztyüs Lórándot egyetemi tanárnak nevezte ki az Általános Kórtani Intézethez, mely 1951-ig az Élettani Intézetben kapott ideiglenes otthont, 1948-1951 között ilyen körülmények között látta el a mikrobiológia és immunitástan oktatását is.

1948-ban a 3 éves ujjáépitési terv keretében indult meg az uj Kórtani Intézet épitése. Az oktatási reform során 1949-ben az Általános Kórtani Intézetet Kórélettani Intézetté szervezték át, és az épülő intézetben a Kórélettani Intézet mellett a Mikrobiológiai és Immunitástani Intézet is otthont kapott. 1951. március 1-én nyitotta meg kapuit az uj, korszerü, ötszintes épület, melynek épitési költségei 5,5 millió Ft-ot tettek ki.

A fiatal intézményre nehéz feladatok vártak. A teljesen uj létesitményt fel kellett szerelni a megfelelő müszeres berendezésekkel, ki kellett képezni az oktató-kutató személyzetet, meg kellett tervezni az uj tantárgy tematikáját, elméleti és gyakorlati oktatását. Emellett 1948-1951 között a mikrobiológia és immunitástan, 1950-1960 között az orvosi biológia és parazitológia c. kollégiumok előadásai és gyakorlatai is a Kórélettani Intézetre hárultak.

Kezdetben az oktatás és a kutató munka céljaira csak néhány az Élettani Intézet részéről átadott, ill. kölcsönkért müszer szolgált. Az 1951-ben létesült Egészségügyi Minisztérium, továbbá az ujjászervezett Magyar Tudományos Akadémia Orvosi Osztályának hathatós támogatása révén azonban a szisztematikus intézetfejlesztés ma már nemzetközi viszonylatban is modern müszerparkot szervezett meg. 1956-1973 között az intézetben müködött egyetemünk elméleti intézeteinek kutatási céljait szolgáló egyetlen izotóp laboratórium, melyet az uj Elméleti Tömb felépülése után a Központi Kutató Laboratórium vett át. 1973 óta az Intézet izotóp laboratóriuma elsősorban a kórélettani és immunologiai kutatások igényeit elégiti ki, a korszerü speciális müködés biztositása az intézetvezetés elsőrendü feladata.

A Kórélettani Intézet 1948-ban 4 oktatóval és 6 fő segédszemélyzettel /összesen 10 dolgozóval/ kezdte meg feladatainak teljesitését. A személyi ellátás fejlesztése során elsősorban a tehetséges fiatalok kiképzésére támaszkodott az intézet. Közülük sokan ma már más területeken müködnek mint tudományosan minősitett kutatók vagy elismert nevelők. Igy 1948 óta hosszabbrövidebb ideig az intézetben müködött, ill. az intézetből indult el kutató pályájára Dr.Salánki János, a biológiai tudományok doktora, a tihanyi Biológiai Kutató Intézet igazgatója, Dr.Jávor Tibor, az orvostudományok doktora, a POTE I.sz. Belklinikájának

professzora, Dr.Tomka Imre, az orvostudományok kandidátusa, az OITI főorvosa, az EEG-laboratórium vezetője, Dr.Rédai Imre, az orvostudományok kandidátusa, a DOTE Mikrobiológiai Intézetének docense, Dr.Nikodémusz István, az orvostudományok kandidátusa, laboratóriumi főorvos, Dr.Szatai Imre, a Szabolcs-Szatmár megyei Kórház főorvosa, stb. A Kórélettani Intézet docenseként működött néhány éven át Dr.Dán Sándor, akit a DOTE II.sz. Belklinikájának professzoraként ragadott el a kikerülhetetlen végzet, és Dr.Bot György, a biológiai tudományok doktora, az Orvosi Vegytani Intézet professzora. A Kórélettani Intézetben szerezte meg kandidátusi fokozatát Dr.Damjanovich Sándor, a Biofizikai Intézet professzora, a DOTE e.i. tudományos rektorhelyettese.

Jelenleg a Kórélettani Intézetben egyetemi státusban 13 diplomás és 14 fő segédszemélyzet, akadémiai státusban 1 diplomás és 6 fő segédszemélyzet dolgozik: a teljes létszám tehát 14 oktató-kutató + 20 fő segédszemélyzet, összesen 34 dolgozó. A tanszékvezető a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagja; Dr.Szilágyi Tibor és Dr.Csaba Béla egyetemi tanárok az orvostudományok doktorai, akiknek vezetése mellett 3 kandidátus működik.

Az intézet tudományos kutató munkája kezdettől fogva a korszerű immunologia elméleti problémáira koncentrálódott - különös tekintettel azokra a kórélettani szabályozásokra, melyek az anaphylaxia, allergia és autoimmunfolyamatok pathomechanismusában szerepelnek. A 3.04. sz. bioregulatio kutatási fő irányba vizsgálja az intézet egyfelől a hypothermia befolyását homoiotherm gerincesek immunválaszára és ezzel kapcsolatban a poikilotherm gerincesek adaptiv immunitását az immunophylogenesis szempontjából; másfelől az in vivo antigen-ellenanyag reakciókban a shockmediatorok felszabadulását, szöveti metabolismusát és az immunoglobulinok submolekuláris fragmentumainak biológiai hatásait. A különböző, nemzetközileg is számontartott kutatási eredményekről az intézet fennállása óta közel 300 dolgozatban, 14 könyvben, ill. könyvrészletben számoltak be.

A Kórélettani Intézet a Felszabadulás után keletkezett, a fentiekben vázolt fejlődése annak a sokoldalu gondoskodásnak köszönhető, melyet az MSZMP által irányitott hazai egészségügy népünk jobb jövője érdekében az orvosképzés egészére kifejtett.

Ezen belül az uj kutatásával, bővülő ismereteink elméleti és gyakorlati alkalmazásával igyekszik az Intézet a maga speciális területén a korszerü orvosképzéshez hozzájárulni.

Kórbonctani Intézet

A felszabadulást követően a Kórbonctani Intézet nyugatra távozott vezetője helyett Dr.Ökrös Sándor egyet.m.tanár kapott megbizást az Intézet vezetésére. Első feladata volt, hogy az elszenvedett háborus károk, az akkori nehézségek ellenére eleget tehessenek a felmerült diagnosztikus kivánalmaknak és ezt lényegében sikerült is megoldani.

1947-től Dr.Kellner Béla professzor vette át az Intézet vezetését, aki nagy ambicióval és hozzáértéssel fogott a rekonstrukciós munkához és rövid idő alatt nemcsak az elszenvedett károkat szüntette meg, hanem belső átalakitás révén uj kutató részlegeket is létesitett. Az MTA levelező tagja is lévén, jelentős akadémiai beruházások és állami támogatás segitségével megépitette az Intézet ma is jól müködő, nagy állatistállóját, emellett állatmütő, fotolaboratórium és kémiai laboratórium is létesült.

A rutin feladatok megnövekedése, valamint a kutató munka megindulása determinálta az oktatói-kutatói létszám ugrásszerü növekedését, ugyhogy 1951-ben már 12 orvos dolgozott az Intézetben. A professzor és a köréje csoportosuló fiatal orvosi gárda főleg az onkopathológia vonalán dolgozott, a daganatok progresszióját, a cytostaticumok hatásmechanizmusát és a sebgyógyulás folyamatát tanulmányozta.

Kellner professzor ezenkivül az egyetem politikai életében is döntő szerepet vitt, fáradhatatlanul harcolva, hogy az ujjászületett egyetem a Párt politikájának megfelelő szellemben fejlődjön. 1954 áprilisában a budapesti Onkopathológiai Kutató Intézet vezetését vette át, vele távozott Dr.Lapis Károly, Dr.Sugár János, Dr.Holzinger László; Dr.Matkó László pedig a László Kórház prosector főorvosa lett. Átmenetileg Dr.Nagy András adjunktus vezette az intézetet.

1954 decemberében Dr.Endes Pongrácot nevezték ki az Intézet igazgatójává. Ő müködése kezdetén az oktatás minél jobb megszervezésére és munkatársai kórszövettani diagnosztikai tudá-

sának fejlesztésére helyezett sulyt, amit indokolt a rutin munka nagymérvü megnövekedése. Az Intézetből kikerült, jól képzett szakemberek látták el vezetőkkel a területünkhöz tartozó kórházi prosecturákat. Igy lett Győry György a debreceni, Nagy András a szolnoki, Haraszti Antal az egri megyei kórház prosecturájának vezetője, Miskolcon Keresztury Sándor, Gyöngyösön Simárszky János lettek a városi kórházak prosector főorvosai.

Oktató munkánk elismerését jelentette, hogy 1962-ben Dr.Endes, 1965-ben Dr.Dévényi a Felsőoktatás Kiváló Dolgozója kitüntetést nyerte el.

A kutatás vonalán Dévényi István experimentális pajzsmirigy transplantatios munkái érdemelnek említést. 1959-től Endes vezetése mellett a juxtaglomerularis apparatus functionalis morphologiájának vizsgálata képezi az Intézet tudományos profilját. E témakörből jelent meg tudományos dolgozataink nagyobb része, hazai és külföldi szaklapokban. Kutatásainkról 1968-ban Endes a Szovjetunió Tudományos Akadémiájának Novoszibirszkben tartott Nemzetközi Aldosteron-Só-Vizháztartási Symposiumán számolt be, és ezt követően Moszkvában és Leningrádban számos pathologiai intézetet látogatott meg. E témával kapcsolatosan Dauda György kéthónapos moszkvai, Gomba Szabolcs kéthónapos koppenhágai és Dévényi István egyhónapos londoni tanulmányuton volt. Kollaboráció épült ki a rostocki Pathológiai Intézet és Intézetünk között, melyből közös közlemények is származtak. A Heidelbergi egyetem Pharmacologiai Intézetével profiltémánkban alakult ki kollaboráció és Dauda Görgy, Szokol Miklós egy-egy éves tanulmányutat töltöttek ott. Gomba Szabolcs másféléves tanulmányuton volt a Lausanne-i egyetem Központi Elektronmikroszkópos Laboratóriumában.

Fő témánk mellett Dr.Kelemen János Tibor a Boeck-sarcoidosissal foglalkozott, Dr.Krasznai Géza pedig az un. drog-lymphadenopathiákat vizsgálja.

Kutatómunkánk eredményét két doktori és három kandidátusi, egy doktor med.biológiai minősités képviseli.

Az eltelt 30 év során az Intézet 1 TESLA elektronmikroszkópot, 2 Ultramicrotomot, 1 LKB kés-készitőt, 1 SMITH-Farqhar microtomot, 1 Pearse-Slee cryostatot, 1 Pearse fagyasztva szárító

berendezést, 1 Autotechnicont, 1 fluorescens mikroszkópot, 1 Leitz-Orthoplan polarisatios mikroszkópot, 1 Spectrofotométert, 1 Monochromatort, 1 vértelen, kisállat elektromos vérnyomásmérőt, 1 Durst nagyitógépet, 1 esztergapadot kapott, számtalan egyéb müszer mellett.

Közegészségtani és Járványtani Intézet

Az Intézet az 1944-54. tanévben 3 dijas és 1 dijtalan oktatói, valamint 4 kisegitő állással rendelkezett. Vezetője Dr.Jeney Endre professzor, 1947-ig egyuttal a Gyógyszertani Intézetet is vezette és mindkét tantárgyat oktatta karunkon. Amikor a Gyógyszertani Intézet élére tanitványa: Dr.Vályi-Nagy Tibor állhatott, Jeney professzor ujabb feladatot kapott: a Közegészségtani Intézet mellett az ujonnan megalakuló Mikrobiológiai Intézet vezetését. Ezt 1957-ben vette át tőle Dr.Váczi Lajos egyetemi tanár, aki szintén tanitványa volt.

Mindezekből következett, hogy e három intézet fejlődése 1958-ig szoros kapcsolatban állott egymással. A Gyógyszertani Intézetben létesitett Gümőkórtani Kutató Laboratórium - mely hazánk akkori egyik legnagyobb problémájával foglalkozott - 1951-től kezdve "kemotherápiai részleg"-ként a Mikrobiológiai Intézetben, majd 1957-től a Közegészségtani Intézetben müködött tovább.

Ugyancsak a Közegészségtani Intézeten belül müködött 1949-ig az OKI Fiókállomás, amely ekkor vált önálló KÖJÁL-á és a városban nyert elhelyezést /1955/.

1960-ban az Intézet egy részéből Egészségügyi Szervezéstani Csoport alakult, majd 2 évvel később önállósodott, külön intézetté fejlődve Dr.Fülöp Tamás vezetése alá került. 1967-ben létesült a klinikai higiénikus főorvosi állás, amelyet ugyancsak Intézetünk egyik tagja töltött be.

Jeney professzor sokoldaluságának megfelelően az Intézet tagsága a közegészségtan és járványtan csaknem minden területén dolgozott és ért el nemzetközi sikereket. A munkát nagyban elősegitette Karunknak önálló Orvostudományi Egyetemmé válása, mely nagyobb lehetőséget biztositott az uj kapcsolatok kialakitásában,

uj állások létrehozásában, a müszerállomány és az intézeti könyvtár gyarapitásában. Igy tudtunk lépést tartani a hallgatói létszám állandó növekedésével is.

Ebben az időszakban a kutatás főbb területei voltak:

- a városok és falvak egészségügye
- lakások mikroklimája
- a környezeti radioaktivitás tanulmányozása
- a flavon-festékek egészségügyi hatásai
- a szénmonoxid hatásának tanulmányozása
- a szennyvizzel való öntözés problémái
- a gyermekek fejlődése
- a dohánygyári munkások egészségügyi vizsgálata
- leptospira szürővizsgálatok
- parazitás megbetegedések Hajdu-Bihar és Szabolcs-Szatmár megyében
- ujabb trichomonas- és tuberkulostatikumok előállitása és hatása
- a Gram pozitiv baktériumokra ható chemotherapeutikumok kutatása
- ujabb coccidio- és fungistatikumok kutatása
- protozoás megbetegedések chemotherapeutikumainak keresése

Jeney professzor nyugdijba vonulásakor az Intézet vezetését Dr.Mórik József egyetemi tanár vette át /1969/. Megindult a levegőt szennyező anyagok kémiai kölcsönhatásának vizsgálata és expoziciós kamrák készültek a levegőszennyező gázok állatokra gyakorolt hatásának tanulmányozására. Tovább folytatódott a gyermeklakosság fejlődésének elemzése. Mórik professzor halála után /1973/ Dr.Biró Zsigmond KÖJÁL-igazgató vezette 1 évig az intézetet, majd Dr.Kertai Pál nyert kinevezést 1974.julius 1-én.

Jelenleg az oktatómunka korszerüsitése, a müszerállomány modernizálása és a carcinogén anyagok hatásmechanizmusának uj módszerekkel való tanulmányozása folyik.

Az V.éves hallgatók létszáma az elmult 30 év alatt megháromszorozódott. Intézetünk jelenleg lo dijas oktatói és tudományos tanácsadói, valamint 17 egyéb munkaköri státussal rendelkezik.

1974-ben visszakaptuk az Egészségügyi Szervezéstani Intézet által használt helyiségeinket, igy mód nyilt az időközben létrejött zsufoltság megszüntetésére is: itt kapott munkahelyet a klinika higiénikus főorvosa és az Intézet 5 oktatója. Igy vált lehetővé, hogy jelenleg már van külön laboratóriumunk a gyakorlati oktatás céljaira, ahol a hallgatók mindegyike elvégezheti a laboratóriumi munkákat.

Az elmult 30 év alatt az Intézet tudományos munkáiból 226 dolgozat jelent meg magyar- és idegen nyelven. Ezeken kivül könyvek, jegyzetek és monográfiák kerültek kiadásra.

Központi Kutató Laboratórium

Az alap és alkalmazott kutatások fejlesztésére egészségügyi kormányzatunk 1958-ban egyetemünkön Központi Kutató Laboratórium felállitását határozta el. A korszerü orvostudományi kutatáshoz szükséges nagy értékü müszerek használatát ill. hozzáférhetőségét itt kivánta biztositani intézeteink és klinikáink számára. A nagy müszerek központi területen való elhelyezése tette lehetővé azok kihasználásának biztositását. A Központi Kutató Laboratórium tehát központi rendeltetésü intézmény, mely saját müködési szabályzattal rendelkezik, s ennek megfelelően látja el feladatait.

A Debreceni Orvostudományi Egyetem Központi Kutató Laboratóriuma /KKL/ 1958. októberében 1 db ELMI D_2 elektronmikroszkóppal és 1 db Phywe U-77 ultracentrifugával alakult meg. A KKL-ban ettől kezdve 2 tudományos munkatárs, 1 tanszéki mechanikus és 1 takaritó dolgozott. További alapfelszereléseket - ultramikrotom, fémgőzölő, komparator mikroszkóp - és butorokat 196o., ill. 1961-ben kapott. 1961-ben uj részleggel gyarapodott a KKL, nevezetesen 1 db látható és 1 db UV területen müködő spektrográffal és 1 adjunktusi státussal. 196o-ban ill. 1964-ben 1-1 laboratóriumi asszisztensi állást biztositottak. 1962-ben 1 gyorsfotométerrel, 1965-ben egy fagyasztva szárito berendezéssel /liofilizáló/, 1967-ben egy UR-1O infravörös spektrofotométerrel gyarapodott a KKL müszerállománya. 1967-ben ujabb 3 tanfolyamos státus létesült, s a központi szolgáltatást ellátó üvegtechnikus

is a KKL állományába került. 1972-73-ban a KLTE Számitó Központjába 1 fő matematikus és 1 fő technikusi állást szervezett egyetemünk, melyek ugyancsak a KKL állományába tartoznak. Még ugyanebben az évben került sor az Egészségügyi Tudományos Tanács támogatásával 1 tudományos szaktanácsadói és 1 tudományos segédmunkatársi állás biztositására. 1973-ban fordulópont következett a KKL életében, mivel az uj Elméleti Tömbbe való elhelyezése révén sokkal nagyobb alapterületen lehetővé és szükségessé vált a KKL átszervezése. A diplomás státusok száma részben ujonnan szervezett állásokkal, részben bizonyos állások KKL állományába való átcsoportositásával /nukleáris szerviz mérnöke, izotóp-laboratórium munkatársa/ 14 főre, az asszisztensek száma 12 főre, a takaritók száma 4 főre emelkedett. Jelenleg a KKL állományába tartozik az előbbieken kivül 1 önálló tanszéki mechanikus, 1 üvegtechnikus, 1 titkárnő, 1 gondnok, 1 nyugdijas leltárkezelő.

A müszerállomány 1 db JEM 100B elektronmikroszkóppal, 1 db Packard és 1 db Nuclear Chicago folyadék szcintillációs berendezéssel, 1 db Beckman Spinco preparativ ultracentrifugával, 1 db MSE 18 hüthető centrifugával, 1 db MOM G-120 analitikai ultracentrifugával /Gyógyszertani Intézettől/, 1 db aminósav analizátorral /Biokémiai Intézetnél/, 1 db Beckman Acta V. Spektrofotométerrel /Biofizikai Intézetnél/, 1 db Hewlett-Packard számológéppel /Biofizikai Intézetnél/, 1 db Cryo kitt feltéttel /ultramikrotomhoz/ gyarapodott. 1974-ben az elméleti intézetek és klinikák kutatási lehetőségeinek további növelésére az MTA Müszerügyi Szolgálattól 1 db Varian tipusu atomabszorpciós spektrofotométert kölcsönöztünk.

A KKL munkatársai a laboratórium fennállása óta kollaborációban ill. a laboratórium tevékenységével összefüggésben végzett kutatásaikról mintegy 100 közleményt jelentettek meg bel- és külföldi szaklapokban, 2 kandidátusi disszertációt nyujtottak be ill. védtek meg. 7 kandidátusi disszertáció vonatkozásában nyujtottak konkrét kutatási segitséget.

A KKL munkatársai egyetemünk oktató és kutató munkájában egyaránt részt vesznek. Oktató munkát részben társintézetek oktatói tevékenysége keretében, részben fiatal orvosok és kutatók, valamint tudományos diákkörös hallgatók továbbképzése során és az egyetem középkádereinek speciális irányu képzése terén végeznek

A KKL dolgozói különböző szolgáltatás formájában segitik szervezeti egységeinket kutató tevékenységükben. Megfelelő előképzés után müszerhasználatot biztositanak az egyes részlegeknél különböző feladatok megoldására. A müszereket üzemkész állapotban átadják és ellenőrzést követően átveszik. E szolgáltatás keretében más szervezeti egységek dolgozói önálló tevékenységet folytatnak. A szolgáltatások másik formája a kutatási együttmüködés. Ennek keretében a KKL részlegeinek dolgozói az előre elkészitett kutatási szerződésekben foglaltaknak megfelelően látják el feladataikat.

A szervezeti egység oktató és kutató munkájának irányvonalát egyértelmüen meghatározza sajátos központi rendeltetése. A müködési szabályzatnak megfelelően a dolgozók saját fejlődését lehetővé tevő kutatások biztositására a munkaidő, ill. müszeres kapacitás 40 %-a áll rendelkezésre. E 40 % keretében a KKL saját kutatási profilja, a távlati kutatási terv élettani szabályozások c. főfeladatához, ill. a KGST Biofizikai Együttmüködés membrán-kutatások főirányzatához kapcsolódik, és a vezető és nem-vezető membránok fizikokémiai, molekuláris szerkezetü tulajdonságainak, s transzport folyamatokban valamint elektromos jelenségekben játszott szerepe vizsgálatára vonatkozik.

Marxizmus-Leninizmus Intézet

Az Intézet 1959. őszén kezdte meg müködését, vezetője 1968. szeptemberéig Dr.Molnár László egyetemi tanár volt. 1968-74 között Dr.Kovács László docens kapott vezetői megbizatást. 1973. őszétől Dr.Magyaródi Sándor előbb docensként, majd - az 1973-74-es tanévben Saingonban töltött katonai szolgálat után - egyetemi tanárként vezeti az intézetet.

Különösen az első években komoly oktatóhiánnyal küzdött az intézet, csak 1964-re érte el azt a minimális létszámot, amely az öt évfolyamon jelentkező oktató-nevelő munka ellátásához feltétlenül szükséges. 1966-ban a tanszék létszáma már 10 fő ugyan, de még mindig nem elegendő /5 filozófus, 2 közgazdász és 3 történész/, beosztás szerint: 2 docens, 3 adjunktus, 4 tanársegéd és 1 gyakornok, három oktató rendelkezett a filozófiai

tudományok kandidátusa fokozattal, hatan szereztek egyetemi doktori cimet. Az 1966-67. tanévre alakult ki a világnézeti oktatás sajátos orvosegyetemi programja. Tudományos téren ebben az időben főleg szociológiai és természetfilozófiai kutatások folytak. Felmérések történtek a hallgatók világnézeti-politikai-erkölcsi érdeklődését, beállitottságát illetően. Ennek tapasztalatait önálló füzetben adta ki az intézet /1964/. A tanszék alapvetően oktatási profilu, feladatu egység, ezért a tudományos munka is elsősorban az oktatás érdekeinek rendelődik alá.

Az öt évfolyamra kiterjedő oktató-nevelő munkát három szakcsoport látja el: az I. évfolyamon /75 órában/ a politikai gazdaságtan szakcsoport oktat. A szakcsoport létszáma 1975. január 1-től 3 fő és 2 részfoglalkozásu oktató, vezetője Dr.Jávor Gyula adjunktus. A II-III. évfolyamon filozófia és etika oktatása folyt /összesen 150 órában/. A filozófiai szakcsoport létszáma /1975. januárban/ 4 oktató, /időközben eltávozott Lovass Csilla, Dr.Némedi Dénes és tanársegédi kinevezést nyert Bayer József és Szani Ferenc/, 1 tudományos főmunkatárs, 1 aspiráns, 1 segédmunkatárs, valamint 4 külső munkatárs. A szakcsoport vezetője Dr.Kovács László docens, illetve 197o-74. között Dr.Jenei Ilona adjunktusnő, aki 1974. szeptemberétől függetlenitett aspiráns lett.

A IV. évfolyamon és az V. év első félévében a tudományos szocializmus és szociológia oktatása folyik /9o órában/. A szakcsoport létszáma Dr.Hovanyecz László adjunktus távozását követően /1974. októberétől/ 2 főállásu és 4 külső munkatárs. A szakcsoport vezetője 1975. januártól Dr.Szücs Ernő adjunktus, előzőleg pedig Dr.Szokodi József adjunktus volt. A lényegében azonos számu, de összetételében változó, kvalitásaiban fejlődő oktatógárda ebben az időszakban szinvonalasabb oktató-nevelő tevékenységet folytatott, amit az is jelez, hogy hárman részesültek az "Oktatásügy Kiváló Dolgozója" kitüntetésben /Dr.Kovács László két alkalommal, Dr.Jenei Ilona, Dr.Hovanyecz László/, hárman pdeig "Miniszteri Dicséret"-et kaptak /Pető Istvánné dr., Dr.Jávor Gyula, Dr. Szücs Ernő/. Komoly erőfeszitések történtek az oktatás tartalmi metodológiai fejlesztésére, a tanulócsoportos oktatásra való áttérésre, az oktatási programok korszerüsitésére.

A tudományos tevékenységben a tartalmi fejlődés mellett bizonyos szerkezeti átalakulás is végbement. Dr.Molnár László eltávozásával a szociológiai érdeklődés csökkent, majd Dr.Némedi Dénes és Dr.Hovanyecz László Budapestre kerülésével az ifjuságkutatás is megszünt. Tovább folytatódott a természetfilozófiai kutatás /Dr.Kovács,Dr.Jenei/, a társadalom és az egészségügy összefüggéseinek tanulmányozása /Dr.Kun, Petőné dr., Dr.Jávor/, valamint a munkásmozgalomtörténeti kutatás /Dr.Szücs/. 1974-ben Bayer Jüzsef egyetemi doktori disszertációt készitett értékelméleti témakörből. Az intézet 1965-ben, a felszabadulás 20. évfordulójának tiszteletére tartotta első nyilvános tudományos ülését, akkor még egy témáról hangzott el előadás /"A tudomány fejlődésének mai problémái" cimmel/, öt évvel később, a 25 éves jubileum és V. I. Lenin születésének 100. évfordulója alkalmából rendezett ülésszakon a tanszék munkatársai már testületileg adtak számot tudományos munkájukról. Az ülés anyagát jubileumi tanulmánykötetben "Negyedszázad" cimen publikáltuk. Hasonló tudományos "megmozdulás" volt az 1974. március 21-én, az orvosegyesület keretében tartott ülés is, amelynek anyaga szintén kötetben jelenik meg. A tudományos tevékenység fejlődését szemléletesen jelzi, hogy az elmult 15 év második felében kétszer annyi mintegy 150 publikáció készült, mint az első "félidőben". A tudományos munka fejlődését nemcsak a számszerüség jelzi, hanem kifejezésre jut különböző megbizatásokban is: disszertációk birálata, tanulmányok lektorálása, abban is, hogy Dr.Kovács Lászlót a TMB Filozófiai Szakbizottságába választották stb.

Intézetünk külföldi kapcsolatai is sokirányban fejlődtek. Munkatársaink főleg a Szovjetunióban jártak hosszabb-rövidebb tanulmányutakon. Jó kapcsolat épült ki a rostocki egyetem marxizmus-leninizmus oktatóival. Négy filozófus vett részt intézetünkből /1973.szept-ben/ a XV. Várnai Filozófiai Világkongresszuson, többségük aktiv szerepet is vállalt a kongresszus munkájában.

Ezek az eredmények meglehetősen mostoha körülmények között születtek. Intézetünk, az ELméleti Tömbbe történt beköltözéséig /1973. őszéig/ három részletben volt elhelyezve az egye-

tem területén. Ez a körülmény nemcsak az intézetvezetést tette rendkivül nehézzé, hanem - különösen a tulzsufoltság - mindenkitől fokozottabb helytállást követelt.

Mikrobiológiai Intézet

A mikrobiológia oktatása egyetemünkön 1947. december 31-ig az Általános Kórtani Intézetben /vezetője prof.dr.Went István/ a kórélettan oktatásának keretében történt. Önálló tantárggyá 1948. január 1-én vált, s 1948. augusztus 31-ig Dr.Jeney Endre egyetemi tanár, a Közegészségtani Intézetben oktatta. 1948.szeptember 1-ig az ekkör önállósult Kórélettani Intézetben annak vezető professzora, Dr.Kesztyüs Lóránd egyetemi tanár végezte a mikrobiológia oktatását is. 1951 szeptember 1-től a háromeves terv keretében felépült az uj Kórélettani Intézet második és részben első emeletén nyert elhelyezést a Mikrobiológiai Intézet, a Kórélettani Intézettől teljesen különváltan. Ez időponttól kezdődően a mikrobiológia oktatását Dr.Jeney Endre egyetemi tanár végezte, akinek vezetése alatt müködött az uj intézet 1958. január 1-ig.

1958. január 1-től az intézet vezetését Dr.Váczi Lajos egyetemi tanár vette át és jelenleg is vezeti az intézetet. A többi hazai orvostudományi egyetemeinken már korábban önállósult mikrobiológiai intézetek után tehát egyetemünkön 1948-ban létesült az önálló Mikrobiológiai Intézet.

Az Intézet munkája 3-irányu: az orvostanhallgatók oktatása, tudományos kutató munka és a betegellátáshoz közvetlenül kapcsolódó központi klinikai bakteriológiai-diagnosztikai munka. Az intézet létszáma 10 orvos-diplomás, 5 nem orvos-diplomás, 15 aszszisztens, 8 egyéb dolgozó.

Az intézet kutatási profilja kétirányu. Egyrészt a "virusok szerepe a daganatok keletkezésében" kiemelt tárcaszintü kutatási főirányban a herpesvirus-csoport különböző tagjainak és néhány oncorna virus eziránu szerepét vizsgálja, másrészt előző kutatási irányainak folytatásaképpen a baktériumok antibiotikum rezisztenciájának mechanizmusát tanulmányozza, melyhez csatlakozik az uj antimikrobás hatóanyagok kutatásával kapcsolatos tevékenység.

A központi bakteriológiai-diagnosztikai laboratórium az M. tuberculosis tenyésztésétől eltekintve valamennyi klinika számára végez évi kb. 25.000 vizsgálati anyag feldolgozásával klinikai bakteriológiai diagnosztikai munkát, s a különböző kórfolyamatokból kitenyésztett baktériumok antibiogrammjának meghatározásán keresztül közvetlenül segiti az egyes klinikák gyógyitó tevékenységét.

Orvosi Vegytani Intézet

Az 1944. évi háborus események során az Orvosi Vegytani Intézet épülete sulyosan megsérült, ezért a felszabadulás után átmenetileg a Klinika telepen az elméleti intézetek helyiségeiben nyert elhelyezést az Intézet. Ebben az időben csak a legszükségesebb tudományos munka és oktatási feladatok ellátására volt lehetőség.

Az ujjáépités során kijavitott épületbe az Intézet 1948-ban költözött vissza. Ettől az időtől kezdve az oktatómunka mellett megindult az intenziv tudományos munka is. A legfontosabb kutatási témák a következők voltak: Természetes vizek analitikai vizsgálata, főleg jód és fluor tartalomra. A vizek vizsgálatához kapcsolódott az endemiás golyva etiológiájára vonatkozó kutatás. Törvényszéki analitikai vizsgálatok /arzén, higany és réz mérgezések esetére/. Dohánykémiai vizsgálatok a dohány fermentálása közben lejátszódó folyamatok tanulmányozására; növényvédőszerek hatásmechanizmusát tanulmányozó vizsgálatok.

Az Intézet tudományos kutatásai kapcsolatban voltak a gyakorlati élettel és széles tématerületre terjedtek ki, ami azzal magyarázható, hogy Debrecennek az Orvosi Vegytani Intézet volt az egyetlen kémiai kutató intézménye. Ebben az időben az Intézet igazgatója Dr.Bodnár János egyetemi tanár volt, aki betegsége miatt 1950-ben nyugalomba vonult.

1950-ben az Intézet vezetésére Dr.Straub János intézeti tanár kapott megbizást, aki 1953-ban nyert egyetemi tanári kinevezése után 1956-ban bekövetkezett haláláig volt az Intézet igazgatója. Dr.Straub János a tudományos munka-témák területét kiterjesztette az ásvány és gyógyvizek mikroanalitikai és spek -

trálanalitikai vizsgálatára is, nyomelemek, a viz szerves anyagainak biológiai hatása, a golyvát előidéző faktorok vizsgálata talaj és kőzetelemzéssel együtt. Ipari vizek vizsgálata. A viz fluortartalmának hatása a fogszuvasodásra.

Dr.Porcsalmy Ilona adjunktus /1956-57/ és Dr.Szarvas Pál egyetemi tanár /1957-58/ időszakos megbizatásai után az Intézet vezetésére Dr.Bot György egyetemi docens kapott megbizást 1958-ban, aki 1961-ben történt egyetemi tanári kinevezése után napjainkig igazgatója az Intézetnek.

Dr.Bot György egyetemi tanár, a biológiai tudományok doktora vezetésével az Intézet tudományos munkássága biokémiai irányba fordult: az izom és máj szénhidrátanyagcseréje, a foszforiláz bioregulációs szerepe, valamint a fehérje-fehérje kölcsönhatás lettek az uj kutatási témák. Az Intézet ezekkel a kutatási témákkal bekapcsolódott a hazai fehérje kutatásba, amelynek célja az enzim-fehérjék szerkezete és funkciója közötti összefüggések tanulmányozása. Ezen kivül kutatások folytak a kisérletesen előidézett vashiány tanulmányozására. Ezeknek az alapkutatásoknak eredményei gyakorlatilag is hasznosithatók lesznek.

Az Intézet professzora és munkatársai számos külföldi és belföldi tudományos rendezvényen,tanulmányuton vettek részt. Több külföldi intézménnyel alakult ki tudományos kapcsolat.
Az Intézet vállalta 1968-ban a MÉT XXX. Vándorgyülésének, 1975-ben pedig a MBT Nagygyülésének rendezését.

Az elmult 30 évben közel 210 tudományos közlemény jelent meg. Dr.Bot György 1960-ban védte meg kandidátusi disszertációját és 1970-ben nyerte el a biológiai tudományok doktora cimet.
Az intézet három adjunktusa /Dezső I., Kovács E., Pólyik E./ és négy tanársegédje/Dósa I., Varsányi M., Gergely P., Szilassy I./ rendelkezik az egyetemi doktori cimmel. Dr.Vereb György adjunktus labor.szakorvosi képesitést szerzett.

,Az oktatók közül négyen /Dezső I., Kovács E., Dósa I., Vereb Gy./ már elvégezték, illetve egy oktató /Gergely P./ jelenleg végzi a Marxizmus Leninizmus Esti Egyetemét. A közép és alsókáderek rendszeres ideológiai oktatásban részesülnek. Az Intézet dolgozói a pártmunkában és a társadalmi munkában is aktiv részt vállalnak /rektorhelyettesség, évfolyamfőnök, csoportpatró-

nusi megbizatás, OB titkár, Szocialista brigád tagság, Magyar Vöröskereszt/.

A kutatási lehetőségeket az elmult 30 év alatt jelentősen növelték a kapott müszerek és egyéb beruházások. /Beckman spektrofotométer, preparativ ultracentrifuga, LKB, Uvicord, mélyhütő, állatistálló épitése, hidegszoba létesitése/. Az intézet mühelyének fejlődésére jellemző, hogy igényes oktatási és kutatási segédeszközöket önállóan készit.

Az elmult években az intézet dolgozói közül kitüntetést kaptak: az Oktatásügy Kiváló Dolgozója Bot Gy., Dezső I., az Egészségügy kiváló dolgozója, a Felszabadulási jubileumi emlékérem tulajdonosa Kass Józsefné, és Kétszeres DOTE Kiváló Szocialista brigádtag Nagy Béla.

Idegennyelvi Lektorátus

1950-1954-ig mint Orosz Nyelvi Lektorátus, 1954-től Idegennyelvi Lektorátus néven müködik.

Az intézet vezetője 1950-től: Dr.Ficzeréné, Dr.Csajkos Éva

Az intézet jelenlegi oktatói: Dr.Mezey Istvánné 1951-
Dr.Zakar Gáborné 1967-
Dr.Zolnai Vilmosné 1969-
Varga József 1974-

Az intézet megalakulása óta oktatóink voltak még:
Dr.Baltazár László 1954-1962
Dr.Fejes Andor 1955-1966
Dr.Simon Emilné 1954-1968
Dévai Jenő 1963-1974

A Lektorátus feladatai és munkaköre:

I. Oktató-nevelő munka:

1./ Az egyetemi hallgatók részére a kötelező orosz nyelv és a fakultativ második idegennyelv /angol, francia, latin, német/ oktatása. A hallgatók szakszövegforditási készségének kialakitása és a beszédkészség fejlesztése.

2./ Az orvosok nyelvi továbbképzése: előkészités a közép-, ill. felsőfoku állami nyelvvizsgára és a kandidátusi nyelvvizsgára, továbbá a külföldi tanulmányutakra készülő orvosok nyelvoktatása a Lektorátus által szervezett nyelvtanfolyamokon.

A nemzetközi kapcsolatok nagyarányu fejlődése következtében különösen az utóbbi időben nagy mértékben megnövekedett az igény idegen nyelvek tanulására. Egyetemünkön a nyelvoktatás a szakemberképzés szerves részét képezi. A korszerü nyelvoktatást nyelvi laboratórium, szinvonalas egyetemi nyelvi jegyzetek, modern hazai és külföldi nyelvkönyvek, hazai és külföldi audio-vizuális oktatási anyagok segitik elő.

II. Szakmai szövegek forditása az egyetem intézetei és klinikái részére, külföldi levelezések intézése.

III. A lektorok szakmai és ideológiai továbbképzése. A nyelvészeti, pedagógiai és ideológiai irodalom folyamatos követése, tanszéki értekezleteken a lektorátust érdeklő külföldi tanulmányok ismertetése és megvitatása. Állandó együttmüködés az orvostudományi egyetemek Idegennyelvi Lektorátusaival, a vezető lektori értekezleteken a közös problémák megbeszélése, kölcsönös tapaszta-

latcsere látogatások szervezése. Részvétel az Országos Idegennyelvi Módszertani Bizottság által rendezett konferenciákon és a TIT nyelvészeti ankétjain.
A Lektorátus minden oktatója szakjának megfelelően 4-6 hetes külföldi nyelvtanfolyamon vett részt a Szovjetunióban, az NDK-ban, Angliában és Franciaországban.
IV. Tudományos munka: A nyelvoktatás korszerü módszereinek tanulmányozása és tankönyvek birálata.

Kenézy Könyvtár

A felszabadulást megelőző időszakban,amikor egyetemünk a tudományegyetem karaként müködött az orvostudományi karon központi könyvtár vagy un. kari könyvtár nem szerveződött. Ezzel szemben természetesen az egyes szervezeti egységek /intézetek, klinikák/ megalakulásuktól kezdődően kis helyi könyvtárakat birtokoltak vagy ezek létesitésére törekedtek.

Röviddel a felszabadulás után bár még egy ideig továbbra is kari szervezetként müködött egyetemünk, megindultak az első kezdeményezések a könyv- és folyóiratállomány megszervezésére. A kezdeményező szerepet olyan kiemelkedő professzorok vállalták mint Dr.Törő Imre, Dr.Jeney Endre, Dr.Fornet Béla.

Legfontosabb teendőnek tartották az oktatást elősegitő tankönyvkölcsönző akciók szervezését a hallgatók számára. Javasolták, hogy az egyetemi könyvtárban növeljék a tankönyvek számát, ugyanakkor pedig a miniszteri hiteltöbblet terhére az egyetemi internátusokban, az ifjusági egyesületi helyiségekben létesitenek olvasótermeket, ahol szakkönyvek és jegyzetek álljanak a hallgatók rendelkezésére. A szükséges tankönyvek beszerzését adományok és duplumok átengedése utján is javasolták elősegiteni. Az egyetemi könyvtártól jegyzéket kértek a használatos és rendelkezésre álló tankönyvekről.

A fenti, az oktatás megindulásához szükséges intézkedésekkel párhuzamosan felvetették egy orvoskari könyvtár megalapozásának szükségességét. A könyvtár állományát az intézetek és klinikák könyvtáraiból akarták kialakitani. Az állomány kiválasztása ugy történt, hogy az intézetek és klinikák könyvtárosai katalógust készitettek amelynek alapján egy bizottság állitotta össze

a könyvtár anyagát. Ezek után javasolták elkésziteni a központba leadott könyvek és folyóiratok katalógusát, amelyet minden intézet egy példányban megkap. Az intézetek kötelesek voltak bejelenteni az orvoskari könyvtárnak ha uj könyvet vásároltak, amely azután értesitette az összes intézetet és klinikát az uj beszerzésekről.

Az orvoskari könyvtár alapitása a fenti szakmai elveknek a bevezetésével, gyakorlati alkalmazásával 1947-ben történt. Szólnunk kell azonban még két alapvető tényezőről. Az egyik a kari könyvtár elhelyezésével kapcsolatos. Először a Törvényszéki Intézet biztositott volna helyiséget, de utóbb az intézet ezt a szándékát visszavonta. Végül is Kovács professzor a központi villában lévő földszinti lakásából három helyiséget - a könyvtár létesitésének fontosságát megértve - átengedett erre a célra és ez képezte a mai orvostudományi egyetemi könyvtár magvát. Végül nem szabad elfelejteni azt sem, hogy már rögtön az induláskor 1947-ben gondoltak személyi feltételekre is és egy könyvtáros állást biztositottak. 1948-ban a kar elfogadta azt a javaslatot, hogy a könyvtárat Dr.Kenézy Gyula professzorról nevezzék el, aki a debreceni egyetem megszervezésében kiemelkedő munkát végzett és neve mindaddig nem volt az egyetem által megörökitve.

Egyébként még 1947-ben egy 327 tételből álló ajándékozással gyarapodott a könyvtár. Az adományozó a svédországi Lund Egyetem könyvtára volt. Ugyancsak emlitésre méltó Dr.Balogh János 241 db könyvet számláló hagyatéka is.

Az elkövetkezendő két évtizedben a Kenézy Könyvtár ezekre az alapokra támaszkodva folytatja munkáját. Közben a kar önálló egyetemmé szerveződött és ezzel megváltozott a könyvtár jogállása és funkciója is. A szükséges átalakulás azonban csak jóval később ment végbe. Az emlitett több mint két és fél évtized alatt kialakult a könyvtár gyüjtőköre, jelentősen bővült állománya. Lassan bár, de emelkedett a könyvtárosok száma is.A könyvtár vezetését, igazgatását felügyelő tanárok látták el, lényegében társadalmi munkában, dijazás nélkül. Itt meg kell emlitenünk Dr.Szodoray Lajos és Dr.Adler Péter professzorok áldozatos munkáját, az állomány nagy része - összetétel, szakmai értékelés szempontjából - könyvszeretetüket, hozzáértésüket dicséri.

A fejlődést tekintve az 1971. év jelentette a mérföldkövet a Kenézy Könyvtár történetében. A könyvtár önálló intézeti rangot kapott, központi hatáskörrel. Az intézetek, klinikák kihelyezett állományával együtt egységes egyetemi könyvtár jött létre. Megszünt a felügyelő tanári rendszer, a szakmai munkát kinevezett igazgató irányitja. Szervezeti változások mennek végbe, helyiségbeli bővülésre kerül sor. Végbemegy a könyvtári-információs munka tényleges kialakitása.

1972-ben ünnepélyesen felavatják az uj emeleti részt,ahol kurrens folyóiratolvasó, oktatói klub, munkaszobák és szociális helyiségek kapnak otthont. Egy évre rá a hallgatók is helybenolvasási lehetőséget kapnak, az oktatók pedig önálló kutatószobát. A korszerü igényeknek megfelelően munkába áll az első gyorsmásoló készülék. Véglegesen kialakulnak a szervezeti keretek: a központi könyvtár, amely magában foglalja a hallgatói ellátást is, a kihelyezett tagkönyvtárak, az elméleti tömb átadásával egy központi folyóiratolvasó és belső egyetemi átszervezéssel a sokszorositó üzem és a könyvkötészet. A technikai segédüzemek történeténél érdemes megemliteni, hogy már régebben is volt a tudományegyetemnek egy nyomdaüzeme, amely a kar kezelésében müködött. Ezt azonban minisztériumi utasitásra 1949-ben városi kezelésbe kellett átadni. Egy egyetemi nyomda ujbóli létesitésének gondolata a hatvanas években vetődött fel ujra elsődlegesen a hallgatói jegyzetellátás megkönnyitésére. Az ujjászervezett nyomda az előkészületek után 1971-ben kezdte meg tényleges müködését. A könyvtárhoz való csatolás - a könyvkötészettel együtt - 1972-ben történt meg.

Igen fontos lépés volt a könyvtári-információs munka szerkezetének átalakitása. Az elsődleges cél a szakirodalmi tájékoztatás megalapozása és kifejlesztése volt. Ennek érdekében különös gondot forditottak a katalógus szerkesztésre, a szóbeli tájékoztató munkára valamint célprogramot szolgáló irodalomkutatásokra. A tájékoztató jellegü szolgáltatások fokozatos kialakitása volt a következő lépés, amely egy kiadványprogram megvalósitása utján ment végbe. A könyvtár 1971. óta folyamatosan - de kivitelében és minőségében állandóan fejlődő formában - megjelenteti az Uj Könyvek cimü gyarapodásjegyzéket, amely a hasonló kiadványoktól eltérően a cimleiráson és a lelőhelyen kivül analitikus, annotált

tartalmi információt is ad. 1972-től jelenik meg a Könyvtári és Tudományos Tájékoztató, amely publicisztikai jellegü a hálózati hiradó szerepét tölti be, tájékoztat az egyetem könyvtári-, tudományos és TDK eseményeiről, fontos hireket és recenziókat közöl. Legnagyobb szabásu vállalkozás a Klinikai Téka, amely az egyetemi folyóiratállomány legfontosabb periódikumai tartalomjegyzékét közli házi szerkesztésü tárgyszójegyzékkel ellátva, havonkénti periódicitással.

Az elért eredmények országos elismerését jelentette, hogy 1974. szeptemberében a Kenézy Könyvtárat kérték fel az orvosi könyvtárosok és orvostanácsadók évi tájértekezletének megrendezésére. Ezzel egyidőben az egyetem történetében először az angol Blackwell Kiadó könyvkiállitást rendezett.

A közeljövő feladata lesz az intézet tudományos jellegének hangsulyozása a szakmai munka, a szolgáltatások mennyiségének és minőségének állandó javitása utján és saját kutatási profilok beállitásával a könyvtártudomány, az informatika és az orvostörténet területén.

K L I N I K Á K

I.sz.Belklinika

Az I.sz. Belklinikán a betegellátás a II. világháboru egész ideje alatt zavartalanul folyt. A felszabadulást követően a munka Fornet Béla professzor vezetésével ment tovább, aki a klinikának már 1930 óta volt az igazgatója. 128 betegágyon évente 2.500-2.700 beteget kezeltek. A medikusok Fornet professzor "A belgyógyászat alapvonalai" c. könyvét tanulták, az ország más egyetemein is.

A tudományos munka főleg az allergológia és gastroenterológia területére terjedt ki, későbbiekben ezekhez a témakörökhöz kapcsolódtak a hepatológiai és endokrinológiai kutatások.A felszabadulást követő 21 év alatt - Fornet professzor haláláig - 250 tudományos publikáció jelent meg. Ezek közül kiemelkedik Fornet professzornak Kesztyüs professzorral német nyelven is megjelentetett "Allergia" cimü könyve. Ebben a periódusban öten lettek magántanárok, majd az uj tudományos minősitési igényeknek megfelelően négyen /Fornet Béla, Dán Sándor, Filip Géza, Hankiss János/ kandidátusok. Fornet professzor vezetése alatt a klinika a klasszikus belgyógyászati hagyományokat követte. Humanitás, jó kritikai készség, pontosság és igényesség jellemezte ezt a munkát, ahogyan az a Pátzai Pál által készitett Fornet-emlékérmen is olvasható. Fornet professzor 1966-ban bekövetkezett halála után Dán Sándor docens kapott ideiglenes megbizást a klinika vezetésére, majd 1967-ben Petrányi Gyula professzor vette át az intézet irányitását. Ő a modern kórélettani szemlélet fontosságát hangsulyozta, a tudományos klinikai kutatás müvelését valósitotta meg. Fő célja volt, hogy a belgyógyászat minden ágát világszinvonalra emelje. Speciális osztályok, laboratóriumok kialakitására törekedett. Erre az időre esik a radio-izotóp laboratórium felállitása, külön serológiai, kémiai, immunológiai, gastroenterológiai laboratórium szervezése, intenziv therápiás osztály létesitése. A vesebetegségek kezelésére, a müvese-program beinditására külön uj épületben haemodialysis osztály kezdte meg mükődését. A szerteágazó feladatok ellátása céljából uj állások szervezésére volt szükség. A klinikai ágyak száma 135-re emelkedett,

és több mint 4.000-re az egy év alatt kezelt bentfekvő betegek száma. A fekvőbetegek kezelése mellett speciális immunológiai-, endocrin-, cardiológiai-, nephrológiai- és rheumatológiai szakrendelések szervezésével az ambulans gyógyitó munka magas szinvonalának biztositása, profilirozott tudományos és oktatási feladatok ellátása vált lehetővé. A hallgató-létszám növekedésével megváltozott a klinikai oktatás módszerének jellege: a tantermi előadások számának csökkentése mellett a csoportos gyakorlati oktatás került előtérbe. Bár ez a módszer, az integrált oktatás belgyógyászat-centrikus volta miatt a tansegédszemélyzetre fokozott feladatokat ró, mégis eddig zökkenőmentesen valósul meg. A tudományos tevékenység az elmult évtizedben különösen fellendült: a klinikai immunológia, klinikpharmacológia, endocrinanyagcsere és más témákból évről-évre nagyszámu - hat év alatt 216 - publikáció látott napvilágot, közöttük több könyv és monográfia. 1967-1974. közötti időben hárman /Fazakas Sándor, Nagy György, Szegedi Gyula/ szereztek tudományos minősitést és további négy kandidátusi értekezés vár megvédésre. Munkájának elismeréseként Petrányi professzort 1973-ban a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagjává választotta. 1974. juliusától a budapesti Semmelweis Orvostudományi Egyetem II.sz. Belgyógyászati Klinikája és az Országos Belgyógyászati Intézet vezetésére kapott megbizást.

Távozása után a klinika igazgatását a már 1972. óta társprofesszorként működő Leövey András vette át. Ezzel a változással egyidejüleg a klinika orvosi karában is lényeges változás történt. A távozók helyébe fiatal munkaerők lépnek, ami egyben uj tudományos témákban dolgozó, uj munkacsoportok kialakitását vonja maga után. Külsejében is megujul a klinika: rövidesen befejeződik az ambulancia és a röntgenlaboratórium rekonstrukciója és a földszinti nagykórtermek boxositása.

II.sz.Belklinika

A Debreceni Orvostudományi Egyetem II.sz. Belklinikája 1950. november 1-én alakult meg. Szervezését a felszabadulást követő egyetemi oktatási reform tette szükségessé. Ideiglenesen a Városi Kórház Belosztályán /ma Megyei Tanácskórház II.Belosz-

tály/ Dr.Petrányi Gyula professzor vezetésével kezdte meg működését. 1951. juliusában a klinikatelepen az I.sz. Belklinikához tartozó pavilon egy részében /a jelenlegi II.sz.Belklinika épületében/ nyert elhelyezést. A klinika az épület átalakitása folytán fokozatosan bővült, ágylétszáma nőtt, laboratóriumok, izotóp laboratórium, röntgen-laboratórium, EKG, könyvtár és ambulancia létesült. Az 1969. és 1972. közötti teljes felujitás során szociális helységeken kivül vizsgálókat és kezelőket, demonstrációs szobákat, raktárt, kutató-laboratóriumot alakitottak ki. Jelenlegi ágylétszáma 107. A szük alapterület miatt meglehetősen nagy a zsufoltság, az épület jelenlegi keretei további fejlesztést nem tesznek lehetővé.

A klinika oktató munkáját 1951. januárjában kezdte. Kezdetben belgyógyászati propedeutika előadások folytak a II.sz.Sebészeti Klinika tantermében. 1955-től a III. IV. és V. évfolyam fele tanult a II.sz. Belklinikán. Később a III. évfolyam egész évben a klinikára járt, a gyakorlatok csak felerészben folytak a klinikán. A hagyományos oktatási forma végül felmenő rendszerü volt, a III. és az V., a következő évben a IV. és VI. évfolyamok képzése folyt a II.sz. Belklinikán. Az utóbbi időkben a reformtörekvések, illetve az integráció kidolgozásában is részt vett a klinika. A fejlődésnek azonban bizonyos korlátokat szab az évfolyamok létszámának egyre növekvő volta mellett a változatlan ágy, illetve beteglétszám.

A betegellátás szintjének emelését és a tudományos kutatás érdekeit szolgálva 1958-tól speciális szakrendeléseket terveztek a következő profilokkal: autoimmunbetegségek, haematologia endocrin és anyagcsere-betegségek, pajzsmirigy-betegségek, máj-betegségek, gyomor-bélbetegségek. 1968-tól az autoimmun és a pajzsmirigy rendelés az I.sz. Belklinikára került át. A munkát az intézet idősebb orvosai végzik, elsősorban kelet-magyarországi vonzási területtel. A területi betegellátást segitik a klinikán folyó belgyógyászati szakrendelések és a debreceni üzemekkel kötött kapcsolat nyomán végzett szürővizsgálatok.

A klinika orvoslétszáma az ágylétszám arányában nőtt, a kezdeti hatról 1975-ig huszra. Szakorvosképző tevékenység is folyik. A klinika tagjai közül több egyetemi tanár került ki: Dr.Dán Sándor, Dr.Leövey András, Dr.Jávor Tibor, Dr.Kulcsár András és

és Dr.Szegedi Gyula. Rajtuk kivül többen kandidátusi minősitést szereztek /Dr.Kertész László, Dr.Fazakas Sándor, Dr.Nagy György, Dr.Mózsik Gyula/.

1960-ban ünnepelte a klinika fennállásának és Petrányi professzor müködésének tizedik évfordulóját. Petrányi professzor 1967-ben az I.sz. Belklinika élére került, a II.sz. Belklinika igazgatói tisztjét Dr.Dán Sándor vette át. Dán professzor klinikaszervező, oktató és kutató munkáját fáradhatatlanul végezte 1973-ban bekövetkezett haláláig.

1974. julius 1-el Dr.Rák Kálmánt az intézet igazgatójává, Dr.Kulcsár Andrást egyetemi tanárrá nevezték ki. Vezetésükkel az oktató és gyógyitó munkán kivül klinikai kutatómunka folyik a gastroenterologia, haematologia, endocrinologia és az anyagcserebetegségek területén.

Bőr- és Nemikórtani Klinika

A II. világháboru eseményei következtében a Bőrklinika viszonylag keveset szenvedett. A nyugatra távozott Dr.Orsós Imre professzor helyett Dr.Skutta Árpád docens vezette a klinikát. A klinika igazgatója 1949. december 15-től Dr.Szodoray Lajos egyetemi tanár volt, 1974. junius 30-ig. 1974. julius 1-től Dr.Nagy Endre egyetemi tanár nyert kinevezést.

A klinika 1945-ben 55 ággyal müködött, az ágylétszám 1965-ben már 114 volt. 1950 óta 15 ágyas gyermekosztályunk is van, mely főleg az égett gyermekeket látja el.

Betegforgalom:	1945	1965	1974
Járóbeteg:	3057	11,659	14,320
Fekvőbeteg:	546	1,821	1,978

A Városi Bőr- és Nemibeteggondozó Intézet mellett a klinikán müködik az SZTK kozmetikai szakrendelése is.

Specialis szakrendelések és gondozás:

Autoimmun bőrbetegségek, daganatos betegek, angiologia, fotodermatosisok.

1949-ig szerény keretek között müködő histologiai labora-

tórium kibővült, két szövettani asszisztenssel dolgozik jelenleg is A rutinvizsgálati anyag mellett, melynek egy része az ország különböző területeiről érkezik nagyszámu kisérleti anyagot dolgoznak fel histochemiai, elektronmikroszkópos /DOTE Központi Kutató Laboratórium/ és izotópos módszerrel.

A Rtg. laboratórium elavult készülékét 2 modern therapiás készülékre cserélték ki.

A mykologiai és biokémiai laboratórium munkája kibővült, számos uj készülék beállitásával korszerü vizsgálati módszerekkel dolgoznak, a munkát vegyész irányitja. A rutinvizsgálatok mellett endokrinologiai, biokémiai, immunologiai és allergologiai vizsgálatok, valamint porphyrin anyagcsere vizsgálatok is folynak.

A fotólaboratórium nagyrészt 1920-ból származó felszerelését fokozatosan modernizáltuk.

A megnövekedett ágylétszám a laboratóriumi helyiségek bővitése miatt a dolgozóknak öltöző és mosdóhelyiséget csak 1973-ban sikerült biztositanunk.

1945. után tudományos minősitést szereztek: tudományok doktora 1, a tudományok kandidátusa 7, med.biol.doktori cim 1. A klinika orvosai közül tanszékvezető egyetemi tanár: 3, docens: 2, főorvos: 20, körzeti orvos és egyéb: 8.

Korszerü müszereket kaptak a laboratóriumok /biokémia, endokrinológia, fiziologiás laboratórium, histologia, mykologia/, a fotolaboratórium és a fekvőbeteg osztályok.

A Bőrklinika jó kapcsolatot tart fent a Tiszántul bőrgyógyász szakorvosaival, részükre havonta egyszer betegbemutató ülést szervez. A klinikai orvosok továbbképzésére hetenként szövettani demonstratio és irodalmi referátum van, az intézetvezető havonta konzultál a szakorvos jelöltekkel.

Egy évben kétszer Tiszántuli Szakcsoport ülést is tartunk.

A közép és alsó káderek szakmai, ideológiai továbbképzése folyamatos. Az orvosok 5o %-a rendelkezik állami nyelvvizsgával és csaknem mindenki elvégezte a Marxizmus-Leninizmus Esti Egyetemet.

Fül-Orr-Gégeklinika

A fül-orr-gégegyógyászatot Debrecenben, az 1921. november 1-én megnyiló Sebészeti Klinika keretében, Halmágyi Béla dr. és Várady-Szabó Miklós dr. kezdték el gyakorolni. Halmágyi dr. orr-torok és gégemütéteket, Várady-Szabó Miklós dr. pedig elsősorban fülmütéteket végzett. Ezekben az időkben évente 80-100 fülmütét történt a klinikán, s ezek nagyrésze intracranialis szövődményekkel sulyosbitott eset volt. 1922. tavaszán indult meg a sebészeti szakrendelés keretén belül, a fül-orr-gégeszakrendelés is.

1928-ban jöbb Debrecenbe Verzár Gyula dr. /1886-1960/ budapesti magántanár, akinek vezetésével a jelenlegi Fogászati Klinika helyén 12 ággyal, önálló fülészeti osztály alakult a Sebészeti Klinika keretében. Verzár Gyulát 1931-ben egyetemi tanárrá nevezték ki és megbizták az Elischer Gyula halálával megszünt röntgen tanszék helyett alakult fül-orr-gégészeti tanszék vezetésével. Igy a debreceni Fül-Orr-Gégeklinika a budapesti tanszék után másodikként alakult meg az országban.

1933-ban az egyetem vezetősége a Fül-Orr-Gégeklinika rendelkezésére bocsátotta a Szülészeti Klinika egyik pavilonját, klinikánk mai épületét. Az ágyszám 22-re növekedett, s a betegellátás lényegesen javult. A klinika személyi ellátottsága és anyagi dotációja siralmas volt: 1939-ig a professzoron kivül mindössze egy fizetéses tanársegédi állás létesült. Az orvosok, mint fizetéstelen gyakornokok vagy externisták dolgoztak.

A felszabadulás után a klinika személyi és anyagi ellátása lényegesen megjavult, azonban a szükös ágyszám változatlan maradt. 1961-ben egészségügyi kormányzatunk Jakabfi Imre egyetemi tanárt bizta meg a klinika vezetésével, aki 1931. óta dolgozik ugyanott.

1961-62-ben a klinika alapvető rekonstrukciójára került sor. A klinika ágyszáma 45-re emelkedett. Az emeleten modern mütő-traktus, bronchologiai rendelés és uj kórtermek alakultak. A földszinten és az alagsor kiemelésével: izolált járóbeteg-rendelés, audiologiai, otoneurológiai s ujabban phoniatriai rendelés kialakitására nyilt mód.

A klinika dolgozóinak összlétszáma jelenleg 47 fő: 11 orvos, 1 gyógypedagógus, audiologiai és laborasszisztensek, ápolónők stb.

A Debreceni Fül-Orr-Gégeklinika szoros kapcsolatot tart fenn szakmai és tudományos vonzáskörébe tartozó fül-orr-gégeosztályokkal a Tiszántul egész területén. A klinika tudományos tevékenységére jellemző, hogy mig a felszabadulás előtt a klinikáról összesen 22 dolgozat jelent meg, - addig az azóta megjelent közlemények száma több mint 17o. A klinika oktatói közül eddig hárman nyerték el a kandidátusi fokozatot.

Klinikánk vezetésével, az országban elsőnek alakult meg több évtizeddel ezelőtt, az un. Tiszántuli Fül-Orr-Gége Szakcsoport. Az elmult években Szolnokon, Diósgyőrött, Miskolcon, Egerben, Békéscsabán, Nyiregyházán, Kőkapun, Debrecenben, stb. került sor tudományos ülésekre, ahol elsősorban fiatalabb kollegáknak nyilik módjuk tudományos munkásságuk ismertetésére.

1971. szeptemberében nagy érdeklődés mellett Debrecenben került megrendezésre az Országos FÜl-Orr-Gége Kongresszus. A bejelentett előadások száma 135 volt, köztük számos neves nemzetközi résztvevő. A tudományos üléseket 3 szekcióban bonyolitottuk le.

Klinikánk jelenlegi felszerelése teljesen korszerü, s az európai szinvonalnak megfelelő. Önálló audiológiai, otoneurológiai, phoniatriai, bronchológiai, és röntgen részlegeink müködnek. A microchirurgia, s legujabban a microlaryngoscopia bevezetésével elsők között végeztünk nagy sorozatban hallásjavitó mütéteket, illetve microlaryngoscopiás beavatkozásokat.

A klinikánk személyi ellátottsága teljesen kielégitő. Elhelyezésünk az adott lehetőségek maximális kihasználásával jónak mondható, s müszerezettségünk minden igényt kielégit. Igy minden alapfeltétele megvan, hogy jó oktató-nevelő, tudományos és korszerü gyógyitómunkát végezhessünk.

Gyermekklinika

Az elmult három évtized során a Debreceni Orvostudományi Egyetem Gyermekklinikája jelentős fejlődésen és átalakuláson ment keresztül. Az 1944-45. év romantikus időszaka eseményeinek vázo-

lásától eltekintek. Az ország általános konszolidációjával párhuzamosan ment végbe a Gyermekklinika oktató, gyógyitó és kutató tevékenységének a normalizálódása is. Ennek első és meghatározó határköve volt, hogy 1949. február 18-ával az Oktatásügyi Miniszter Dr.Kulin László egyetemi tanárt nevezte ki a klinika igazgatójává. Az ő feladata volt, hogy - a gyermekgyógyászat országos és területi szükségét, igényeit felmérve - fejlessze a Tiszántul ezen - minden irányu egészségügyi szempontból meghatározó - intézményét. Csak röviden utalok a ma már történeti értékü munka egyes fontosabb állomásaira:

A Gyermekklinika engedélyezett ágylétszáma 1938-ban 57 volt; ezt az ágylétszámot Kulin professzor kiváló szervező tevékenysége révén, 1952-ben belső átalakitásokkal sikerült az igényeket jobban kielégitő 180-ra fejleszteni.

A szocializmus épitésében folyamatosan jelentkező feladatok megoldása ujabb és ujabb igényeket támasztott a Gyermekklinika felé is. Ez megmutatkozott nemcsak abban hogy a klinikán ápolt betegek száma, az ambulanciákon ellátott jelentkezők száma ugrásszerüen növekedett, hanem abban is, hogy speciális igények kielégitésére is sor kerülhetett.

1950-ben Kulin professzor kezdeményezésére, megépült a klimatizált koraszülött-osztály. Létrehozta az akkor modernnek tekinthető fertőző- és klinikai-, majd SZTK- szakrendelő helyiséget, öltöző-vetkőző fülkékkel. 1952-ben kisérletes vizsgálatai alapján, kialakitotta az ország első kondicionált-atrophiás osztályát, amelyben folytatott tudományos kutatások, mint a szakterületen egyedülállóak, nemzetközi hirnevet hoztak az osztálynak és alkotójuknak.

Folyamatosan fejlődött, korszerüsödött a betegellátó és klinikai részleg, azok felszereltsége is. 1959-ben modern elvek alapján, Kulin professzor átépittette a koraszülött- és sorvadtklimaosztályt, amelyek automatizáltsága révén a kivánalomnak megfelelő hőmérsékletü és páratartalmu levegőcsere biztositott volt. Ez az osztály, technikai és személyi feltételeivel, hathatós védelmet nyujtott az e részlegen ápolt sorvadt és koraszülött csecsemők volatilis fertőzésével szemben.

1960-tól folyamatosan alakultak meg a klinika különböző speciális szakrendelései: haematologia, cardiologia, endocrino

lógia, diabetes, neurologia, nephrologia, amelyek a lakosság ilyen irányu növekvő igényeinek a kielégitését szolgálták, és lehetőséget adtak a klinika orvosainak a speciális szakterületen végzett elmélyült tudományos kutató munkára. Genetikai kutatás, bélbiopsiás vizsgálat folyik a klinikán. Nemzetközileg is elismert munkásságot folytat a Gyermekklinika az ujszülött- és csecsemőkori immunologiai kutatások, az autoimmun betegségek, az allergológia és neonatológia terén.

A klinika betegellátó munkáját, az oktatás igényeinek folyamatos kielégitését, de a kutató munka rendszeres biztositását is szolgálták a klinika belső átalakitása révén létrehozott szociális helyiségek, az ujabb laboratóriumi részlegek; ezek müszerezettsége egyre inkább megközelitette a nemzetközi szintet. De a klinika könyvtárának, könyvállománnyal, idegen nyelvü folyóiratokkal való bővülése, a laboratóriumi asszisztensek létszámának emelkedése is egyaránt bizonyitékai az egyenletes és folyamatos fejlődésnek. Ezt igazolja az is, hogy 1938-ban 6 orvosi státusa, 1966-ban 27, 1975-ben pedig 33 orvosi státusa van a klinikának. Ugyanezen időszak alatt a nővérek létszáma 18-ról 81-re emelkedett.

A Gyermekklinika az eltelt 30 év alatt - tulnyomórészt Kulin professzor kiemelkedő vezetői egyénisége folytán a magas szintü szakemberek egész sorát biztositotta a terület, a Tiszántul gyermekgyógyászati szakmai ellátásához.

Ma már több, mint két évtizedes hagyománnyal rendelkezik az évenként más-más megyei székhelyen /Miskolc, Eger, Salgótarján, Nyiregyháza, Debrecen/ megrendezett tudományos ülés-sorozat.

A Gyermekklinika oktatói, kutatói tevékenyen bekapcsolódtak a hazai és a külföldi szakmai életbe; különböző kongresszusokon, tanulmányutakon emelték a Debreceni Orvostudományi Egyetem, szorosabban véve a Gyermekklinika tekintélyét. A tudományos munka, Kulin professzor kinevezése után, szinte azonnal megkezdődött és nagy lendületet vett 1953. óta, amikor is Kulin professzor felismerte a csecsemőkori sorvadás pathogenesisének lényegét, és a pathomechanismus kutatására, kimunkálására ösztönözte tanitványainak egész sorát. Kimagasló tudományos tevékenységének eredményeként 1953-ban Kossuth-dij kitüntetésben részesült; 1962-ben az orvostudományok doktora fokozatot nyerte el.

1972-ig a vezetése alatt álló Gyermekklinikáról hét tanitványa szerezte meg az orvostudományok kandidátusa fokozatot. A laboratórium vegyész-vezetője: Jezerniczky Judit biol.med. doktori címet szerzett.

Kulin professzor 1972. julius 1-el nyugállományba vonult, egy eredményekben gazdag, csaknem negyedszázados klinikai pályafutás után. Utódja a klinika vezetésére tanitványa lett, akit a kötelező magas szintü szakmai mult továbbfejlesztésében egy egyetemi tanár és két docens támogat. A klinika töretlenül viszi tovább a gyógyitó, kutató és tudományos tevékenység terén a társadalom által elvárt feladatokat, amit bizonyit az is, hogy a hazai és külföldi szakfolyóiratokban megjelent dolgozatok száma ma már közel 450-re tehető.

Megemlithető még, hogy a Kulin professzor által inaugurált csecsemőkori sorvadás pathogenesisének kutatása nemzetközileg is elismerést kapott; véleménye, felfogása a kérdésről, a therapiás megoldásról immáron tankönyvi adat, de a legujabb közleményekben is ismételten hivatkozás történik a klinika e téren folytatott kutató munkájára.

Ideg- és Elmegyógyászati Klinika

1945-ben csupán 2 ideg- és 2 elmeosztály müködött a klinikán; 1948-ban itt létesült az első magyarországi EEG-laboratórium, 1949-ben kezdte meg müködését a mütő és a postoperativ örzőrészleg, 1950-ben a Rtg-laboratorium. 1946-ban az ágylétszám 86, az orvosok száma 14, a szakképzett dolgozóké 32, a nem szakképzetteké 12. 1951-ben az ágylétszám 115-re emelkedett.

1939-1951. között a klinika igazgatója Dr.Sántha Kálmán egyetemi tanár. Vezetése alatt az ideg- és elmegyógyászati tevékenységen kivül idegsebészeti, radiologiai és klinikai physiologiai munka is folyt. A neuropathológia müvelése mellett sulyt helyezett az idegsebészeti és az epilepsia-kutatására. A klinika, hazai és nemzetközi kapcsolataival, a neurologia jelentős állomásává vált.

Dr.Sántha Kálmánt 1946-ban az MTA tagjává választották, 1948-ban elsőként kapott Kossuth-dijat a Debreceni Egyetem orvo-

sai közül. Közéleti müködésével segitette a demokratikus életforma kialakulását. 1951-ben méltánytalanul eltávolitották a klinika éléről. Megérte rehabilitációját, de a klinika vezetését átvenni már nem tudta, 1956. december 12-én halt meg.

1951-57. között megbizott igazgatóként Dr.Rusz Sándor egy.docens vezette a klinikát és igyekezett megtartani és fejleszteni az addig elért eredményeket.

1957. decemberében Dr.Juhász Pál egyetemi tanárt nevezték ki a klinika igazgatójává, aki 1959-ben önálló neurosis osztályt létesitett. 1963-ban kezdte meg amüködését az idegsebészeti osztály. 1963 óta a klinika 147 szervezett ággyal dolgozik. A laboratóriumok területe nőtt, felszerelésük gazdagodott. Az orvosok száma 23-ra, a szakképzett dolgozóké 59-re, a nem szakképzetteké 23-ra gyarapodott.

Gazdagabbá váltak az epilepsia kutatás lehetőségei; az epilepsiások foglalkoztatására Hencidán epilepsiás otthon létesült. Intenziv neurosis kutatás folyt falun. Klinikai pharmacologiai vizsgálatok mellett tanulmányozták a subcorticalis structurák egymásra hatását elektrophysiologiai módszerekkel, bevezették a mozgászavarok stereotaxiás mütéti kezelését.

1957-ben Dr.Kajtor Ferenc docens, 1959-ben Dr.Hullay József docens, 1963-ban Dr.Gombi Róza adjunctus kandidátusi, 197o-ben Dr.Hullay József doktori fokozatot szereztek.

1967-ben Dr.Juhász Pált Budapestre nevezték ki tanszékvezetőnek. 1969-ben a klinika igazgatója Dr.Molnár László egyetemi tanár lett. Kinevezése óta egyre intenzivebbé vált a neuro-kémiai és a histokémiai tevékenység. Psychopathologiai laboratórium létesült, amelyben két psychologus müködik. A klinika munkatársai igen élénken bekapcsolódtak a nemzetközi tudományos életbe, 5-en több hónapnál hosszabb külföldi tanulmányuton vettek részt, 8-an nemzetközi kongresszusokon tartottak előadást. A klinika két orvosa, Dr.Zsadányi Ottó és Dr.Mechler Ferenc, készitette el kandidátusi disszertációját.

1974. márciusában kezdte müködését a "cerebro-vascularis osztály" amelynek feladata, a gyógyitó munkán kivül a liquor cerebrospinalis szénhydrát- és elektrolyt-háztartásának beható tanulmányozása. Kiterjedten vizsgálják a neuro-muscularis betegsé-

geket. Uj psychiatriai kezelései eljárásokat /pl. Atropin-coma/ vezettek be. Az orvosok száma 28-ra emelkedett.

Számos felkérés, amelyet a klinika orvosai kapnak nemzetközi kongresszusokon előadások és referátumok tartására, bizonyitja, hogy az itt folyó munka elismerést vivott ki a nemzetközi tudományos közvéleményben. 3o év alatt 332 tudományos munkát közöltek hazai és külföldi szaklapokban a klinika munkatársai.

Az Idegsebészet 3o éves története és fejlődése

A háboru előtti idegsebészeti tevékenység egyetemünkön ideggyógyász és sebész együttmüködéséből állt.

1945-ben az idegsebészet Sántha professzor irányitásával önállósult, a mütétek azonban továbbra is a Sebészeti Klinika mütőjében történtek.

1950 őszén az Ideg-Elmeklinikán idegsebészeti mütő és őrző részleg kezdte meg müködését, amiben Sántha professzor már csak pár hónapig tevékenykedhetett. A munkát tanitványa, az Idegsebészet jelenlegi vezetője, Hullay professzor folytatta. Az évről-évre növekvő igény ellátására a mütő és őrző 3 szakorvossal és két fiatalabb gyakornokkal 1965-ben 30 ágyas osztállyá bővült. Az addig kiképzett idegsebészek önállósulásával Észak-Magyarországon - Miskolcon és Nyiregyházán - is megindulhatott az idegsebészeti gyógyitó munka. Ezzel egyidőben a müszerezettség, a felszerelés és az rtg. diagnosztika fejlődésével lehetőség nyilt az angiographia, az intrarachealis altatás és a stereotaxiás beavatkozások bevezetésére, korszerü müvelésére és az idegsebészeti tényked és kiterjesztésére.

Ketten tudományos, kandidátusi, ill. doktori fokozatot szereztek és többen gyarapitották ismereteiket külföldi tanulmányutakon /Szovjetunió, Anglia, Franciaország, Német Szövetségi Köztársaság/. A tudományos munkát 129 hazai és külföldi folyóiratban megjelent közlemény dokumentálja.

1974-ben a diagnosztikus és gyógyitó munkában kezdettől fogva független Idegsebészet rektori határozattal szervezetileg is önállóvá vált. Férfi és nő osztályát is tapasztalt idegsebészek - Dr.Gombi Róza docens és Dr.Velok Gyula adjunctus - vezetik, s 27 ágyon összesen 8 orvos, 4 ideggyógyász-idegsebész szakorvos, 2 ideggyógyász szakorvos /anaesthesiologus és ideg-

sebész szakorvos jelöltek/ és 2 orvos, valamint 17 egészségügyi dolgozó látja el Kelet-Magyarország idegsebészeti betegeit. Ez 500-600 beteg kivizsgálását és mütétes kezelését jelenti évente.

Az egyre növekvő beteganyag és a szakma fejlődése sürgetővé teszi az Idegsebészet korszerüsitését és továbbfejlesztését, amihez az ebben az évben 25 éves Idegsebészet, az Egyetemi Vezetés és az illetékes Egészségügyi Szervek hathatós segitségét kéri és várja.

Radiológiai Klinika

1972. május 24-én volt 5o éve annak, hogy Elischer Gyulát kinevezték a Debreceni Egyetem Orvoskarára nyilvános, rendes tanárrá és megbizták az egyetem Központi Röntgenintézetének igazgatásával.

Az intézet felszerelése 2 diagnosztikus készülékből és 1 therapiás készülékből állt. Egy év alatt 1345 átvilágitást, 667 röntgenfelvételt és 118 röntgensugaras kezelést végeztek.

A Röntgen Intézet 193o-ban Elischer professzor halála után megszünt, felszerelését és személyzetét a sebészeti és belgyógyászati klinikák között osztották fel, 1945-ig az egyetem röntgenigényét ez a két röntgenlaboratórium látta el.

A háborut követő években az egyetem röntgengépparkja korszerütlen volt, hiányos, a betegellátást csak szükösen tudta kielégiteni. A felszabadulás után az első minőségi változást a Szülészeti Klinika 1954-ben létesült radiologiai osztálya jelentette, ahol a diagnosztikus eszközök mellett uj mélytherapiás készülék, közelbesugárzó készülék, majd Ra és Co-60 izotóp állt rendelkezésre a daganatok kezeléséhez. Ugyanebben az időben a sebészeti és belklinikák is nagy teljesitményü diagnosztikus készülékeket kaptak, s felszerelték a Bőrklinika therapiás laboratóriumát is. A fejlesztést ebben az időszakban Elischer professzor tanitványa Rencz Antal tervezte és irányitotta.

A Radiológiai Klinika fejlődésének ujabb szakasza 1963-ban kezdődött, amikor az egyetemen ujra radiológiai tanszék alakult Jóna Gábor docens vezetésével. Az uj klinikát sikerült ugy megszervezni, hogy a betegellátás biztositása mellett a röntgen-

tevékenység és fejlesztés egységes vezetése is megvalósult.

Az uj klinikán 1963-ban üzembe helyezték a Gravicert telecobalt therapiás készüléket. 1964-ben az Eü.Minisztérium sugártherapiás osztályunkat Kelet-Magyarországi Sugártherapiás Központtá nyilvánitotta.

1968. márciusában Jóna Gábor, megbizott tanszékvezető fiatalon meghalt. 1968. julius 1-től a Radiológiai Klinikára Dr.Vargha Gyulát az orvostudományok kandidátusát nevezték ki tanszékvezető egyetemi tanárnak. 1969-ben megtervezték, majd 1971 januárjában átadták rendeltetésének a Radiológiai Klinika uj központi épületét. Ennek egyik vizsgálóhelyiségében modern angiographiás vizsgálatok /selectiv angiographia, angiocardiographia stb/ elvégzésére alkalmas röntgenlaboratóriumot rendeztünk be. A másik vizsgáló helyiségben UV-4B vizsgálószerkezet segitségével különféle egyéb speciális vizsgálatok végezhetők. Itt végzik a vesebiopsiákat, a pacemaker implantatiokat stb. Napjainkban a Radiologiai Klinikán igen sok modern vizsgálat már elvégezhető, a fejlődés jelentős.

Az elmult években kialakult a Radiológiai Klinika tudományos profilja is, a kisérletes tumor-modell vizsgálata /gyomor, vese, csont, izület, tüdő és lágyrészek/ és ugyanezen kisérletes tumorok angiographiás és pharmaco-angiographiás, valamint lymphographiás vizsgálata. Tudományos célzattal végzi a klinika az emlitett daganatok telecobalt és neutron forrással történő besugárzását és a sugárbiológiai vizsgálatokat is.

A fejlődést jelzi, hogy a klasszikus röntgenvizsgálatokon kivül ma már széles körben végeznek - tudományos és diagnosztikus értékü - modern vizsgálatokat: gyomorcarcinoma szürést, vesebiopsiás vizsgálatokat,selectiv és superselectiv angiographiákat, angiocardiographiát, pharmacoangiographiát, lymphangiographiát, pacemaker beültetés röntgenkontrollját stb.

A megnövekedett igényeket jelzik a forgalomváltozások is: a klinika betegforgalma 1968-ban 135 269, 1974-ben 374 896 volt. Hozzá kell ehhez még tenni, hogy az előzőekben felsorolt vizsgálatok rendkivül időigényesek.

Jelentősen javultak természetesen a röntgenellátás személyi feltételei is. A Radiológiai Klinika állományában jelenleg 21 orvos, 1 fizikus, és 45 főnyi segédszemélyzet dolgozik.

A klinika oktató tevékenysége az uj központi épület oktatótermeiben folyik. A gyakorlati betegvizsgálat bemutatását képerősitő és tv-lánc segitségével végzik. Az 1974/75-ös tanévben a klinika is bekapcsolódott a szinkronizált és integrált oktatásba, tárgyuk tematikáját a reform célkitüzéseinek megfelelően folyamatosan módositják, korszerüsitik.

Orthopaed Klinika

1944-ben a Sebészeti Klinika keretén belül a Baleseti és Orthopaed Osztály látta el a mozgásszervi sérülteket és orthopaed betegeket, mely akkor is komoly hagyományokkal rendelkezett. 1938-ban szervezte meg - hazánkban elsőként Tiszántulon - a korai szürővizsgálatokat és korai kezelést.

1944-ben azzal biztositotta a betegek ellátásának folyamatosságát, hogy áttelepült a Hatvan u. 6.sz. bérházba, ahol 300 ágyas Vöröskereszt-kórházat létesitett és 3124 beteget látott el.

Másfél év mulva a kihelyezett részleg - nehéz feladatát befejezve - visszatért a klinikai telepre, ahol tovább müködött.

1960-ban létesült az Orthopaed Klinika. A gyógyitó munka elismeréséül az Eü.Miniszter egyetemi tanárrá nevezte ki Dr.Pap Károlyt.

A kezelésben egyre inkább érvényre jutott a biológiai szemlélet kialakulása. Ez olyan elgondolásra vezetett /genetikai megelőzés, törések segmentpathologiája/, mely a betegágy mellett azonnal alkalmazhatók voltak, ill. gyakorlatban beváltak.

Kongresszusokat, symposiumokat, kerekasztalkonferenciákat tartottak, melyek témái: commotio, osteomyelitis, gerinctörések ellátása, diskopathia, orthopaed gerontológia /1968/, orthopaed genetika /1962/.

1974.nyarán az Európai Osteoarthrologus Társaság Debrecenben tartotta a symposiumát. Két fő témája: csontdaganat, fejlődési rendellenesség. Ennek anyaga könyvalakban is megjelenik.

Az oktatási reform óta /az orthopaed osztály vezetője, illetve a klinika jelenlegi igazgatója/ nagy erőfeszitéseket tesz, hogy az orvostanhallgatókat ezen nem integrálható tudomány alapjaira tanitsa. E célból irt "Orthopaedia" c. jegyzet, jelenleg VIII. átdolgozott kiadása megjelent.

1974-ben az Eü.Minisztérium segitségével megvalósult a Kisérleti Thermál-fürdő Részleg, mely ma már az orthopaed és traumás betegek rehabilitátiójában elengedhetetlen.

Sajnálatos módon orthopaed mühely a klinikán való üzemeltetése anyagi okok miatt nehéz. Ennek ellenére számos ujitás került ki. Az utóbbi időben a klinika érezhetően szüknek bizonyult, a sok gyógyulást itt kereső beteg számára és - jóllehet lassan mind modernebb felszerelések birtokába jutunk -, mégis sok pótolni valónk lenne.

Az elmult 30 év alatt az orthopaed-traumatológiai osztályról, illetve Klinikáról egy professzor, és 3 főorvos került ki.

I.sz.Sebészeti Klinika

1944. októberében az Egyetemi Tanács határozata alapján a klinika vezetését Dr.Loessl János egyetemi magántanár a Debreceni Városi Kórház vezetője vette át és kezdte meg nagy nehézségek között a munkát 6 orvos és megcsökkent létszámu ápolószemélyzet segitségével. Kezdetben szovjet sebesült katonákat ápoltak, de a szovjet városparancsnok már 1944. november 2o-án átadta a klinikát eredeti rendeltetésének és decemberben már ujból megkezdődött az orvostanhallgatók oktatása is. Dr.Loessl János, akit 195o.IV.5-én neveztek ki egyetemi tanárnak, 1955.szeptember 3-án bekövetkezett haláláig vezette a klinikát. Akkor Dr.Szeleczky Gyulát bizták meg az intézet vezetésével, akit 1958.szeptember 15-én neveztek ki professzornak és aki jelenleg is vezeti klinikánkat.

A felszabadulás előtt a klinika betegágyainak száma 138 volt. Ilyen ágylétszámmal a megnövekedett forgalmat nem lehetett ellátni és az ágyak számát 1955-re 176-ra emelték különböző belső átrendezések révén. De a betegágyak számának növelésével egyidőben nem volt lehetőség arra, hogy a kiszolgáló helyiségek, valamint a mütők számát emeljék és minderre a jövő évben kezdődő felujitás ill. épületbővités fog módot adni. 196o-ban levált a klinikáról az Orthopaed Klinika, majd 1963-ban a Radiológiai Klinika. Az Orthopaed Klinika magvát a Sebészeti Klinika pavilonja képezte, ahol 35 ágy volt elhelyezve. Igy a klinika ágy-

létszáma 141 re csökkent. Az 197o-71-es tanévben Szeleczky professzort bizták meg a II.sz.Sebészeti Klinika igazgatásával is. 1971-ben a volt II.sz.Sebészeti Klinika átszervezése révén megszünt az I.sz.Sebészeti Klinika urológiai osztálya, mely a volt II.sz.Sebészeti Klinikán nyert elhelyezést és az Urológiai Klinika magvát képezte. 1974-ben az Urológiai Klinika II.emeletén müködő 50 ágyas sebészeti osztályt az I.sz.Sebészeti Klinikához csatolták és igy a klinika jelenlegi ágylétszáma - két épületben elhelyezve - 191. Ebből 50 a balesetsebészeti ágyak száma. Az orvosi létszám professzorral együtt 32, ápolónői létszám 59 és 69 egyéb dolgozója van a klinikának. Óriási mértékben nőtt a betegforgalom. A felszabadulás óta több mint 66000 mütétet végeztünk. A Gyermekklinika sebészeti osztályának megindulásáig, 1974. végéig klinikánkon végeztük a gyermeksebészeti mütéteket is. Az 1974-es év adataiból néhány szám: a klinikán ápolt betegek száma 3707, mütétek száma 3298. A klinikai ambulancia forgalma 2526. A sebészeti szakrendeléseken 14.892 beteget láttak el. Az utóbbi éveknek megfelelően un. specialis szakrendeléseket kezdtünk meg /pajzsmirigy, emlő, érsebészeti betegek részére, ill. traumatológiai felülvizsgálatra jelentkező betegek részére/. Ezeken a rendeléseken 3928 beteg jelentkezett.

1959-ben korszerü anaesthesiológiai részleg kialakitását igyekeztünk megvalósitani. Évek folyamán sebészi állások terhére anaesthesiológus szakorvosokat képeztünk ki és ápolónői állásainkat anaesthesiológiai asszisztensek kinevelésével terheltük meg. Emellett arra törekedtünk, hogy minden fiatal sebész kellő jártasságra tegyen szert a modern anaesthesiológiában. 1960. óta az intratrachealis narcosisok száma meghaladja a 16.000-t.Mind ezideig nem volt mód arra,hogy megfelelő intensiv betegellátó részleget alakitsunk ki és a tervezett 17 ágyas intensiv osztály létrehozása csak a jövő évben kezdődő épületbővités és rekonstrukció kapcsán fog megvalósulni egy 6o ágyas korszerü traumatológiai osztállyal és megfelelő mütőtraktussal együtt. Az anaesthesiológia terén igen komoly segitséget nyujtottunk a területünkön müködő kórházaknak, valamint az egyetem más klinikáinak is, elsősorban az anaesthesiológiai osztállyal és megfelelő mütőtraktussal együtt. Az anaesthesiológia terén igen komoly segitséget nyujtottunk a területünkön müködő kórházaknak, valamint az egyetem más klinikáinak is, elsősorban az anaesthesiológiával foglal-

kozó orvosok és asszisztensek továbbképzésében.

Nagy gondot forditottunk a klinika müszerezettségének javitására. A korszerü altatógépek, elektrospirator, respirator, elektromos defibrillator, choledochoscopon kivül főleg a televiziós ernyővel ellátott rtg. képerősitő berendezéseket kell megemliteni, melyek lehetővé tették hogy az epeut sebészetben rutinszerüen alkalmazzuk a radiomanometriát. Az elmult években közel 3.000 esetben élhettünk ezzel a modern diagnosztikus lehetőséggel. A müszerezettség fejlesztését jól demonstrálja az, hogy a klinika laboratóriuma, mely 1945-ben 1 db mikroszkóppal és 1 centrifugával indult, jelenleg évente 25-30.000 vizsgálatot végez kb. 40 fajta meghatározással, a korszerü vizsgálatokhoz megfelelő felszerelésekkel.

A klinika orvosainak megbecsülését jelzi, hogy a felszabadulás óta a klinika egykori és felszabadulás utáni tagjai közül 9-en nyertek tanszékvezető egyetemi tanári kinevezést /Loessl, Jáki, Ladányi, Kudász, Szeleczky, Póka, Pap K., Forgon, Kelenhegyi/ és a klinikáról kikerült kórházi főorvosok száma 12. A klinika egyik volt tagja /Ladányi/ nyert doktori, hat pedig kandidátusi fokozatot /Szeleczky, Gombkötő, Forgon, Megyeri, Nagy T., Kelenhegyi/, 1 kandidátusi értekezés munkahelyi vitája pedig a napokban zajlott le /Balázs/.

A tudományos kutatás fő profiljai közvetlen kapcsolatban voltak és vannak a betegellátással. A főbb területek: Basedow kór, struma, epeutsebészet, az emlő sebészi megbetegedései, gyomorsebészet, stabil osteosynthesis, a vesekövek kristályoptikai analysise, valamint az urológiai klinika megalakulásáig a pyelonephritis és az urológiai tuberculosis. Az emlitett kandidátusi értekezések is ezekből a témakörökből készültek. A vesekőanalysisről Dr.Szabó Éva irt "Kristalloptische Harnsteinanalyse" cimmel monographia részletet. /A könyv cime: H.J.Schneider: Technik der Harnsteinanalyse. G.Thieme Leipzig 1974./ De a klinikáról 30 év alatt megjelent 380 közlemény, valamint a hazai és külföldi kongresszusokon elhangzott előadások jóformán a sebészet minden ágát felölelik. Az elmult 2 évben kezdtük el intensiv formában a peripheriás érsebészet müvelését, miután ehhez ugy a személyi, mint a tárgyi feltételeket megteremtettük és eddig 200 helyreállitó mütétet végeztünk peripheriás arteriákon.

Gyurkó kandidátus márciusban kezdi meg 1 éves tanulmányutját az egyik nyugatnémet érsebészeti intézetben.

1968-ban jelent az "Az I.sz.Sebészeti Klinika 10 éve /1958-1968/" c. emlékkönyv Szeleczky professzor, egyetemi tanári működésének 10 éves évfordulójára, a klinika orvosainak 1-1 közleményével. 1972. decemberében ünnepi tudományos ülést rendeztünk a klinika 50 éves jubileuma alkalmából, melyen azok a professzorok tartottak előadást, akik valamikor a klinika tagjai voltak /Ladányi, Kudász, Noszkay, Póka, Pap K., Forgon/.

Orvosaink rendszeresen vettek részt hazai és külföldi tanulmányutakon és folyamatosan végezték a Marxista-Leninista Esti Egyetemet.

30 év alatt ketten kaptak "Kiváló Orvos"-i, öten "Érdemes Orvos"-i kitüntetést, 1 orvost tüntettek ki a "Szocialista Munkáért Érdemérem"-mel, 2 dolgozónk lett az "Egészségügy Kiváló Dolgozója".

II.sz.Sebészeti Klinika

A II.sz.Sebészeti Klinika a Tüdőgyógyászati Klinika Sebészeti Osztályából alakult ki. A mellkassebészeti osztály fejlődése szempontjából két dátum emelhető ki: 1952-ben felépült az uj mütü traktus, majd 1955-ben az Állami Tüdőbeteg Gyógyintézetből előbb TBC., majd Tüdőgyógyászati Klinika lett.

A mellkassebészeti osztály mütéti tevékenysége három szakterületen érvényesült. Kezdetben sok mütét történt specifikus csontelváltozás miatt, majd a mellkasi mütétek kerültek előtérbe. Az általános sebészet körébe tartozó beavatkozások fokozatos növekedést mutatnak, s az utóbbi években a mütéteink nagy részét képezik.

Az elmult 30 év folyamán a csontsebészeti, mellkassebészeti és általános sebészeti mütétek egész sorának kidolgozása, müvelése történt. A mütétek száma meghaladja a 25 ezret. Uj profilok bontakoztak ki, amelyek a mütétek végzésének biztonságát növelték - 1953-tól anaesthesiologia - 1963-tól szivsebészet, ezekkel párhuzamosan mellkas traumatológia és általános sebészet.
1973-ban - osztályunk megalakulásának 25 éves évfordulóján - "A DOTE Tüdőgyógyászati Klinika Mellkassebészeti Osztályának Évkönyve"

cimü kiadványunkban részleteztük a fejlődés főbb állomásait.

1972. juliusában sebészeti osztályunk uj klinikai funkciót kapott, és 1974. julius 1-től II.sz.Sebészeti Klinika néven müködik. Eddig 3 kandidátusi értekezés került védésre, jelenleg további 3 van elbirálás, valamint egy előkészités alatt. A személyzet vonatkozásában is nagy a fejlődés az elmult 30 esztendő alatt. Az osztály megalakulásakor egy kórteremben 2 orvos végzett mütéteket. Az ágylétszám 105, ebből 9 intenziv ápolásu postoperativ ágy, 20 szivsebészet, 4o általános és 36 mellkassebészet.

Jelenleg a II.sz.Sebészeti Klinika 4 mütőasztalon 21 orvossal dolgozik. A II.sz.Sebészeti Klinika fejlesztési terve bizonyitja, hogy az uj feladatoknak is eleget fog tenni és továbbiakban is töretlen fejlődést fog mutatni.

Az orvosok eddig 3ol dolgozatot irtak, amelyek részben tudományos folyóiratokban, vagy könyvek fejezeteként jelentek meg. A tudományos előadások száma 364. A klinika dolgozóinak kitüntetései: egy Kossuth-dij, egy Kiváló Orvos, kettő Markusovszky-dij, egy Koch Róbert-dij, egy Széchenyi-dij, egy Egészségügy Kiváló Dolgozója, több arany, ezüst és bronz törzsgárda jelvény és számtalan dicsérő oklevél.

Stomatológiai Klinika

A klinikai telep létesitésekor elfelejtődött, hogy az embernek foga is van és az egyetemnek fogorvost is kellene képeznie. Csak közvetlenül az országnak a II.világháboruba belépte előtt létesült a Szemészeti Klinika eredetileg trachoma osztálynak épült szárnyában - torzszülöttként - Stomatologiai Klinika. A felszabadulást beépitett müszer-parkkal, de mozgatható müszerkészletének szinte teljes hiányával érte meg. Aránylag hamar sikerül mütői felszerelésünket az akkori igényeknek megfelelően kiegésziteni. Az évek során ismételten ki kellett cserélni a fogorvosi munkahelyek egységkészülékeit és székeit; legutóbb szerü /turbinás/ egységekre.A klinika alapterülete egyrészt egykori mütősünk nyugalomba vonulta után annak alagsori lakásával, másrészt az un.altiszti lakásokkal bővült.Ezekből két kórtermet és az általános várótól elkülönült mütőt tudtunk kialakitani,

mig a két alagsori szobát könyvtárnak rendeztük be. Az egykori mütő helyén a tanácsi szakrendelés számára létesitettünk kétszékes rendelőt.

A klinikán szervezett orvosi állások száma apránként 11-re nőtt, de tk. a tanácsi szakrendelésről és az iskolafogászatról iderendelt orvosokkal együtt - ha minden állás be van töltve, és egy orvos sem hiányzik másirányu igénybevétel miatt - valójában 17-re. Arányosan növekedett az eü.szakdolgozók száma is - mind az ágy és fogorvosi szék mellett dolgozókat, mind fogtechnikai laboratóriumi munkatársainkat illetően. A klinikára háruló betegellátó feladatok e területi- és létszám-gyarapodásnál lényegesen nagyobb mértékben nőttek. A klinikán müködik területi /Db.város egy részét ellátó/ ált.fogorvosi szakrendelés, most már csak Hajdu-Bihar megyét ellátó fogszabályozó rendelés /indulásakor a Szabolcs-Szatmár megyei gyerekek is ide tartoztak/, valamint az emlitett két megyére terjedő hatáskörü stomato-onkologiai bizottság; mi végezzük a város és megye ambuláns szájsebészeti ellátását is. E feladatok tulnőttek a meglévő kereteken, ami a betegellátásnak a szintjét veszélyeztetheti. Nehézségeinket fokozza, hogy a dolgozók létszámát illetően klinikánk szinte minden kategóriában hátrányosabb helyzetben van az egyetem többi klinikájánál is.

Lényegesen fejlődött és korszerü szinten áll a klinika könyvtára. Sikerült pótolni a háborus kieséseket és utólag beszerezni a klinika alapitása előtti időszak leglényegesebb irodalmi forrásait.

Rendszeres támogatásban részesült szinte a kezdet kezdetétől tudományos munkánk, melynek eredményeit egy doktori, két kandidátusi értekezés, két magyar nyelven 4. ill. 2 kiadásban megjelent tankönyv, több magyar és idegen nyelvü adalék poligráfiákban, két idegen nyelven megjelent monográfia és 450-nél több közlemény bel- és külföldi szaklapokban, továbbá számos előadás bel- és külföldi kongresszusokon tükrözi.

Klinikánk rendezte 197o-ben az Európai Carieskutató Társulat kongresszusát, melyen közel 200 külföldi résztvevő jelent meg s ismerte meg egyetemünket és városunkat. Rendszeresen folynak a klinikán szakegyesületi tudományos-továbbképző ülések, valamint a Központi Stomatologiai Intézettel közös rendezésben négy

hetes szakorvos-továbbképző tanfolyamok, de a klinikán történik a fogorvosi asszisztensek munka melletti tanfolyamainak elméleti /és részben gyakorlati/ oktatása is. Fogtechnikai laboratóriumunkban fogtechnikusokat is tanitunk.

Tudományos kapcsolatot tartunk egyetemünk más oktatási szervezeti egységén kivül a belföldi társklinikákkal, baráti országok több intézményével, valamint az osztrák carieskutatókkal is.

Urológiai Klinika

Az Urológiai Klinika egyetemünk legfiatalabb klinikája. Egészségügyi Kormányzatunk 1974.január 1-én rendelte el a Debreceni Orvostudományi Egyetemen az Urológiai Klinika szervezését. A klinika 1974.julius 1-én kezdte meg munkáját, de az önálló klinikává válás nem volna teljes ha ennek folyamatát nem ismernénk.

Az urológiai betegek ellátása a felszabadulás előtt és azt követően 195o-ig a sebészeti betegekkel együtt történt. A szakma szinvonalas ellátását Dr.Bäcker István egyetemi magántanár, dr.Jáki Gyula professzor, Dr.Görög György és Dr.Gombkötő Béla főorvosok tevékenysége fémjelezte. 195o-ben az I.sz.Sebészeti klinikán néhai Dr.Loessl János professzor egységesitette az urológiai betegellátást, és külön urológiai osztályt szervezett. Az osztály vezetésével dr.Kelenhegyi Mártont bizta meg. 1954-től az urológia önálló tantárgy lett,1958-tól bevezették a kötelező szigorlatot. Ebben az időszakban az urológiai osztály 34 ággyal müködött. A betegellátást és a hallgatók elméleti, valamint gyakorlati oktatását 4 orvos végezte. 1964-ben kiköltözés révén sikerült olyan vizsgáló helységeket kialakitani, mely lehetővé tette a szakma magasabb szintü müvelését, a müszerpark is folyamatosan bővül.

1971. juniusában az Egyetemi Tanács határozata értelmében az urológiai részleg átköltözött a II.sz. Sebészeti Klinikára, ahol a betegellátást 4o ágy biztositotta. Három munkahelyes vizsgáló is épült.

Az urológiai Klinika 1971. junius 1-én 6o ággyal kezdte

meg müködését. /Az I.sz.Sebészeti Klinika rekonstrukciójáig 5o ágy átmenetileg az Urológiai Klinika épületében nyert elhelyezést/. A klinikán, professzorral együtt 11 orvos, 1 vegyész, 4o középkáder, adminisztrátor illetve takaritó és kisegitő dolgozik. A klinika gyógyitó tevékenységét az alábbi néhány adat tükrözi. Az elmult 3 évben 3o6o beteget ápoltak, közel másfélezer mütétet végeztek. A megnövekedett betegforgalom, a területi munka hatalmas feladatot ró a klinikára. 1974-ben 14.658 beteget vizsgáltak ill. kezeltek az ambulantian.

Az oktatás hatékonyságát lényegesen javitotta az ágy létszám növekedése, de az oktatók száma még mindig nem érte el a megkivánt szintet /1O tanulócsoportra 8 oktató jut/.

A klinika kutatási területe a pyelonephritis pathomechanismusának vizsgálata és uj, hatásos, gyógyszeres kezelése. Az urogenitalis tuberculosis, a gyermekkori urológiai mütétek intenziv müvelése, a modern kőanalizis és a kőprofilaxis.

Az Urológiai Klinika ill. osztály orvosai közül 5 osztályvezető, ill. rendelőintézeti főorvos lett. 8 orvos szerezte meg az urológiai szakképesitést. A klinikáról ill az urológiai osztályról egy kandidátusi disszertáció készült el és 151 közlemény jelent meg. A klinika orvosai számos belföldi és több külföldi kongresszuson tartottak előadást. Kelenhegyi dr. 1955-56 között a Koreai Magyar Vöröskeresztes Kórház urológiai osztályát vezette. 1962-től 1963-ig a Magdeburgi Orvosi Akadémián, mint főorvos dolgozott. 1973-ban a Rostocki és a Berlini Klinikán a vesetransplantatiot tanulmányozta. A Magyar Urológus Társaság vezetőségének tagja. Dr.Soltész adjunktus 1974-ben a Berlini Vesetransplantatios Központban 5 hónapos, Dr.Kocsis tanársegéd 2 hónapos gyermek-urológiai tanulmányuton volt.

A klinika orvosai aktivan kiveszik részüket a társadalmi munkából. /MSZMP alapszervi vezetőség, Egyetemi Munkaügyi Döntőbizottság, Egyetemi Szakszervezeti Bizottság, Egyetemi KISZ Bizottság, és a Magyar Vöröskereszt Megyei Vezetősége, stb./.

Szemklinika

A Szemklinika 12o ágy befogadóképességgel épült 1927-ben.

Kezdetben csak 46 ággyal müködött takarékossági okokból. Hasonló szempontok indokolták a klinika egyik szárnyépületében a Stomatológiai Klinika "ideiglenes" elhelyezését, mely miatt a Szemklinika a felszabadulás után bekövetkező szüntelen fejlődés ellenére ma is csak 85 ággyal müködik.

A betegforgalom és a mütétek számának folyamatos növekedése mellett fokozott munka hárult az orvosokra a megnövekedett oktatási feladatok ellátása terén is. Ezzel párhuzamosan nőtt az orvosok létszáma is, hiszen 3o éve csak 6, ma pedig 15 orvosa van a Szemklinikának.

A tudományos munka 3 témakörre terjed ki: 1./ szemészeti mütéttan, 2./ szemészeti histopathologia, 3./ élettani optika.

1./ A klinika tagjai több uj,az addiginál hatásosabb mütétet, mütéti módositást és müszereket alkottak. Az 195o-es évektől kezdve a keratoplasticát rendszeres eljárásai közé, a vele kapcsolatos immunologiai kérdésekkel együtt kutató munkakörbe iktatták. Ezeken a területeken a klinika elismerést vivott ki magának. Részletes ismertetést minderről csak a megjelent könyvek, monographiák,valamint a szaklapokban közölt számos dolgozat és recensiók alapján lehetne adni.

2./ A szemészeti pathohistologia közvetlenül a felszabadulás után néhány évig a laboratóriumi felszerelésben bekövetkezett hiányok miatt akadozva müködött. Az ötvenes évektől kezdve azonban fokozatosan és jelentősen fejlődött. Jelenleg nemcsak a mindennapi betegellátással kapcsolatos tennivalókat látja el, hanem magas szinvonalu és eredményes kutató munkát is végez. A klinika két munkatársa nyert a közelmultban kandidátusi minősitést a hyalokeratopathiával /Dr.Zajácz Magdolna/ és a cornealis degeneratiokkal /Dr.Süveges Ildikó/ kapcsolatos pathologiai és klinikai tanulmányai alapján.

3./ A 3o-as években létesült élettani optikai laboratórium a felszabadulás után a Magyar Tudományos Akadémia hathatós anyagi támogatásával folytatta munkáját. Témaköre a szin- és tárgylátás kérdéseire terjedt ki. Uj elvek alapján készült pigment-anomaloskopon a szinlátás több uj törvényszerüségét sikerült tisztázni. A hazánkban jelenleg standardizált látóélességvizsgáló táblákat is ez a laboratorium tervezte. Szintani munkássága alapján a klinika egyik munkatársa /Dr.Aczél György/

kandidátusi minősitést szerzett.

A hatvanas évek folyamán a klinika orthopticai és elektroretinographiai részleggel bővült. Az elavult müszerpark pedig teljesen kicserélődött.

A klinika otkató, tudományos és klinikai munkájának fejlődésében elévülhetetlen érdemei vannak az 1969-ben nyugalomba vonult Dr.Kettesy Aladár professzornak.

Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika

A felszabadulás óta eltelt 30 év fejlődését klinikánk szempontjából 3 szakaszra bonthatjuk. Az első a felszabadulást követő viszonylag rövid, de igen nehéz szakasz. Az Orvosi Kar tanárainak nagy része a felszabadulás előtt elhagyta az Egyetem területét. A második világháboru utolsó éveiben az egyik bombázás a klinika nyugati pavilonját teljesen használhatatlanná tette, de a főépületet is sulyosan kárositotta. Az egész Tiszántulon átvonuló háboru nem kimélte a DOTE területét sem. A felszabadulás sok kárt szenvedett épület felszerelésének egy részétől megfosztott klinikát talált /A mütőhelyiségek ablakai hiányoztak, központi fütés nem müködött./. Az itthon maradt orvosok - közöttük Ruzicska és Raics docensek - és a városból segitségükre sietö néhány orvos, szigorló orvos és 10-12 egészségügyi dolgozó hősi helytállással teremtette meg a szülészeti szükségellátás megkezdését.

A szovjet csapatokat követő hadi kórház átmenetileg /1944. október-november/ klinikánk helyiségeibe települt és ezzel egyidejüleg élelmiszer ellátással is támogatott bennünket. Elősegitette a klinikai jellegü munka felvételét. Az első hetek szükségellátását az alagsorban /óvóhelyeken/ berendezett szülőszobában végezték. Mütőinket - az ideiglenesen beépitett kályhafütéssel és üvegezéssel novemberben már üzembe helyezték, hogy a legszükségesebb mütéteket /sectio caesarea/ elvégezhessék.

Kovács Ferenc professzor 1945. nyarán tért vissza és ujra átvette a klinika vezetését, majd 1951-ben a Budapesti Szülésznőképző Intézet igazgatójává nevezték ki. Ez a periódus 1944. október 1950 között a helyreállitás jegyében folyt. A gyógyitás, ápolás feltételei csak lassan, az egyetem egész vezetőségének

nagy erőfeszitésével és a gazdasági helyzet megerősödésével alakultak ki. Tudományos munkára csak szerény keretek között lehetett gondolni, müszer- és vegyszerhiány, továbbá a külföldi folyóiratok hosszabb idejü elmaradása is gátolta azt. E nehéz feltételek ellenére már az 1948-as centenáriumi évben a klinika közleményeit - 10 szerző munkáját -közel 400 oldalas kötetben lehetett megjelentetni. E kötet egyben a klinika addigi bibliográfiás gyüjteményét is tartalmazta.

A klinika következő fejlődési szakasza szorosan kapcsolódik Árvay Sándor professzor 1951. februári kinevezéséhez. Elméleti endokrinológiai kutatásait értékesen kapcsolta össze a klinika gyógyitó,oktató és tudományos munkájával.Elméleti ismereteit a medikus és szakorvos nevelés területén is gyümölcsöztette és szivügyének tekintette az uj orvos nemzedék formálását. Eredményes oktató munkásságát mutatja az is, hogy 22 év alatt számos kórházi és rendelőintézeti főorvos került ki a vezetése alatt álló klinikáról. Tiz munkatársa szerezte meg klinikáján az orvostudományok kandidátusa fokozatot. A klinika gyógyitó tevékenysége, uj eljárások bevezetésével bővült, ágylétszáma emelkedett és 210 állandó ágyszámmal müködött. A klinika-területi egység sokoldalu szervezésével szoros kapcsolat épült ki a Vérellátó Állomással /vércsoport iso-serologiai gondozás/, a városi terhesgondozással, valamint Hajdu-Bihar megye Mozgó Szakorvosi Szolgálatával. Ujonnan szervezett szakrendelések tették korszerübbé és hatékonyabbá a klinika munkáját /endokrinológiai, onkológiai, családtervezési, gyermek-nőgyógyászati, genetikai és a jobb terhesgondozást célzó szakrendelések/.

Árvay Sándor professzor, az orvostudományok doktora 1973. junius 30-án nyugdijba vonult, 23 éves klinikai müködése alatt több mint 700 tudományos közlemény jelent meg, bizonyitékául az általa szervezett széles körü, nemzetközileg is elismert kutató munkának. 70 éves születésnapja alkalmából a Munkaérdemrend arany fokozatának adományozásával ismerték el sok évtizedes,gazdag munkásságát.

A klinika uj perspektivát adó jelen szakaszára a családtervezési, növédelmi feladatok megvalósitása jellemző.

A klinika már évek óta céltudatosan halad a modern szülészet leghaladóbb irányának kiépitése felé. Ez az intenziv szülé-

szeti észlelés klinikai megvalósitását jelenti. Ez az észlelési módszer felhasználja a technika /elektronika-izotóp technika stb/ elért eredményeit arra, hogy a méhenbelüli magzat életviszonyairól minél pontosabb képet kapjunk és ezek ismeretében dönthessen a szülés /terhesség/ befejezéséről. Ennek az uj szemléletnek hatása, az alkalmazott módszereknek elterjedése, a hazai szülészet fejlődésére is jelentős.

A szülés /terhesség/ alatt alkalmazott intenziv észlelési módszerek - amelyek állandó fejlődésben vannak - széles körü bevezetése a szülészet fejlődését már gátló "klasszikus észlelési módszereket" már korszerütlennek és elégtelennek tartja. Már az utóbbi évben is ujabb módszerek kerültek alkalmazásra, igy ilyen az ultrahangos tokocardiographia, ultrahang stereo képkéző készülék. Ez utóbbi nemcsak szülészeti, hanem nőgyógyászati vonatkozásban is lényeges diagnosztikus előnyöket jelent.

A legutóbbi, időben megvalósult szülészeti szempontból is a területi- intézeti egység, ami elősegiti a jobb betegellátás irányitását.

A nővédelmi feladatok megvalósitását napi 8 órás rendelésen kivül genetikai, psychologus és andrologus szakrendelés is biztositja.

A klinika teljes rekonstrukciója folyamatban van és az évekig oly sok panaszt okozó zsufoltság megszüntetése uj épületrész épitésével nyer megoldást. Felszabadult lakásrészekben modern nővédelmi és terhestenácsadó rendelő berendezése folyik és folyamatban van orvosaink és nővéreink korszerübb ügyeleti helyiségeinek berendezése. Évek óta látogatott szakcsoporti referáló üléseink szinvonalát emeltük és az elmult évben a női genitalis tumorokról nagy érdeklődést kiváltó 5 füzetet jelentettünk meg /ezek kb. 600 oldalterjedelmet jelentenek/. A klinika rendezi 1975. junius 26-28-án a VII.Magyar Endokrin és Anyagcsere kongresszust, ezzel is hangsulyozva, hogy az endokrinológiai kutatást továbbra is lényeges profilunknak tekintjük.

Tüdőgyógyászati Klinika

A Tüdőgyógyászati Klinika 1914-ben AUGUSZTA SZANATÓRIUM

néven létesült. Hadikórház is volt, majd az uj Debreceni Orvostudományi Egyetem néhány klinikája ideiglenesen helyet kapott benne.

Első igazgató-főorvosa Dr.Geszti József volt. 1946-ban ÁLLAMI TÜDŐBETEGGYÓGYINTÉZET lett, mely 1951-ben uj sebészeti pavilonnal, laboratóriummal, 1953-ban bronchologiai, 1955-ben szem-tbc., 1958-ban légzés-keringés functios osztállyal bővült. 1955-től mint TÜDŐGYÓGYÁSZATI KLINIKA müködik.

Az orvostanhallgatók oktatásába 1943-ban kapcsolódott be. 1951. óta 168 tüdőgyógyász szerzett a klinikán szakorvosi képesitést. Ezek részére eddig 10 továbbképző tanfolyamot tartottak. Munka melletti tanfolyamokon ápolónőket, asszisztenseket képeztek ki.

Az elmult 60 év folyamán 170 orvos müködött a klinikán. Közülük 4 egyetemi tanár, 26 igazgató-főorvos, 82 főorvos lett. 5 egyetemi magántanári, 4 az orvostudományok doktora, 7 pedig a kandidátusi minősitést szerezte meg.

A tudományos kutatómunka során kezdetben a collapsus-eljárások hatásmechanizmusával, diagnosztikai eljárásokkal, majd az antituberculoticumok klinikai alkalmazásával foglalkoztak. A tüdő-biopsia kiterjedt alkalmazásával számos kórképpel ismerkedtek meg. Dr.Mándi László egyetemi docens munkacsoportjával a sarcoidosis kutatásával világviszonylatban is kimagasló anyagot gyüjtött össze és számos uj megállapitást tett. Dr.Mészáros György egyetemi docens, bronchológus vezette be hazánkban elsőként az altatásos hörgőtükrözést. Munkatársaival együtt jelentős eredményt ért el a katéteres hörgő- és tü-biopsiával, a cavernafeltöltési eljárással, a hörgőrák korai kórismézésével. Cardiopulmonalis osztályunkon a különböző tüdő- és szivbetegségek kóréletttani kutatásával foglalkoztak. Mellkassebészeink a tbc gyógyitására több uj mütéti eljárást dolgoztak ki. Az osztály vezetője Dr.Schnitzler József a csigolyaszu kezelésére uj módszert alkalmazott, amiért Kossuth-dijban is részesült. Az általános érzéstelenités, a nem tbc-s kórképek, a hörgőrák, uj gyógyszerek alkalmazása, a cardiochirurgia területéről megjelent tanulmányaik bel- és külföldön egyaránt nagy visszhangra találtak. A szivsebészeti részleggel bővült mellkassebészeti osztály 1974.julius 1. óta Dr.Schnitzler József egyetemi tanár vezetésével Egyetemünk

II.sz. Sebészeti Klinikájaként müködik. Laboratóriumunk tudományos érdeklődési köre a mycobacteriologia mellett, a hörgőrákos betegek kivizsgálásában a köpet-, illetve az intraoperativ cytológia felé irányult. Jelentősek a sebészekkel együtt végzett klinikopharmakologiai kutatásaik is.

A klinikáról 790 közlemény jelent meg. Több külföldi intézettel tudományos kooperáció létesült. A lostau-i /NDK/ Tüdőgyógyászati Klinikával 196o-ban kötött barátsági szerződés keretében több izben hosszabb-rövidebb ideig tartós orvosi és szakképzett egészségügyi dolgozó cseréjére került sor. Hasonlóan gyümölcsöző és baráti a kapcsolatunk a Novi Sad-i Tüdőgyógyászati Klinika professzorával és munkatársaival. Kollaboráció folyt a New York-i Sarcoidosis Klinikával is a nemzetközi Kveim-tanulmányban.

A Tüdőgyógyászati Klinikán az utóbbi években a már önálló 105 ágyas II.sz.Sebészeti Klinikán kivül a 181 ágyas tüdő-, a 30 ágyas bronchologiai-, a 47 ágyas általános belgyógyászati, a 33 ágyas cardiopulmonologiai-részleg, valamint a laboratórium müködött. A tbc visszaszorulásával kapcsolatban a betegállomány állandóan módosult; a tüdő-osztályon a betegek kb. fele gümőkóros, a bronchologiai betegek egyharmada hörgőrákos volt. A cardiopulmonologiai és sebészeti osztályon 6-6 ágyas intenziv részleg is müködött.

Szakmánk fejlődése uj profilok kialakitását, ujabb vizsgáló, kutató és kezelő részlegek létesitését tette szükségessé. A klinika munkássága az elkövetkezendő időben elsősorban a chronicus nem specificus légzőszervi betegségek, egyes kardiologiai kórképek tanulmányozására; az általános belgyógyászati részlegen pedig főleg immunologiai problémák vizsgálatára irányul.

ADATOK, KÉPEK

A 30 ÉV

TÖRTÉNETÉBŐL

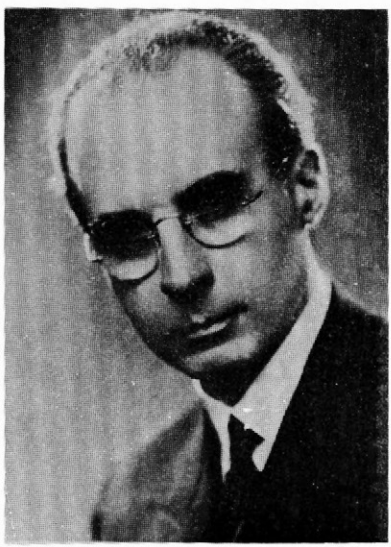
EGYETEMÜNK ÁLLAMI VEZETŐI 1944/45-TŐL

D É K Á N O K

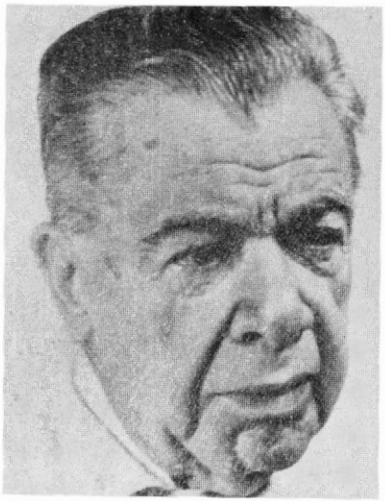
1944/45.	Dr.Sántha Kálmán	1951/52.	Dr.Kesztyüs Lóránd
1945/46.	Dr.Sántha Kálmán	1952/53.	Dr.Szodoray Lajos
1946/47.	Dr.Verzár Gyula	1953/54.	Dr.Petrányi Gyula
1947/48.	Dr.Kovács Ferenc	1954/55.	Dr.Árvay Sándor
1948/49.	Dr.Törő Imre	1955/56.	Dr.Vályi Nagy Tibor
1949/50.	Dr.Kellner Béla	1956/57.	Dr.Kulin László
1950/51.	Dr.Kesztyüs Lóránd		

R E K T O R O K

1957-59.	Dr.Kulin László
1959-1963.	Dr.Kesztyüs Lóránd
1963-1967.	Dr.Juhász Pál
1967-73.	Dr.Kesztyüs Lóránd
1973-	Dr.Szabó Gábor

Dr.SÁNTHA KÁLMÁN

Dr.VERZÁR GYULA

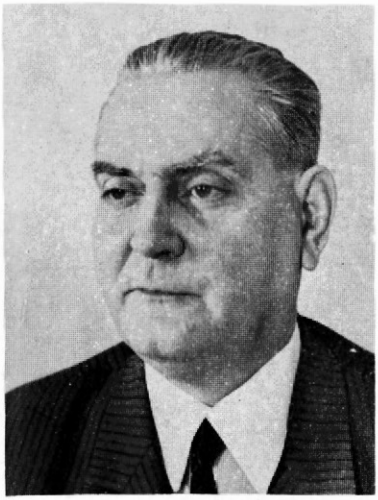
Dr.KOVÁCS FERENC

Dr.TÖRŐ IMRE

Dr.KELLNER BÉLA

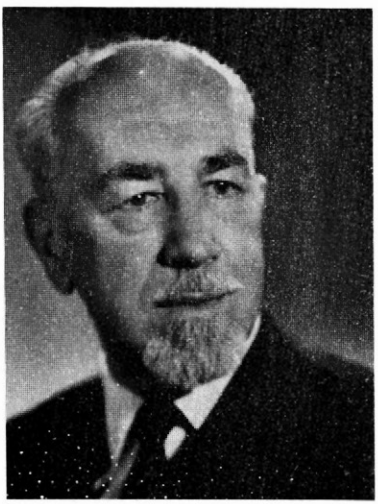
Dr.KESZTYÜS LÓRÁND

Dr.SZODORAY LAJOS

Dr.PETRÁNYI GYULA

Dr.ÁRVAY SÁNDOR

Dr.VÁLYI NAGY TIBOR

Dr.KULIN LÁSZLÓ

Dr.JUHÁSZ PÁL

Dr.SZABÓ GÁBOR

PÁRTTITKÁRAINK 1944-TŐL

1. Böszörményi Gábor
2. Dávid Sándor
3. Gebei Ferenc
4. Kövesi Ervin
5. Bartha János
6. Dr.Juhász István
7. Dr.Karmazsin László
8. Dr.Fehér Ottó
9. Salánki János
10. Dr.Rédai Imre
11. Dr.Fülöp Tamás
12. Dr.Salánki János
13. Molnár Viktor
14. Dr.Szatai Imre
15. Dr.Lampé István
16. Dr.Csaba Béla
17. Dr.Rédai Imre
18. Dr.Lampé István

MSzMP PÁRTBIZOTTSÁG EGYETEMI TITKÁRAI 1966-TÓL

Dr.CSABA BÉLA

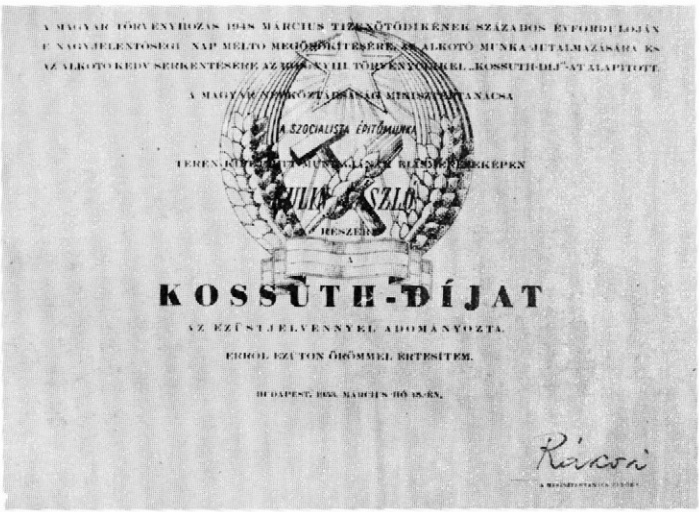

Dr.RÉDAI IMRE

Dr.LAMPÉ ISTVÁN

KOSSUTH-dijasaink

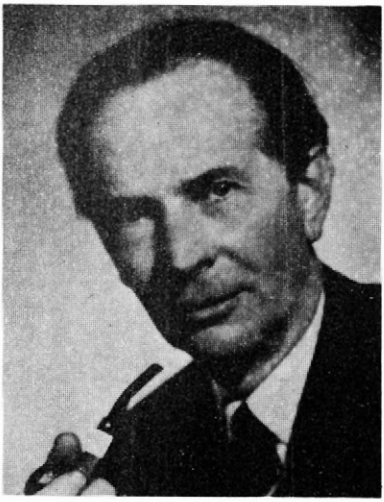

Dr.SÁNTHA KÁLMÁN
1903-1956

Kossuth-dijas /1949/, tanszékvezető egyetemi ny. r. tanár, egyetemünk Ideg- és Elmegyógyászati Klinikájának igazgatója /1941/, a debreceni Ideiglenes Nemzetgyülés tagja és alelnöke /1944/, az egyetem orvoskarának vezetője, dékánja /1945/46/, a Magyar Tudományos Akadémia tagja /1946/.
Uj feladatokat oldott meg tudományos, előadói, orvosi tevékenységével, uj szellemet hozott a magyar idegorvoslásba.

Leirta a polyganglionitis kórképét.Kutatásokat végzett a hid-daganatokkal, az agy vérellátásának változásaival kapcsolatban. Nevéhez füződik a debreceni idegsebészet kialakitása.

Dr.SCHNITZLER JÓZSEF
1913-

Kossuth-dijas mellkassebész /1951/, kandidátus /1961/, országgyülési képviselő /1963/, egyetemünk Tüdőgyógyászati Klinikájának egyetemi tanára /1969/, a II.sz.Sebészeti Klinika igazgatója /1974/.

Úttörő volt a tüdő, a csont-izületi tuberculosis mütéttanában, bevezette a lokális streptomycin kezelését.

Dr.KULIN LÁSZLÓ
1901-

Kossuth-dijas /1953/, tanszékvezető egyetemi ny. r. tanár, a Debreceni Tudományegyetem Gyermekklinikájának igazgatója /1949/, az Orvostudományi Egyetem utolsó dékánja /1956/57/, első rektora /1957/58/59, az orvostudományok doktora /1962/.

A Magyar Tudományos Akadémia egyik tervtémáját, a csecsemőkori sorvadás problematikájának mibenlétét:aetiopathogenesisét, pathomechanizmusát, adaptációs syndromáját, milieutherapiáját felismerte /1952/, mindezeket tanitványainak exakt kisérleteivel alátámasztotta.

Dr.WENT ISTVÁN
1889 - 1963

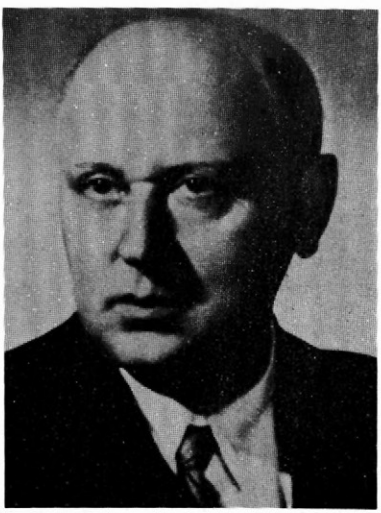
Kossuth-dijas /1957/, a Debreceni Tudományegyetem Élettani és Általános Kórtani Intézetének nyilvános rendkivüli tanára /1932/ igazgatója, az Élettani Intézet vezetője /1948/, a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagja /1954/.

A histamin- és novocain azoprotein-therápiára, a mediátorok hatásmechanizmusára, az antihormonokra, az anaphylaxiás shock pathomechanismusára vonatkoznak kutatásai.
A humorális ellenreguláció kutatása és még hosszu sora az alapvető felfedezéseknek, világszerte maradandó jelzői tudományos müködésének.

Dr.JENEY ENDRE
1891 - 197o

Kossuth-dijas /1963/, az orvostudományok doktora, Magyarország egyik legnagyobb kutató orvos-higiénikusa, egyetemünk Közegészségtan és Gyógyszertan Intézetének egyetemi tanára, igazgatója /1934/, a felszabadulás után ujonnan szervezett Mikrobiológiai Intézet első tanára, vezetője /1949/, a Munka Érdemrend arany fokozatával kitüntetett /1955/ Kiváló Orvos /1961/.

Az anaemia máj-therápiára vonatkozó kutatásai uttörő jellegüek. Kutatásokat végzett az anaemia elleni gyógyszerek in vitro kipróbálására, az ascorbinsav rostképző hatására, a flavonvegyületek, antibioticumok, salicylatok és furanvegyületek hatására vonatkozólag.

AKADÉMIKUSOK

BODNÁR JÁNOS

lev.tag: 1937. IV. 29.
tanácskozó tag: 1949. XI. 29.

WENT ISTVÁN

lev.tag: 1948. VII. 2.
tanácskozó tag: 1949. XI. 29.

KELLNER BÉLA

lev.tag: 1948. VII. 2.
r.tag: 1973. V. 11.

SÁNTHA KÁLMÁN

lev.tag: 1946. VII. 24.
r.tag: 1946. XII. 19.

TÖRŐ IMRE

lev.tag: 1946. VII. 24.
r.tag: 1946. XII. 19.

KROMPECHER ISTVÁN

lev.tag: 1948. VII. 2.
r.tag: 1973. V. 11.

KESZTYÜS LÓRÁND

lev.tag: 1967. V. 5.

PETRÁNYI GYULA

lev.tag: 1973. V. 11.

SZABÓ GÁBOR

lev.tag: 1973. V. 11.

A TUDOMÁNYOK DOKTORAI

- 1952. óta -

1. Dr.Jeney Endre /1952/
2. Dr.Kettesy Aladár /1952/
3. Dr.Krompecher István /1952/
4. Dr.Went István /1952/
5. Dr.Szodoray Lajos /1955/
6. Dr.Adler Péter /1957/
7. Dr.Kulin László /1962/
8. Dr.Árvay Sándor /1964/
9. Dr.Endes Pongrác /1964/
10. Dr.Előd Pál /1965/
11. Dr.Kesztyüs Lóránd /1965/
12. Dr.Ladányi Józsa /1965/
13. Dr.Petrányi Gyula /1965/
14. Dr.Jávor Tibor /1968/
15. Dr.Váczi Lajos /1968/
16. Dr.Bornemisza György /1970/
17. Dr.Hullay József /1970/
18. Dr.Szabó Gábor /1971/
19. Dr.Bot György /1972/
20. Dr.Dévényi István /1972/
21. Dr.Mándi László /1972/
22. Dr.Hernádi Ferenc /1973/
23. Dr.Csaba Béla /1974/
24. Dr.Kertai Pál /1974/
25. Dr.Szilágyi Tibor /1974/

A Debreceni Orvostudományi Egyetemen dolgozó diplomások közül
72 oktató rendelkezik

K A N D I D Á T U S I

tudományos fokozattal

A TUDOMÁNYOS MINŐSÍTŐ BIZOTTSÁG

Kajáor Magdolnát

aki 1932. évben Mezőcsegén született,

anyja neve: Pásztó Mária

az orvostudományok

KANDIDÁTUSÁVÁ NYILVÁNÍTOTTA

1971. október hó 19. nap.

Tilmai
ELNÖK

Zsirai
TITKÁR

Egyetemünk 1962 óta jogosult

ORVOSI BIOLÓGIAI DOKTORI

/doctor biologiae medicinalis/ cim adományozására.

- egyetemet végzett olyan fizikusok, vegyészek, biológusok, biokémikusok, mikrobiológusok, pszichologusok stb. részére, akik az orvostudomány határterületeihez tartozó tudományágban dolgoznak,
- a magasabb foku tárgyismeret és a tudományos kutatás módszereiben való jártasság igazolására.

Először Geréb Györgyöt és Zsolnay Tibort avatták med.biol.doktorrá. A 25. med. biol. doktor avatására ünnepélyes keretek között került sor. Eddig

37. MED. BIOL. DOKTOR

avatottja van egyetemünknek.

Egyetemünk 25. med.biol.doktor avatottja:
SOLTÉSZ MARGIT

MI, A DEBRECENI ORVOSTUDOMÁNYI EGYETEM REKTORA ÉS TANÁCSA

tudomására hozzuk mindenkinek, hogy Egyetemünk Élettani és Kórtani Intézetének első professzorát, volt Dékánját, majd Rector Magnificusát

PROF. DR. VERZÁR FRIGYES URAT,

a baseli Experimentalis Gerontologiai Intézet igazgatóját egyetemünk érdekében kifejtett tevékenysége, valamint kiváló tudományos munkája elismeréseként, mellyel egyetemünknek és a magyar tudománynak is világszerte megbecsülést szerzett, a Debreceni Orvostudományi Egyetem

honoris causa doktorává

avatjuk.

A HONORIS CAUSA doktori avatás a debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem aulájában 1967 március 4-én 11 órakor lesz.

Debrecen, 1967. február hó

Verzár Frigyes
beszédét mondja

Verzár Frigyes
átveszi a diplomát

MI, A DEBRECENI ORVOSTUDOMÁNYI EGYETEM REKTORA ÉS TANÁCSA TUDOMÁSÁRA HOZZUK MINDENKINEK, HOGY A ROSTOCKI EGYETEM ÁLTALÁNOS ÉS SPECIÁLIS PATHOLÓGIAI INTÉZETÉNEK IGAZGATÓJÁT

DR. MED. HABIL. DOCTOR SCIENTIARUM ALEXANDER BIENENGRÄBER

PROFESSZOR ÚRAT

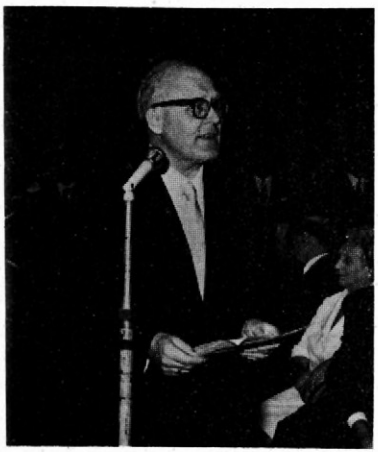
KIVÁLÓ TUDOMÁNYOS ÉS OKTATÓ MUNKÁJA, VALAMINT A DEBRECENI ORVOSTUDOMÁNYI EGYETEM ÉS A ROSTOCKI TUDOMÁNYEGYETEM KÖZÖTTI BARÁTI ÉS TUDOMÁNYOS KAPCSOLATOK KIÉPÍTÉSE TERÉN VÉGZETT KIEMELKEDŐ TEVÉKENYSÉGE ELISMERÉSEKÉNT A DEBRECENI ORVOSTUDOMÁNYI EGYETEM

honoris causa doktorává

AVATJUK.

A HONORIS CAUSA DOCTORI AVATÁS A DEBRECENI KOSSUTH LAJOS TUDOMÁNYEGYETEM DÍSZUDVARÁN 1973. SZEPTEMBER 8-ÁN 11 ÓRAKOR LESZ.

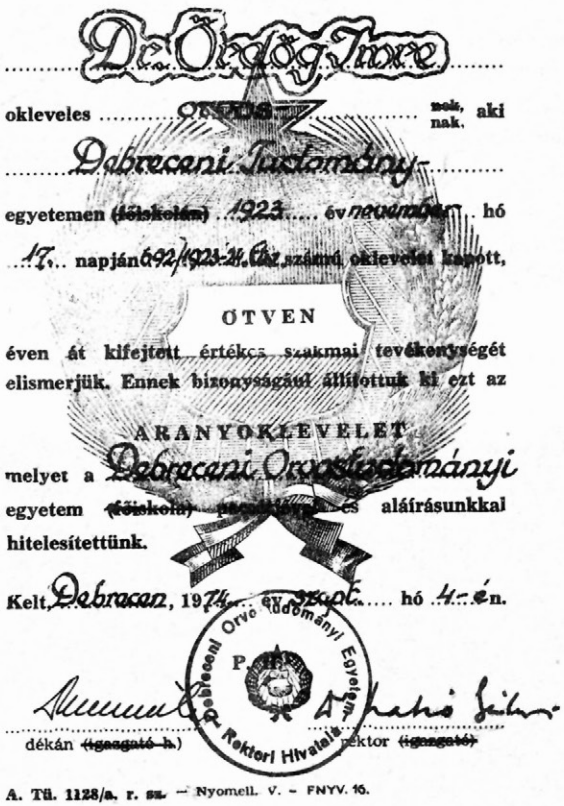
DEBRECEN, 1973. AUGUSZTUS HÓ.

ALEXANDER BIENENGRÄBER

ALEXANDER BIENENGRÄBER
átveszi a diplomát

DÍSZOKLEVÉL

Dr. Orosz Imre

okleveles ... nek, aki
nak.

Debreceni Tudomány

egyetemen (főiskolán) 1923 ... évben nyert ... hó

17. napján 692/1923-24. szám alatt oklevelet kapott,

ÖTVEN

éven át kifejtett értékes szakmai tevékenységét elismerjük. Ennek bizonyságául állítottuk ki ezt az

ARANYOKLEVELET,

melyet a Debreceni Orvostudományi egyetem (főiskola) pecsétjével és aláírásunkkal hitelesítettünk.

Kelt Debrecen, 1974. év május hó 4-én.

Debreceni Orvostudományi Egyetem Rektori Hivatala

dékán (igazgató h.) rektor (igazgató)

A. Tü. 1128/a. r. sz. — Nyomell. V. - FNYV. 16.

Aki az Egyetemen szerzett doktori cimet 50 esztendeig közmegbecsülésben viselte, annak Doktori ARANY-DIPLOMÁT adományozhat az Egyetemi Tanács.

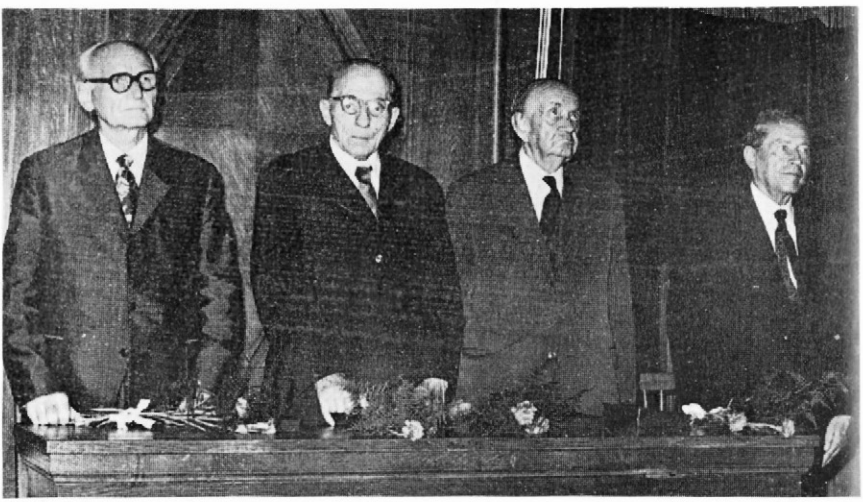
1972. Dr.Aszalós Imre, Dr.Szily Tibor
Mertz Gyuláné,Dr.Ujj Gabriella

Egyetemünk első orvostanhallgató nője
Dr.Ujj Gabriella átveszi az aranydiplomát /1972/

1973. Dr.Joób Géza /a képen/ Dr.Kovács V.Károly

1974. Dr.Hrabouszky Zoltán, Dr.Gyulai D.Kálmán, Dr.Zih Sándor
Dr.Ördög Imre /a képen/
Dr.Jarolin Nándor, Dr.Naményi Miklós

Az Elnöki Tanács
1958. évi 1-6. számu határozata a
KITÜNTETÉSES DOKTORRÁAVATÁSRÓL
/Kivonat/

...

"2. Kitüntetéses doktorráavatásban részesithetők azok a magyar állampolgárságu, egyetemet végzett hallgatók, akik középiskolai és egyetemi tanulmányaik folyamán mindvégig kiváló eredményt értek el, doktori szigorlatukat "summa cum laude" tették le, és példamutató magatartást tanutisottak."

...

"4. A kitüntetéses doktorráavatás az Elnöki Tanács elnökének vagy megbizottjának jelenlétében történik.

5. A kitüntetéses doktorok külön oklevelet és a Népköztársaság cimerével ellátott aranygyürüt kapnak."

A NÉPKÖZTÁRSASÁG ELNÖKI TANÁCSA 6/1974. SZ. HATÁROZATÁVAL ENGEDÉLYEZTE

HOGY

MATESZ KLÁRA

ORVOST

A DEBRECENI ORVOSTUDOMÁNYI EGYETEM

SUB AUSPICIIS REI PUBLICAE POPULARIS

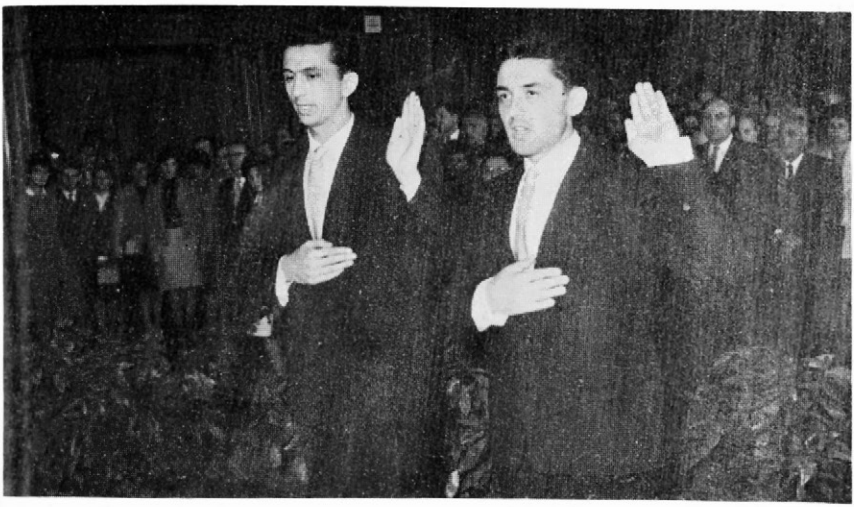
KITÜNTETÉSSEL DOKTORRÁ AVASSA

SUB AUSPICIIS REI PUBLICAE POPULARIS
avatottak névsora avatási sorrendben

1. Dr.Juhász Nagy Sándor /1960/
2. Dr.Óváry Imre /1960/
3. Dr.Szegedi Gyula /1962/
4. Dr.Zs.Nagy Imre /1962/
5. Dr.Horkay Irén /1963/
6. Dr.Jakó János /1964/
7. Dr.Bencsik Róza /1965/
8. Dr.Szabó Judit /1966/
9. Dr.Vincze Piroska /1966/
10. Dr.Balázs György /1968/
11. Dr.Csomós Judit /1968/
12. Dr.Fekete Béla /1968/
13. Dr.Petrányi Julia /1968/
14. Dr.Csákó György /1969/
15. Dr.Oláh Éva /1969/
16. Dr.Marschalkó Márta /1972/
17. Dr.Szeverényi Mihály /1972/
18. Dr.Hajdu László /1973/
19. Dr.Szücs Géza /1973/
20. Dr.Matesz Klára /1974/

A tézisek ismertetése - Oláh Éva és Csákó György

Eskütétel - Szegedi Gyula és Zs.Nagy Imre

Dobi István az Elnöki Tanács Elnöke átadja Jakó Jánosnak az aranygyürüt

Dr.Kesztyüs Lóránd rektor átadja a diplomát Hajdu Lászlónak

K I T Ü N T E T É S E K

SZOCIALISTA HAZÁÉRT ÉRDEMREND

Dr.Kulcsár András /1967/
Kovács Endréné /1967/
Dr.Kun Ferenc /1968/
Oláh László /1969/

+MUNKA ÉRDEMREND ARANY FOKOZAT

Juhász Zsuzsa	/1954/	Dr.Juhász Pál	/1967/
Dr.Szodoray Lajos	/1955/	Dr.Váczi Lajos	/1968/
Dr.Árvay Sándor	/1955/	Dr.Váczi Lajos	/1969/
Bóné Ágnes	/1955/	Dr.Ladányi Józsa	/1970/
Dr.Csaba Béla	/1956/	Dr.Csaba Béla	/1971/
Dr.Rédai Imre	/1958/	Dr.Kulin László	/1971/
Dr.Mészáros György	/1958/	Dr.Gát László	/1972/
Dr.Kesztyüs Lóránd	/1961/	Dr.Mándi László	/1972/
Dr.Gát László	/1962/	Dr.Kesztyüs Lóránd	/1973/
Dr.Szodoray Lajos	/1964/	Dr.Árvay Sándor	/1973/
Dr.Szabó Gábor	/1965/	Dr.Pongor Ferenc	/1974/
Dr.Szodoray Lajos /1974/			

MUNKA ÉRDEMREND EZÜST FOKOZAT

Fábián Ferencné	/1965/	Dr.Braun Irén	/1972/
Dr.Gät László	/1965/	Dr.Székely Katalin	/1973/
Dr.Kulcsár András	/1970/	Dr.Lampé István	/1973/
Dr.Karmazsin László	/1970/	Tóth Imre	/1973/
Dr.Raics Jenő	/1971/	Dr.Rédai Imre	/1974/
Dr.Nagy János /1974/			

+Nem teljes adatok, korábbi adatok hiányoznak

MUNKA ÉRDEMREND BRONZ FOKOZAT

Balla László /1967/
Pozsár Pálné /1970/
Nagy Imréné /1974/

KIVÁLÓ ORVOS

Dr.Árvay Sándor	/1954/	Dr.Jakabfi Imre	/1966/
Dr.Kesztyüs Lóránd	/1956/	Dr.Fülöp Tamás	/1967/
Dr.Gát László	/1957/	Dr.Kövér Béla	/1967/
Dr.Szodoray Lajos	/1963/	Dr.Schnitzler József	/1968/
Dr.Leövey András	/1965/	Dr.Petrányi Gyula	/1970/

ÉRDEMES ORVOS

Dr.Kövér Béla	/1954/	Dr.Szilágyi János	/1966/
Dr.Rusz Sándor	/1954/	Dr.Szilágyi Tibor	/1966/
Dr.Kelenhegyi Márton	/1954/	Dr.Csaba Béla	/1966/
Dr.Mészáros György	/1957/	Dr.Székely Katalin	/1966/
Dr.Ruzicska Gyula	/1958/	Dr.Lampé István	/1967/
Dr.Kulcsár András	/1962/	Dr.Gyarmati János	/1968/
Dr.Karmazsin László	/1962/	Dr.Velok Gyula	/1968/
Dr.Dán Sándorné	/1962/	Dr.Balázs György	/1969/
Dr.Nagy Tibor	/1964/	Dr.Takács István	/1970/
Dr.Tompa Gyula	/1964/	Dr.Vadász Erzsébet	/1971/
Dr.Lampé László	/1964/	Dr.Bobory Julia	/1972/
Dr.Tomits Gabriella	/1965/	Dr.Uray Éva	/1973/
Dr.Kövér András	/1965/	Dr.Bence Jolán	/1974/

OKTATÁSÜGY KIVÁLÓ DOLGOZÓJA

Dr.Bot György /1955/
Dr.Endes Pongrác /1962/
Dr.Szilágyi Tibor /1964/
Dr.Dezső István /1964/
Dr.Rédai Imre /1967/
Hovanyecz László /1969/
Dr.Varga Emil /1970/
Dr.Damjanovich Sándor /1970/
Dr.Furka István /1970/
Dr.Lampé István /1971/
Dr.Csorba Sándor /1971/
Bodnár Imre /1971/
Dr.Szabó Imre /1972/
Dr.Jenei Ilona /1972/
Dr.Vachter János /1973/
Bolodár Alajos /1973/
Dr.Szegedi Gyula /1974/
Dr.Kovács László /1974/

EGÉSZSÉGÜGY KIVÁLÓ DOLGOZÓJA

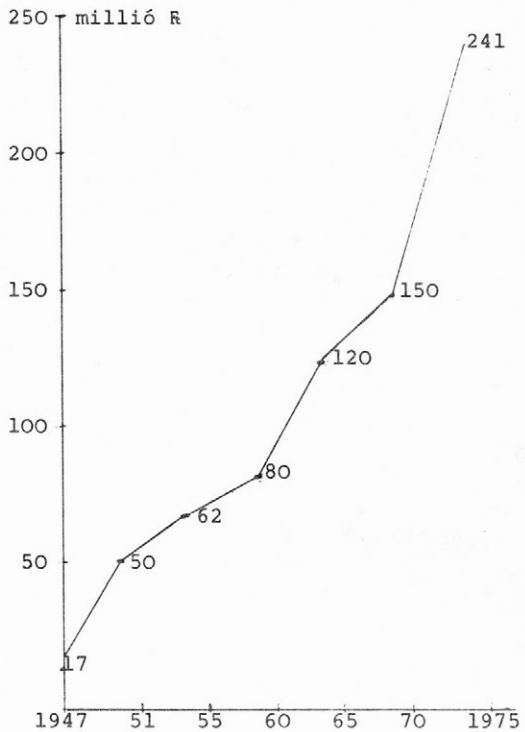
Kuzma Jánosné /1955/
Nagy Mária /1955/
Kass Józsefné /1956/
Szalay Miklósné /1960/
Szellő Sándorné /1960/
Keserü Róza /1962/
Juhász Zsuzsa /1963/
Dr.Kecskés Józsefné /1963/
Félegyházi Lórándné /1965/
Végh Lajosné /1965/
Nagy Gáborné /1966/
Dr.Velok Gyula /1966/
Gellén Imréné /1966/
Bóné Ágnes /1966/
Juhász Sándor /1967/
Papp Julia /1967/
Tariska Jolán /1967/
Zsiros Antal /1967/
Nyilas Józsefné /1967/
Széll Józsefné /1967/
Garami Gyuláné /1968/
Pozsár Pálné /1968/
Szabó Józsefné /1968/
Csató Pálné /1969/
Csécsei Károlyné /1969/
Kovács Magdolna /1969/
Ökrös Ilona /1969/
Fábián Jenő /1969/
Kuczoray Dezsőné /1970/
Kántor Lajosné /1970/
Liptai József /1970/
Nagy Sándorné /1970/
Tóthfalussi Sándor /1970/
Kerezsi János /1971/
Nagy Imréné /1971/
Liptai Jánosné /1971/
Dr.Bogdán Blanka /1972/
Dr.Boján Ferenc /1972/
Boldogh Eszter /1972/
Csősz István /1972/
Fábián Jenő /1972/
Pálfi Andrásné /1972/
Süveges Ilona /1972/
Dr.Gyarmati Jánosné /1973/

Sőreghy Jánosné	/1973/	Juhász Zsuzsanna	/1974/
Dr.Molnár Klára	/1973/	Bedő Lajosné	/1974/
Takács Zsuzsa	/1973/	Barcsa István	/1974/
Haár Ferenc	/1973/	Csuka Mária	/1974/
Szitha András	/1973/	Gellén Imréné	/1974/
Dr.Buris László	/1973/	Faragó Lajosné	/1974/
Dobi János	/1973/	Lévai Ferencné	/1974/
Ádám Jánosné	/1974/	Paluska Ferenc	/1974/
Dr.Herpay Zsombor	/1974/	Nagy Endre	/1974/
Lelesz Pálné	/1974/	Tóth Imréné	/1974/
Lente Kálmánné	/1974/	Takács Antalné	/1974/
Dr.Sipka Sándor	/1974/	Fábián Ferenc	/1975/
Csige Amália	/1974/	Fazekas Józsefné	/1975/
Albrecht Istvánné	/1974/	Formanek Rezsőné	/1975/
Bartha Pálné	/1974/	Paksi Irén	/1975/

Székely Mária /1975/

GAZDASÁGI ADATOK

A KÖLTSÉGVETÉSI KIADÁSI ELŐIRÁNYZATOK ALAKULÁSA
1947-1975 KÖZÖTT

A DOLGOZÓK LÉTSZÁMÁNAK ALAKULÁSA

1957. év	1.434 fő
1965. év	1.868 fő
1970. év	2.192 fő
1975. év	2.629 fő

A DOLGOZÓI LÉTSZÁM MEGOSZLÁSA AZ 1975. ÉVBEN

orvos és oktató	455 fő
egyéb diplomás	74 fő
egészségügyi szakdolgozók /ápolónő, asszisztens, mütősnő, stb./	897 fő
gazdasági és ügyviteli dolgozók:	190 fő
müszaki /mérnökök, technikusok, szakmunkások/ dolgozók:	156 fő
kisegitő /betanitott és segédmunkások, takaritónők stb./ dolgozók:	857 fő
Összesen:	2.629 fő

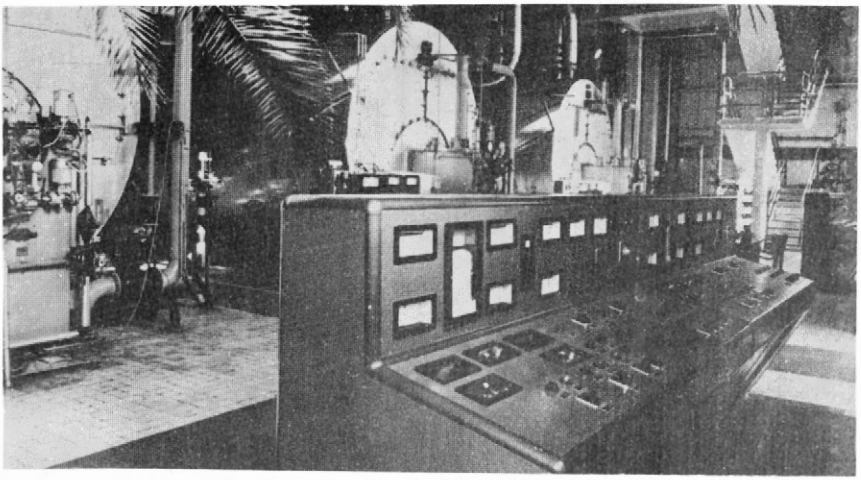
AZ EGÉSZSÉGÜGYI SZAKDOLGOZÓK ÁTLAGKERESETE

1966. év	1.671.-Ft
1975. év	2.416.-Ft

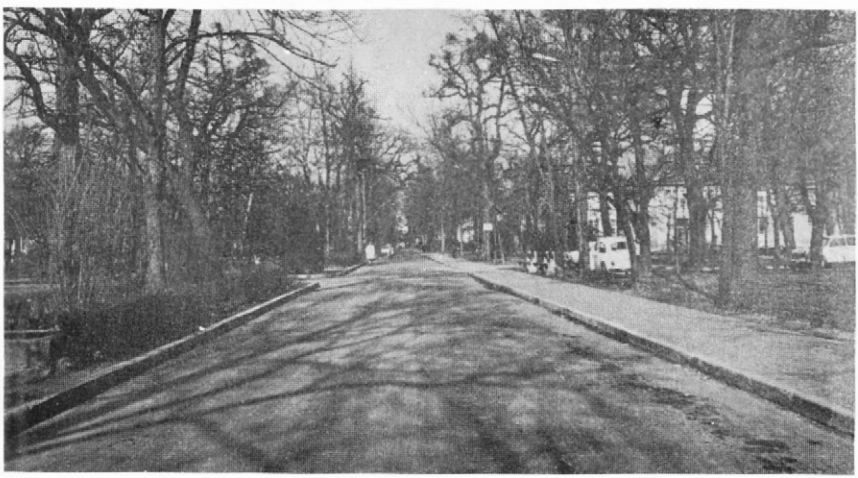
AZ 5 MILLIÓ Ft-OT MEGHALADÓ ÉPITKEZÉSEK

Kórélettan és Mikrobiológia épülete	5 millió Ft
Orthopaed Klinika létesitése	6,5 " "
II.sz. Diákkollégium létesitése	11 " "
Áramszolgáltatás korszerüsitése	15 " "
Kazánház teljes rekonstrukciója	38 " "
Gázhálózat korszerüsitése	6 " "
Radiológiai Klinika bővitése	5 " "

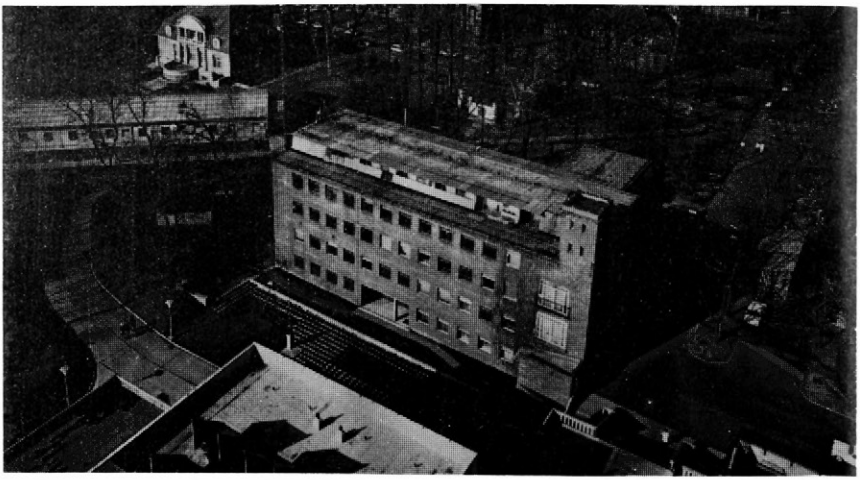
Tüdőgyógyászati Klinika felujitása	6	millió Ft
II.sz. Belgyógyászat rekonstrukciója	6	" "
Vizmütelep korszerüsitése	9	" "
Szennyviz- és esővizcsatorna korszerüsitése	18	" "
Uj, korszerü Elméleti Tömb létesitése	126	" "

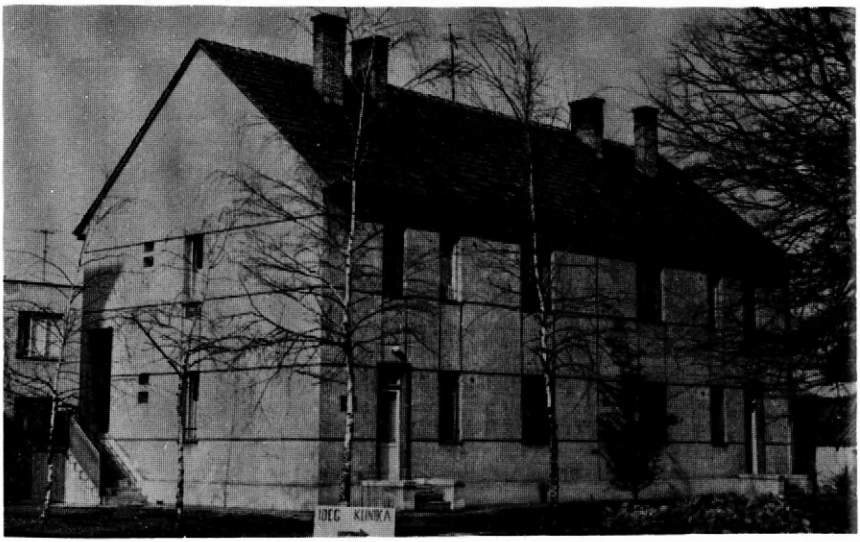
Kazánház /1970/
hőenergia-ellátás

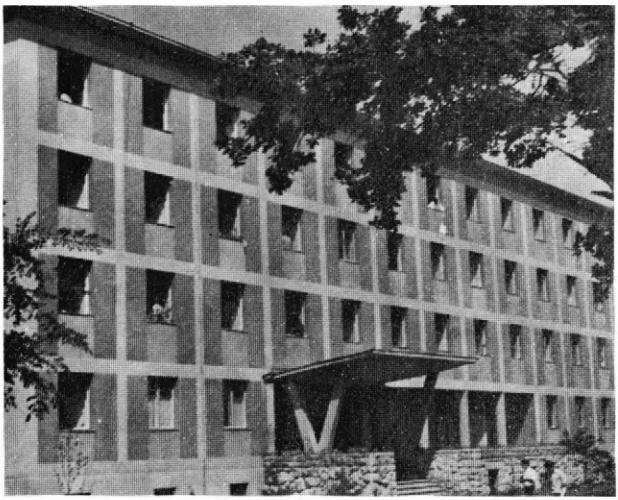
Felujitott ut

Kórélettani és Mikrobiológiai Intézet /1951/

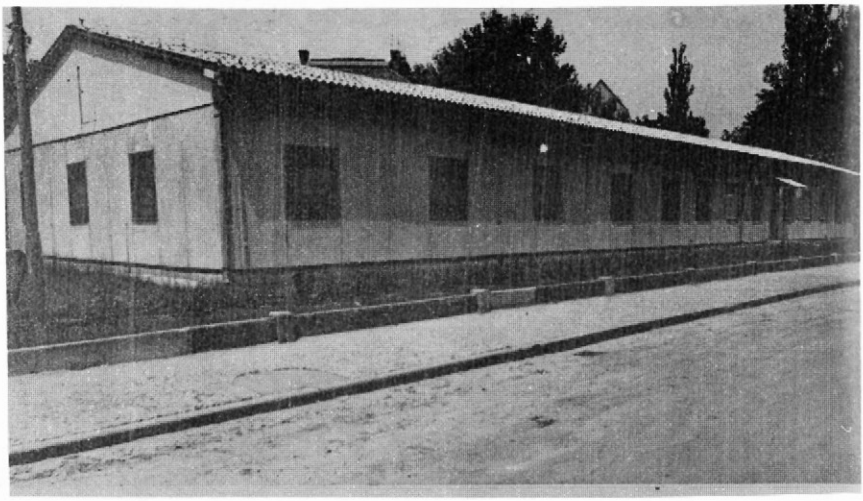
Nővérszállás II. /1960/

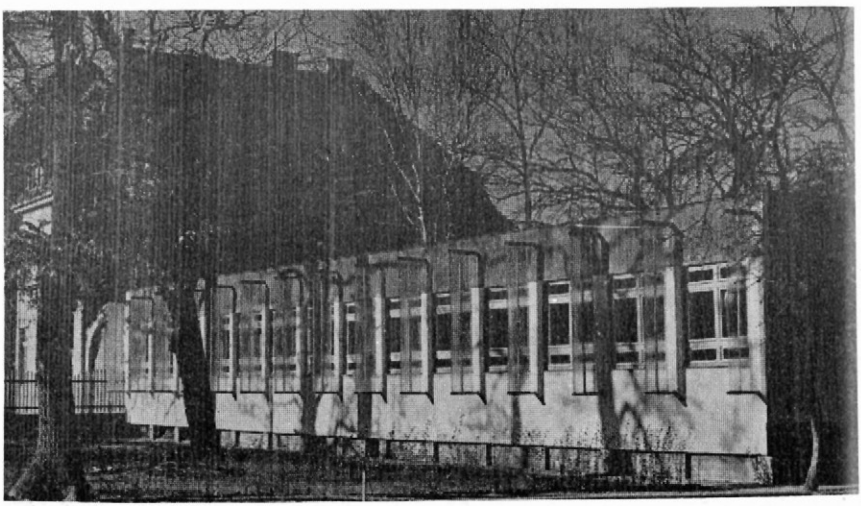
II.sz. Kollégium /1963/

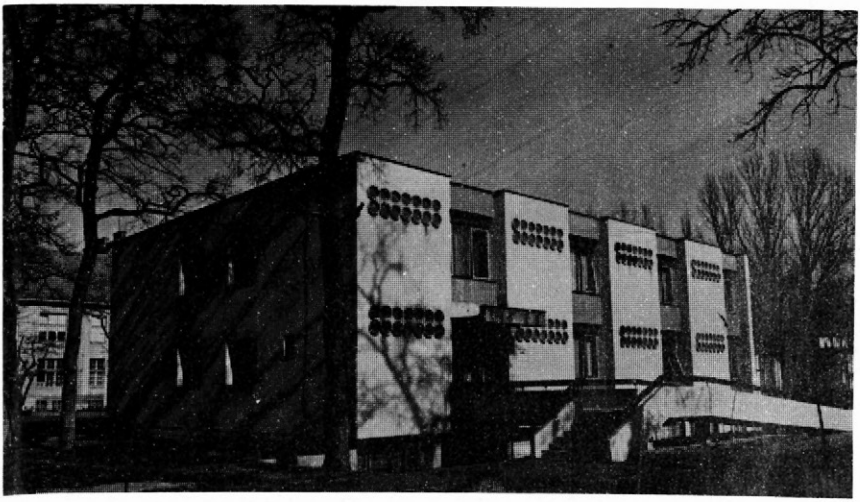
Nővérszállás III. /1966/

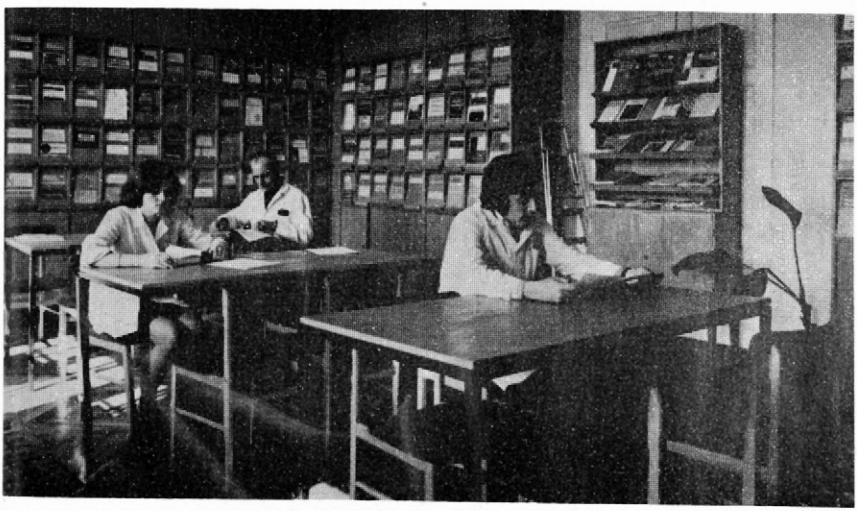
Müvese Állomás épülete /1971/

Óvoda /1971/

Radiológiai Klinika /1971/

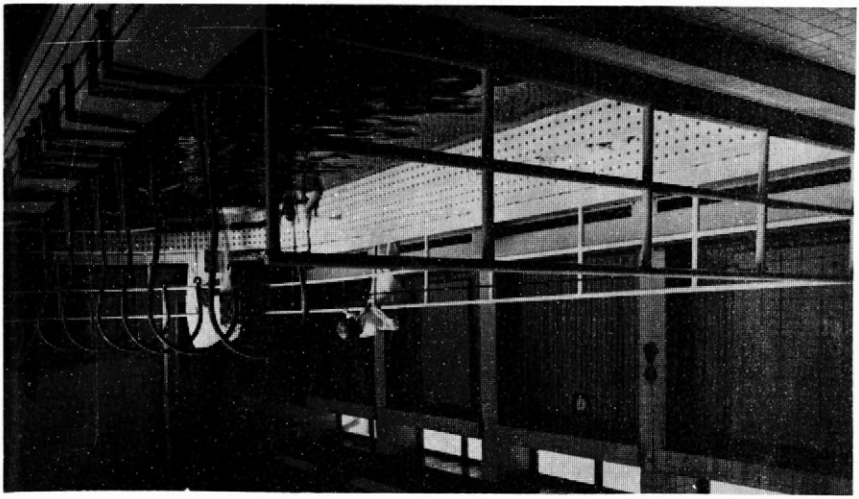
Folyóirat olvasó /1972/

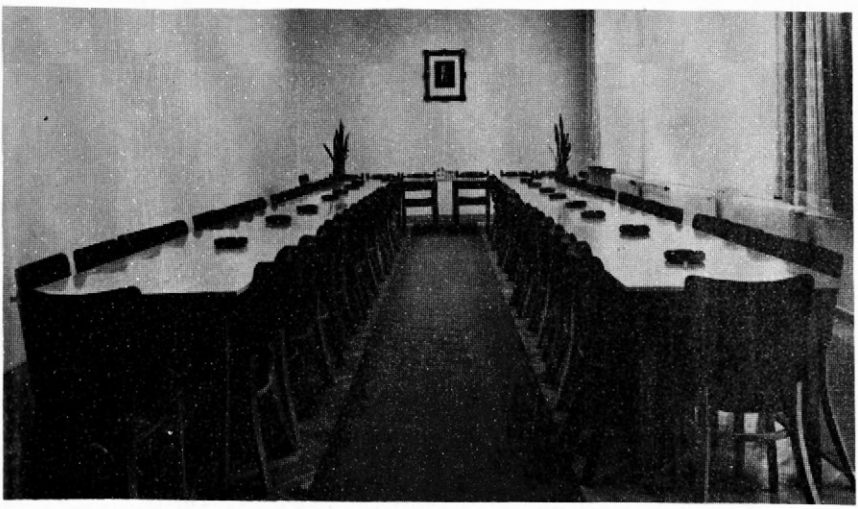
Oktatási Klub /1972/

Elméleti Tömb /1973/

Orthopaed Klinika
Gyógyvizkezelő-részleg /1974/

Tanácsterem /1974/

Év	Hallgatói létszám I.évf.	I.-VI.évf.	Diplomát kapott
1944/45	135	359	148
1949/50	132	511	44
1954/55	189	744	102
1959/60	175	958	115
1964/65	201	1021	147
1969/70	193	1085	172
1974/75	238	1275	187

A harminc év alatt a Debreceni Orvostudományi Egyetem 3595 orvost képzett a magyar egészségügy számára.

Az oktatást, tudományos munkát és betegellátást is szolgáló intézetek és klinikák fejlődése:

	1945	1975
Intézetek	8	17
Klinikák	9	15

I N T É Z E T E K

1945.	1975.
1. Anatómiai és Biológiai Intézet	1. Anatómia, Szövet és Fejlődéstani Intézet
2. Élettani és Általános Kórtani Intézet	2. Biofizikai Intézet
3. Gyógyszertani Intézet	3. Biokémiai Intézet
4. Kórbonctani Intézet	4. Biológiai Intézet
5. Közegészségtani Intézet	5. Eü.Szervezési Intézet
6. Orvosi Fizikai Intézet	6. Élettani Intézet
7. Orvosi Vegytani Intézet	7. Gyógyszertani Intézet
8. Törvényszéki Orvostan	8. Igazságügyi Orvostani Intézet
	9. Kórbonctani Intézet
8	10. Kórélettani Intézet

11. Kisérletes Sebészeti Intézet
12. Közeg. és Járványtani Intézet
13. Központi Kutató Labor.
14. Marxizmus-Leninizmus Intézet
15. Mikrobiológiai Intézet
16. Orvosi Vegytani Intézet
17. Idegennyelvi Lektorátus

17

K L I N I K Á K

1945.	1975.
1. Belklinika	1. I.sz.Belgyógyászati Klinika
2. Bőrklinika	2. II.sz.Belgyógyászati Klinika
3. Fül- Orr- Gégeklinika	3. Bőrgyógyászati Klinika
4. Gyermekklinika	4. Fül- Orr- Gégeklinika
5. Ideg- és Elmegyógyászat	5. Gyermekgyógyászati Klinika
6. Stomatológiai Klinika	6. Ideg- és Elmegyógyászati Kl.
7. Sebészeti Klinika	7. Orthopaed Klinika
8. Szemklinika	8. Radiológiai Klinika
9. Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika	9. I.sz.Sebészeti Klinika
	10. II.sz.Sebészeti Klinika
9	11. Stomatológiai Klinika
	12. Szemklinika
	13. Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika
	14. Tüdőgyógyászati Klinika
	15. Urológiai Klinika
	15

A TUDOMÁNYOS DIÁKKÖR MULTJA ÉS JELENE EGYETEMÜNKÖN

A TDK megalakulása:	1952-53. tanév
- létszám 1960-ig:	110-160 hallgató
1960-tól:	200 felett
jelenleg:	290 hallgató /25 % fizikai dolgozó szülők gyermeke/
- pályamunkák száma, /1952-től/ összesen:	800
jelenleg évente:	40-50
- legeredményesebb a diákköri munka az:	ANATÓMIAI és ÉLETTANI Intézetben;
Klinikák közül:	I.sz.BELKLINIKÁN

Konferenciák:

- Helyi diákköri konferenciák évente:	2 alkalommal /évente 40-60 előadás/
- Országos Orvostudományi Diákköri Konferenciák:	15 TDK-s hallgatónk vehet észt
- Külföldi diákköri konferenciák	évente 8-10 hallgató vesz részt és tart előadást idegen nyelven

Jelentős fejlődés a TDK életében:

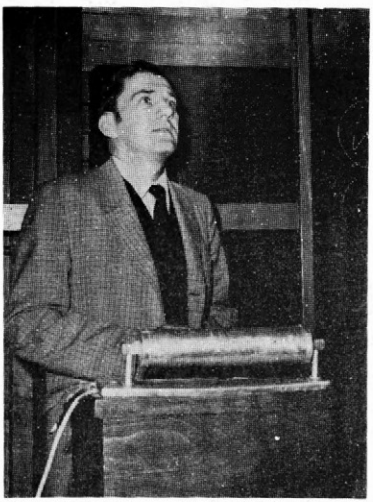
- a költségvetés több mint 100.000.-Ft-ot biztosit a pályamunkák dijazására
- belföldi tanulmányutak szervezésére évenként 20.000 Ft áll rendelkezésre
- intenziv nyelvtanfolyamon való részvétel biztositása 20-25 hallgatónak
- idegennyelvi diákköri konferencia rendezése évenként 1974. óta

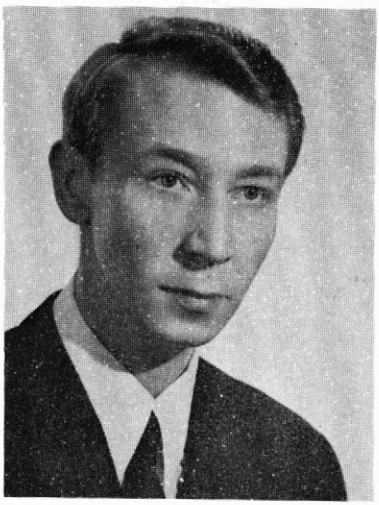
WESZPRÉMI ISTVÁN

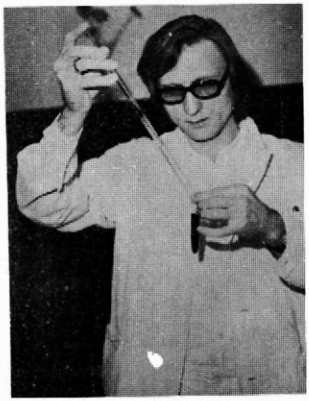
emlékérem és jutalomdijat alapitott a Debreceni Orvostudományi Egyetem 1967-ben. Az a végzős fiatal orvos nyerheti el, aki évfolyamában a legjobb Tudományos Diákkörös hallgató volt.

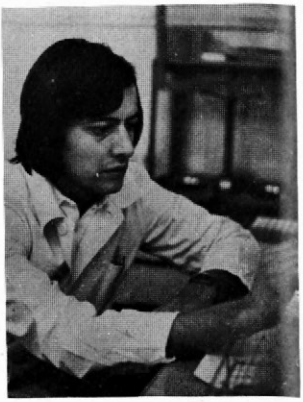
Weszprémi dijasaink

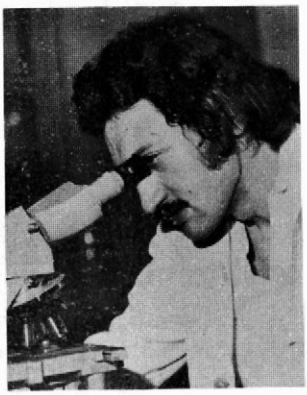
1. Dr.Illés Béla /1968/
2. Dr.Erdei István /1969/
3. Dr.Boján Ferenc /1970/
4. Dr.Berbik István /1971/
5. Dr.Hernádi Zoltán /1972/
6. Dr.Molnár Márk /1973/
7. Dr.Kiss Antal /1974/

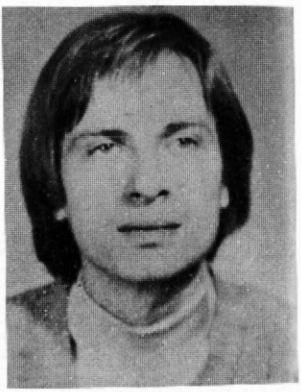

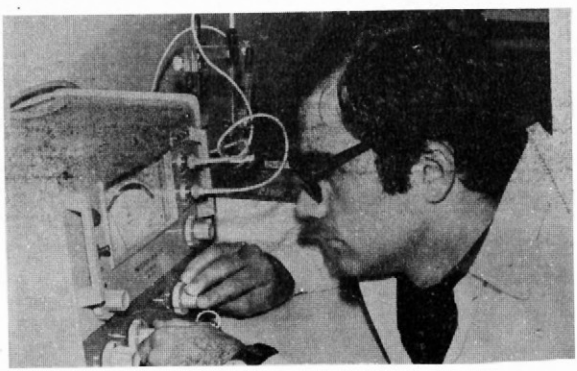

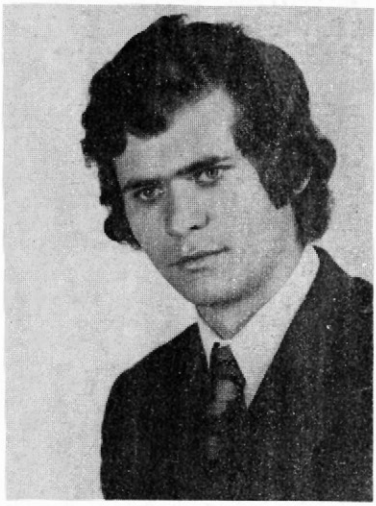

"JÓ TANULÓ - JÓ SPORTOLÓ" cim és jutalomdij elnevezésü alapitványt rendszeresitett egyetemünk 1971-ben. A cimet alapitása óta elnyerték:

Skapinyecz József
1972, 1973.

Csapó Kálmán
1974, 1975.

Egyetemünkön 1960 óta tanulnak külföldi állampolgárok is. Több mint 20 nemzet fiai kerültek, ill. készülnek fel népük egészségügyi ellátására.

A Debreceni Orvostudományi Egyetemen 1974-ig 31 külföldi állampolgár szerzett diplomát.

Jelenleg 25 országból 107 hallgató tanul egyetemünkön.

I.éves külföldi hallgatók fogadalomtétele

Külföldi hallgatók doktoravatása

Külföldiek baráti beszélgetésen az egyetem rektoránál

HALLGATÓI KÜLFÖLDI CSEREFAMULÁLÁSOK

Hallgatóink külföldi kapcsolatának kezdete az 1960-as évek elejére nyulik vissza, amikor is a rostocki és a debreceni egyetem között kialakult kapcsolat magában foglalta a nyári hallgatói cseregyakorlatokat is.

A hallgatók a kötelező gyakorlatok idejének 70 %-át klinikán töltik, ismerkednek az egyetem felépitésével, munkájával. A szabad időben kulturális programokon, baráti találkozókon és esteken ismerkednek az egyetemi ifjusággal. Ezen tul kirándulásokat tesznek és igy megismerik a baráti országot és népét.

Az elmult 13 év alatt cserefamuláláson vett részt Debrecenből:

1960.	10 hallgató
1963.	19 hallgató
1964.	46 hallgató
1965.	47 hallgató
1966.	47 hallgató
1967.	64 hallgató
1968.	81 hallgató
1969.	69 hallgató
1970.	57 hallgató
1971.	58 hallgató
1972.	74 hallgató
1973.	74 hallgató
1974.	75 hallgató

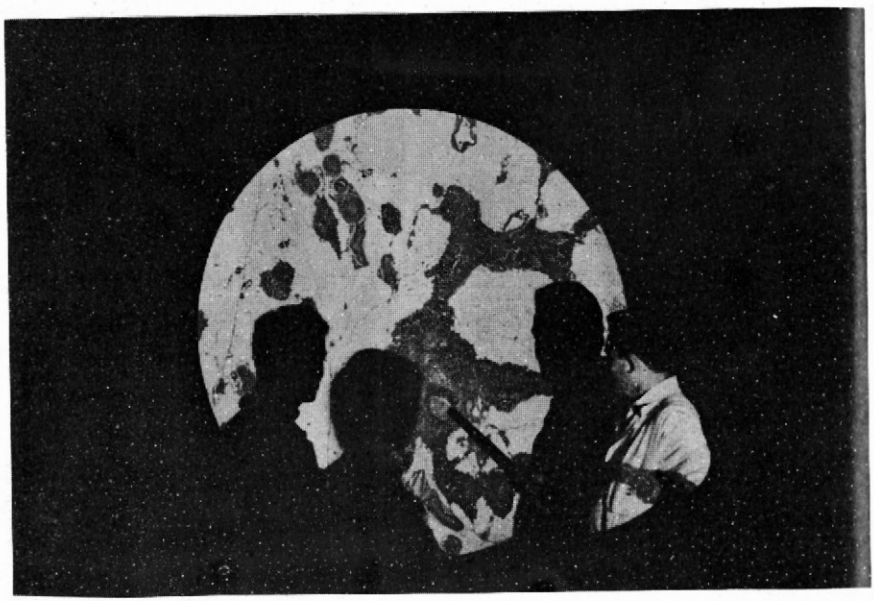
Hallgatóink az alábbi egyetemeken végeztek gyakorlatot:

Rostock	132 fő
Kassa	72 fő
Magdeburg	100 fő
Pozsony	9 fő
Bielystok	9 fő
Wroclaw	47 fő
Plovdiv	91 fő

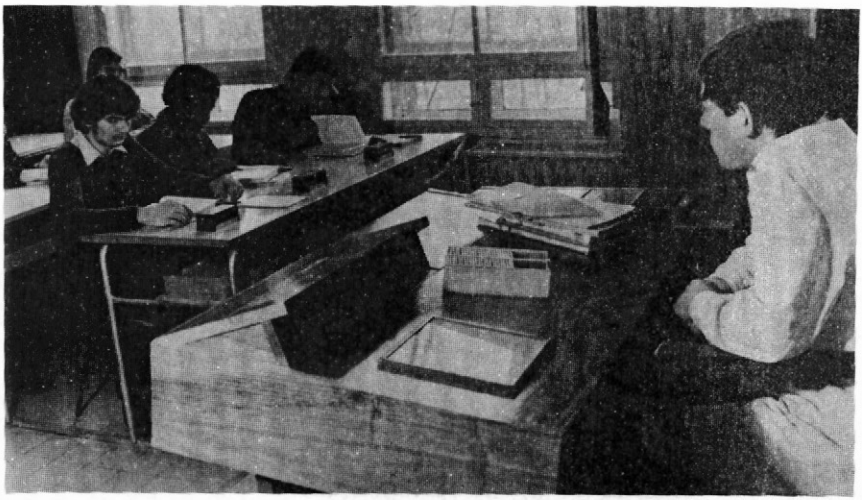
Szofia	16 fő
Riga	72 fő
Kiev	75 fő
Dresda	25 fő
Poznan	63 fő

Az elmult 13 év alatt egyetemek közötti cserefamulálásokban kölcsönösen 711 fő vett részt.

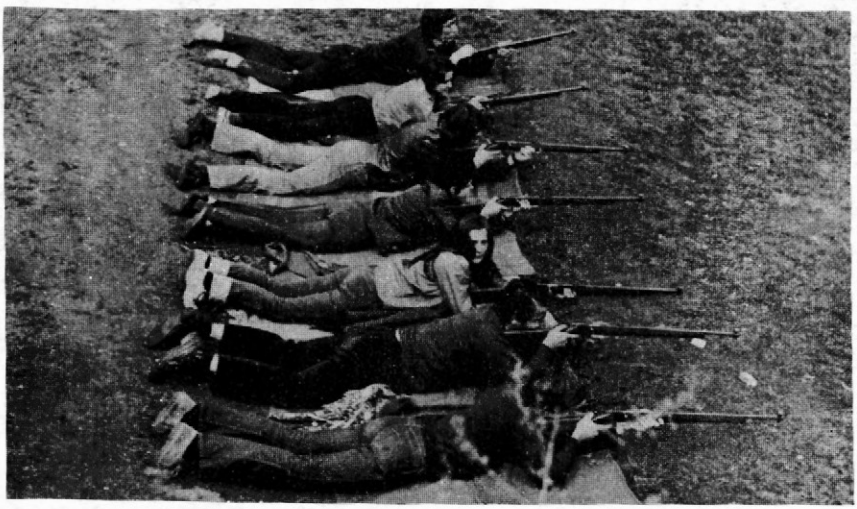
KÉPEK HALLGATÓINK ÉLETÉBŐL

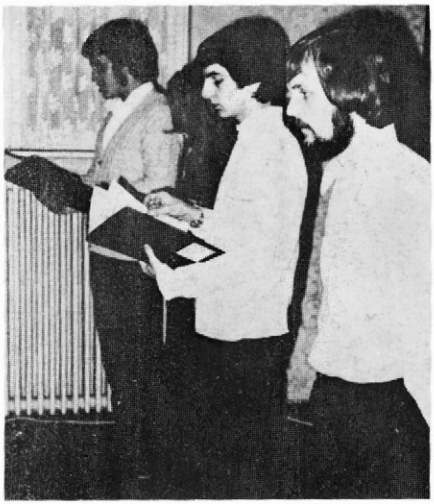
Gyakorlaton

Intenziv tanulás

Hallgatók lövészgyakorlati oktatása

Irodalmi esten

V.évesek ballagása

Medikusok répát szednek
/1974.őszén hallgatóink 4.200 munkanapon segitettek a mezőgazdasági betakaritásban/

Kollégisták sportpályát épitenek

Prof.Kettesy a Medicus Klubban

Egy évfolyamest közönsége

Gólyabál: nyitótánc

Klubélet

Kollégiumi studió

Medicus Kupa 1973. Megnyitó

Medikus Kupa 5 x győztes DOTE csapata

Zörög a háló
/Kiss Sándor oh. főiskolai válogatott/

A TUDOMÁNYOS MUNKÁRÓL

NÉHÁNY STATISZTIKAI ADAT TUDOMÁNYOS ÉLETÜNKRŐL

1945 - 1975

KOSSUTH-DIJAS:	5
Intézet	3
Klinika	2
AKADÉMIKUS:	9
Intézet	7
Klinika	2
TUDOMÁNYOK DOKTORA:	25
Intézet	15
Klinika	10
KANDIDÁTUS:	108
MED. BIOL. DOKTOR:	37
TTK és BTK DOKTOR:	21

KIADOTT KÖZLEMÉNYEK SZÁMA: 9240

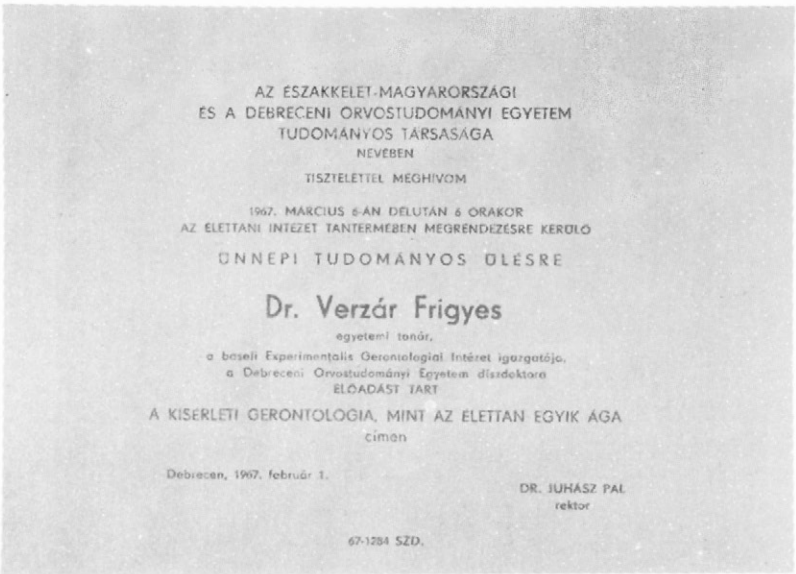
Intézet	3626
Klinika	5614

KIADOTT TANKÖNYVEK EGY RÉSZE

TUDOMÁNYOS ÉLETÜNK FONTOSABB RENDEZVÉNYEI
- 1965 óta -

Endokrinológiai kongresszus	1965.
Antisepticumok és Chemotherapicumok Symposionja	1966.
Mikrobiológiai kongresszus	1966.
Prof.Dr.Dr.h.c.Verzár Frigyes tudományos előadása	1967.

AZ ÉSZAKKELET-MAGYARORSZÁGI
ÉS A DEBRECENI ORVOSTUDOMÁNYI EGYETEM
TUDOMÁNYOS TÁRSASÁGA
NEVÉBEN

TISZTELETTEL MEGHÍVOM

1967. MÁRCIUS 6-ÁN DÉLUTÁN 6 ÓRAKOR
AZ ÉLETTANI INTÉZET TANTERMÉBEN MEGRENDEZÉSRE KERÜLŐ

ÜNNEPI TUDOMÁNYOS ÜLÉSRE

Dr. Verzár Frigyes

egyetemi tanár,
a baseli Experimentalis Gerontologiai Intézet igazgatója,
a Debreceni Orvostudományi Egyetem díszdoktora
ELŐADÁST TART

A KÍSÉRLETI GERONTOLÓGIA, MINT AZ ÉLETTAN EGYIK ÁGA
címen

Debrecen, 1967. február 1.

DR. JUHÁSZ PÁL
rektor

67-1284 SZD.

I.Országos Történelmi Materialista Konferencia	1967.
Elischer Gyula emlékülés	1967.
Sántha Kálmán tudományos emlékülés	1967.

Sántha emlékérem

A „KORÁNYI FRIGYES" TBC ÉS TÜDŐGYÓGYÁSZ TÁRSASÁG
KELET-MAGYARORSZÁGI CSOPORTJA

Tudományos ülést

RENDEZ

1961. SZEPTEMBER 23-ÁN

Dr. Pongor Ferenc
egyetemi tanár
a Debreceni Orvostudományi Egyetem Tüdőgyógyászati Klinikájának
igazgatója munkásságának megkezdésének

40.
évfordulója alkalmából

AZ I. SZ. BELGYÓGYÁSZATI KLINIKA TANTERMÉBEN

Magyar Sebészeti Társaság Kisérletes Sebészeti Szakbizottsága első tudományos ülésszaka 1967.

Magyar Haematológiai Társaság IV. kongresszusa 1968.

1968. évi Orthopaed Vándorgyülés 1968.

A vándorgyülés alkalmából kiadott érem

Magyar Nőorvos Társaság Tiszántuli Szakcsoportja tudományos ankétja 1968.

Magyar Sebész Társaság Tiszántuli Csoportja tudományos ülése 1968.

Északkelet-Magyarországi Egészségügyi Szervezők V. tudományos ülése 1968.

Magyar Élettani Társaság XXX. Vándorgyülése 1968.

IV. Magyar Radiológus Kongresszus 1968.

Magyar Mikrobiológiai Társaság Immunológiai
Szekciója kerekasztal konferenciája 1968.

MEGHÍVÓ

A MAGYAR SZEMORVOSTÁRSASÁG

BLASKOVICS LÁSZLÓ

születésének
100. évfordulóján,
1969. május 30-án és 31-én
rendezendő

TUDOMÁNYOS ÜLÉSÉRE

AZ ÜLÉS HELYE: A DEBRECENI ORVOSTUDOMÁNYI EGYETEM
SZEMKLINIKÁJÁNAK TANTERME

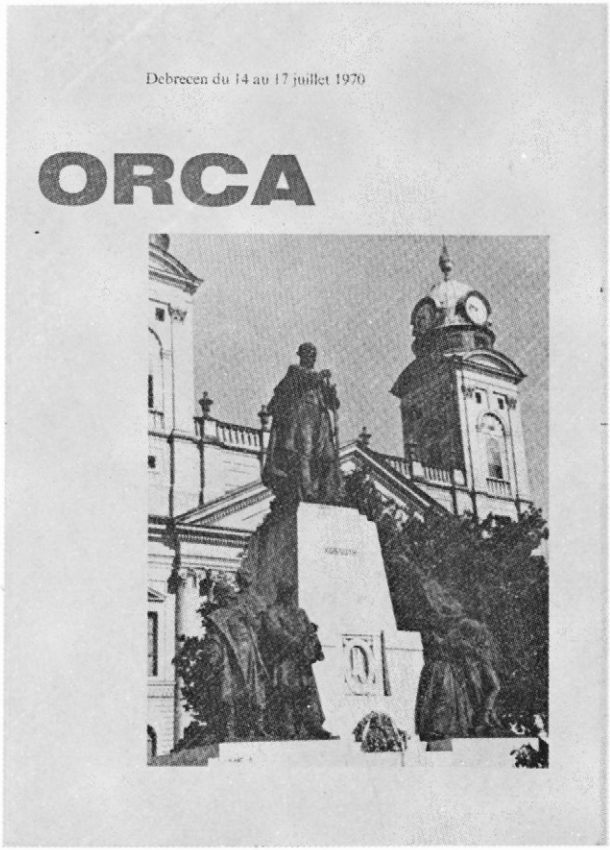
Ideiglenes Nemzetgyülés és Kormány megalakulásának 25. évfordulóján tudományos ülésszak 1969.

Magyar Mikrobiológiai Társaság immunbiológiai szekciója 25. tudományos ülése 1970.

Magyar Anatómusok, Hisztológusok és Embryológusok Társasága évi közgyülése 1970.

Magyar Belgyógyász Társaság Északkelet-Magyarországi szakcsoportja tudományos ülése 1970.

ORCA XVII. kongresszusa 1970.

Dr.Krompecher István egyetemi tanári müködésének 20 éves jubileumi tudományos ülése 1970.

A II.sz. Sebészeti Klinika fennállása és Dr.Ladányi Józsa egyetemi tanári müködésének 20 éves évfordulóján rendezett tudományos ülés 1970.

Dr.Árvay Sándor egyetemi tanári müködésének 20 éves évfordulóján jubileumi tudományos ülés 1971.

Dr.Petrányi Gyula egyetemi tanári müködésének 20 éves évrodulóján jubileumi tudományos ülés 1971.

Magyar Gyermekorvosok Társasága és a Magyar Mikrobiológusok Társasága Immunológiai Szekciója tudományos ülése 1971.

MOTESZ Tüdőgyógyász és Sebész Társaság Mellkassebészeti Szakosztály és a DOTE rendezésében tudományos konferencia 1971.

Magyar Dermatológiai Társaság Tiszántuli Csoportja tudományos ülése 1971.

Fornet emlékülés 1971.

Magyar Hygienikusok Társasága Északkelet-Magyarországi Tagozata és a Tiszántuli Hygienikus Középkáder Szakcsoport tudományos ülése 1971.

Magyar Fül- Orr- Gégeorvosok Egyesületének kongresszusa 1971.

Magyar Sebész Társaság Tiszántuli Csoportja tudományos ülése 1972.

Magyar Allergológiai Társaság III. Vándorgyülése Fornet Béla emlékére 1972.

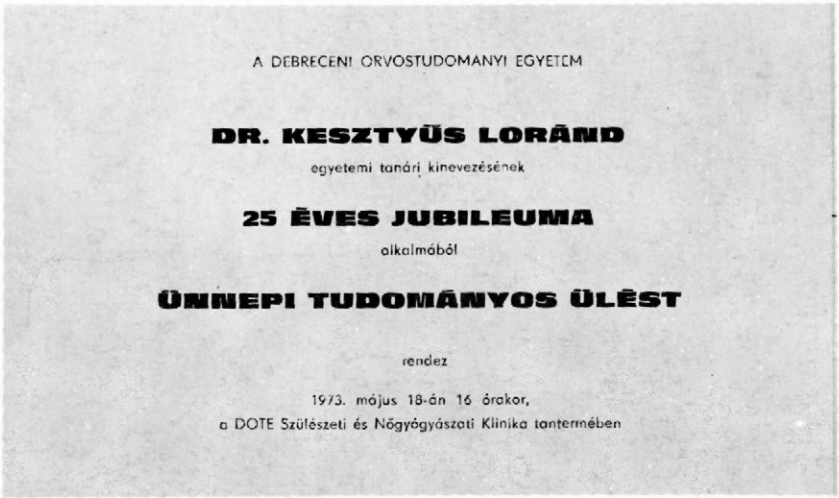
Fornet-emlékérem

Egészségügyi Szakdolgozók III.
Tudományos Értekezlete 1972.

Magyar Igazságügyi Orvosok Társasága
III. Nagygyülése 1972.

I.sz.Sebészeti Klinika fennállása 50 éves évfordulóján ünnepi tudományos ülés 1972.

MOTESZ Korányi Frigyes TBC és Tüdőgyógyász Társaság
Kelet-Magyarországi Csoportja tudományos ülése 1973.

Magyar Gyermekorvos Társaság Északkelet-Magyarországi Tagozata tudományos üléssorozata	1973.
Magyar Dermatológiai Társulat Tiszántuli Szakcsoportja tudományos ülése	1973.
Magyar Belgyógyász Társaság tudományos ülése	1973.
Magyar Egészségügyi Szervezők Tudományos Egyesülete Északkelet-Magyarországi Tagozata XVIII. tudományos ülése	1974.

AZ EURÓPAI OSTEO-ARTHROLOGUS TÁRSASÁG

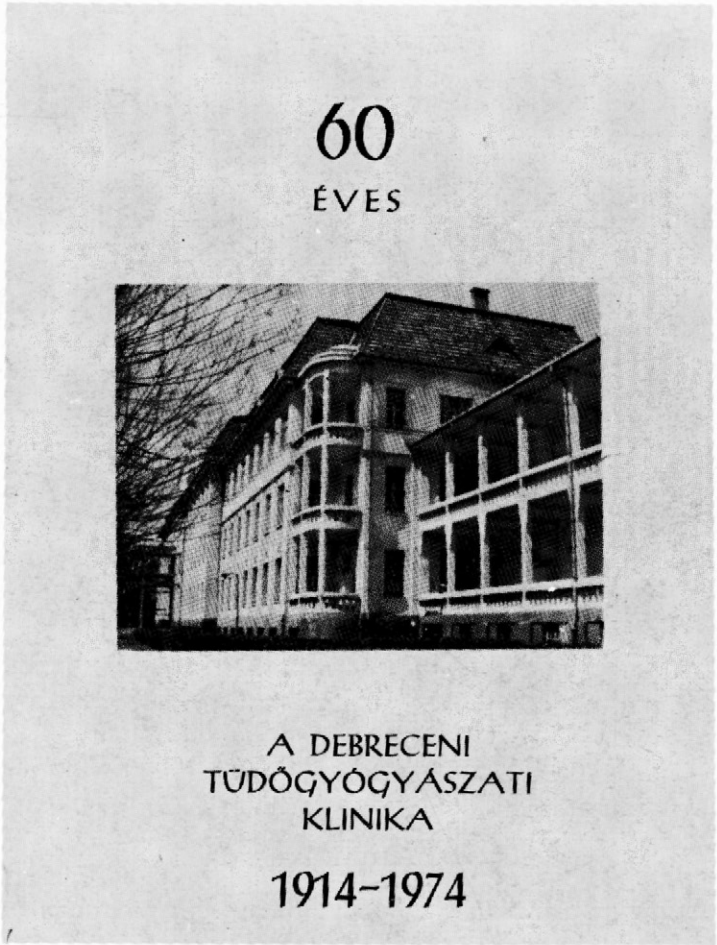
EUROPÄISCHE GESELLSCHAFT
FÜR OSTEO-ARTHROLOGIE

VI. SYMPOSIUM

Debrecen 1974. május 23—24
Debrecen vom 23.—24. Mai 1974

Debreceni Tüdőgyógyászati Klinika 60 éves
jubileumi ünnepsége és tudományos ülése 1974.

Magyar Gyermekorvosok Társasága Északkelet-
Magyarországi tagozata tudományos ülése 1974.

Magyar Élettani Társaság Vándorgyülése 1974.

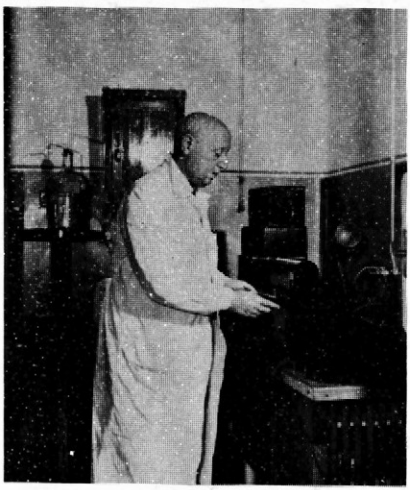
Egészségügyi Szakdolgozók V. jubileumi tudományos értekezlete 1974.

Debrecen város felszabadulásának 30 éves évfordulója alkalmából tudományos ülés 1974.

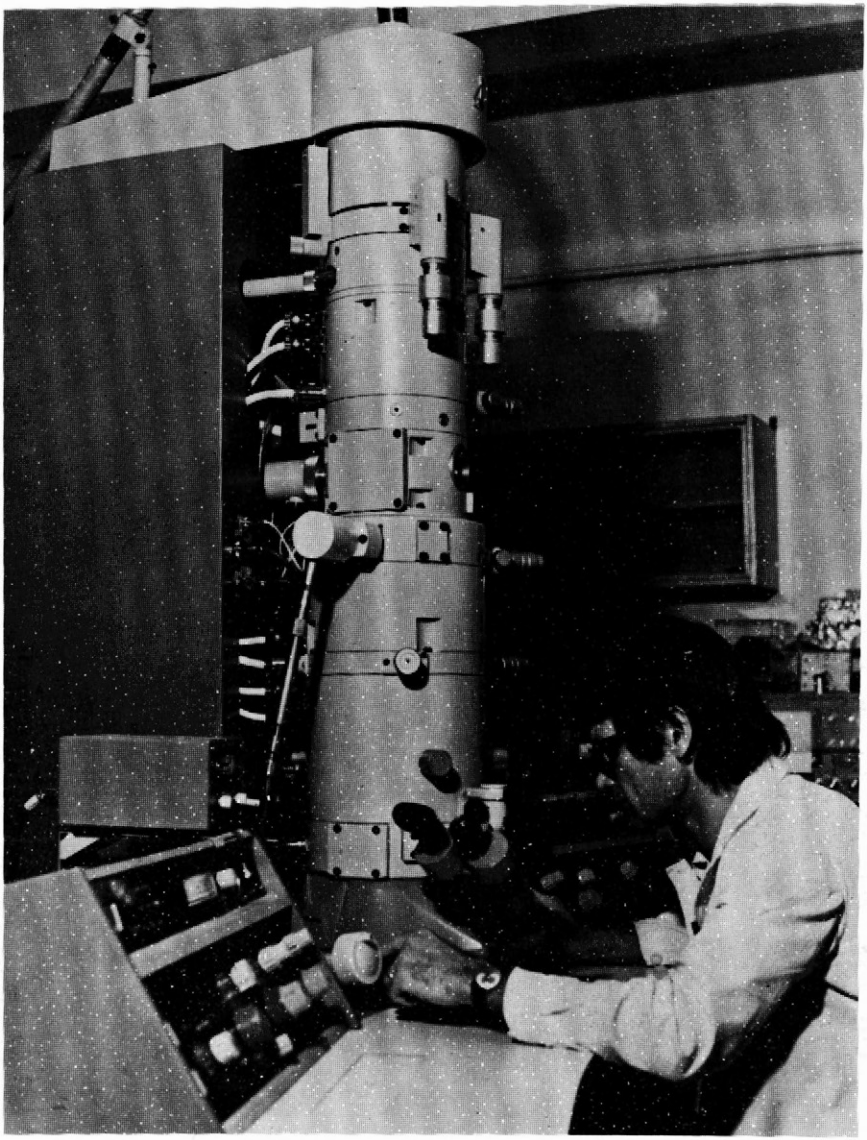
Magyar Ideg- és Elmeorvosok Társasága Tiszántuli Tagozatának tudományos ülése 1974.

Magyar Sebész Társaság Tiszántuli Csoportja tudományos ülése 1974.

Dr.Endes Pongrác egyetemi tanári müködésének 20 éves évfordulója alkalmából tudományos ülés 1974.

Dr.Jenei Endre prof. munka közben

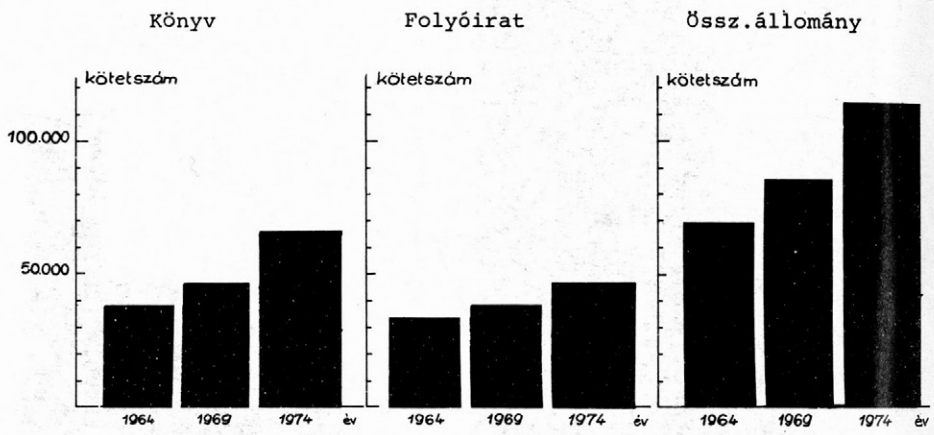
Elektronmikroszkóp a Központi Kutató Laboratóriumban

KÖZPONTI KENÉZY KÖNYVTÁR

		Alapterület:	Létszám:
Alapitási év:	1947.	171 m^2	1 fő
	1971.	171 m^2	8 fő
	1972.	310 m^2	10 fő
	1973.	641 m^2	15 fő
	1974.	641 m^2	15 fő

Az egyetemi könyv- és folyóiratállomány alakulása a hálózat központositásától kezdődően

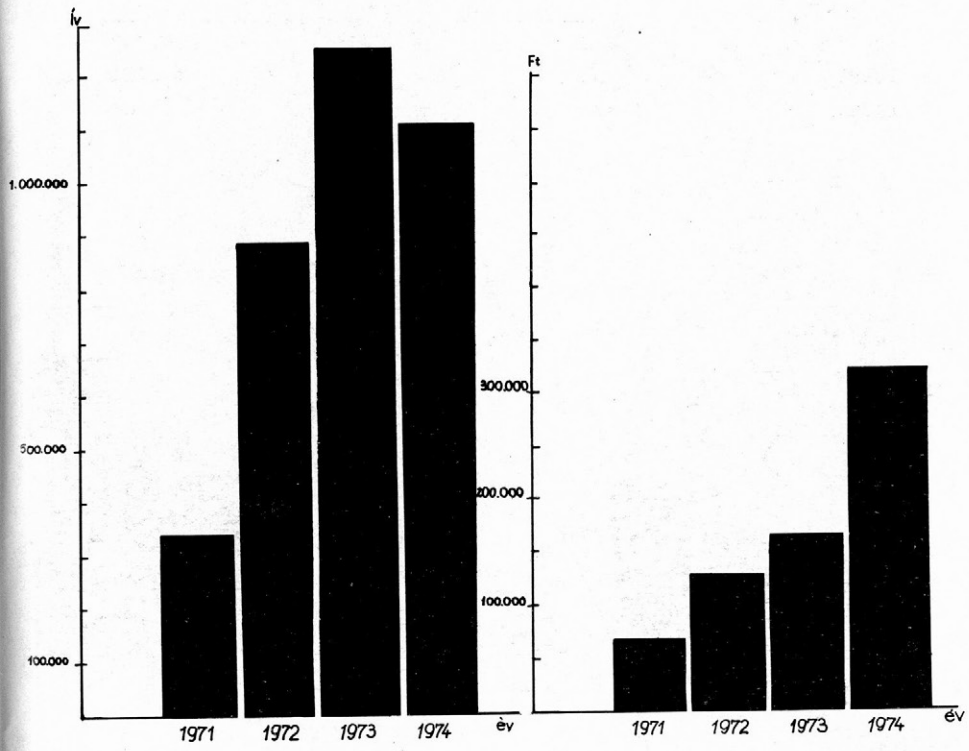
	könyv	folyóirat	össz.állomány
		kötet	
1964.	38.024	30.836	68.860
1969.	46.756	37.705	84.461
1974.	64.837	45.563	110.400

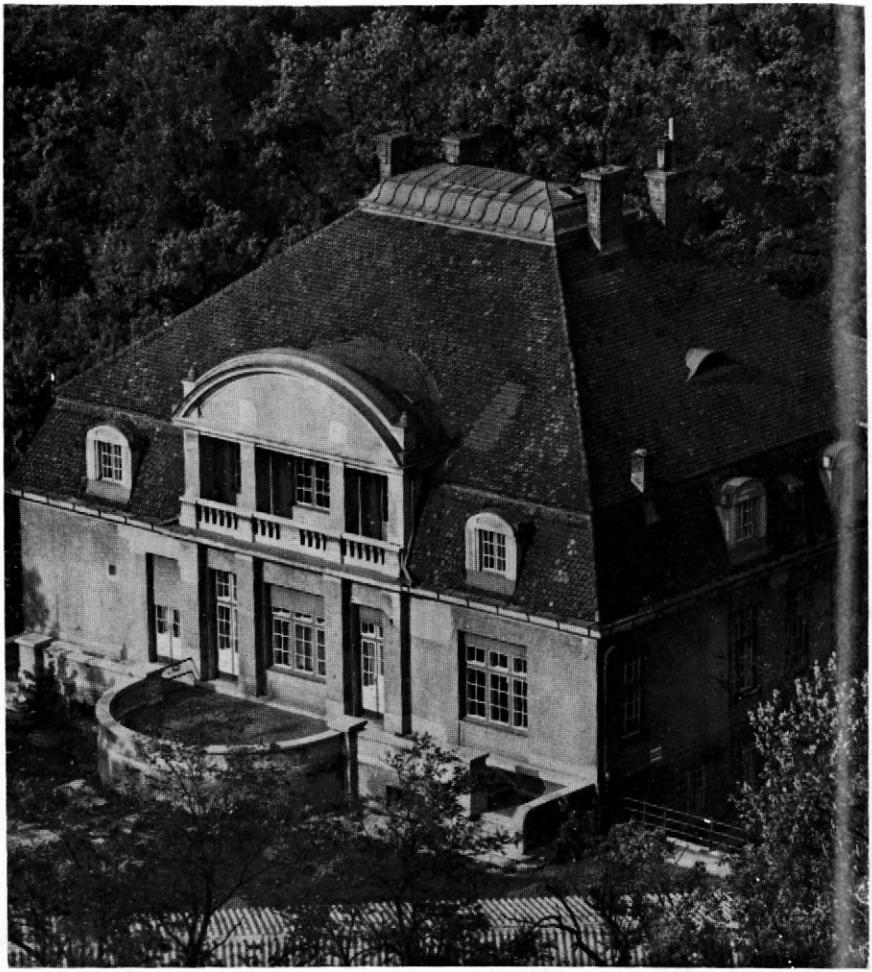
HÁZINYOMDA

Alapterület: 100 m^2

	Létszám /fő/	Nyomásszám /iv/	Elkészült munkák /féleség db.-ban/
1971. /április 1-től/	5	336.428	91
1972.	7	895.334	206
1973.	7	1.263.956	263
1974.	7	1.102.786	295

Nyomás ivben /A/3/ Termelési érték /R-ban/

Központi Kenézy Könyvtár

Hallgatói olvasó

Intézeti könyvtár az Elméleti Tömbben

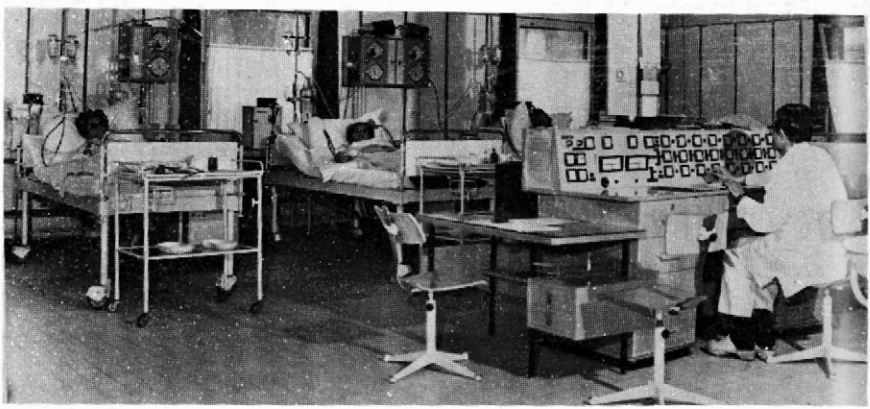
A GYÓGYITÓ-MEGELŐZŐ MUNKÁRÓL

BETEGFORGALOM ALAKULÁSA EGYETEMÜNKÖN 1945-TŐL

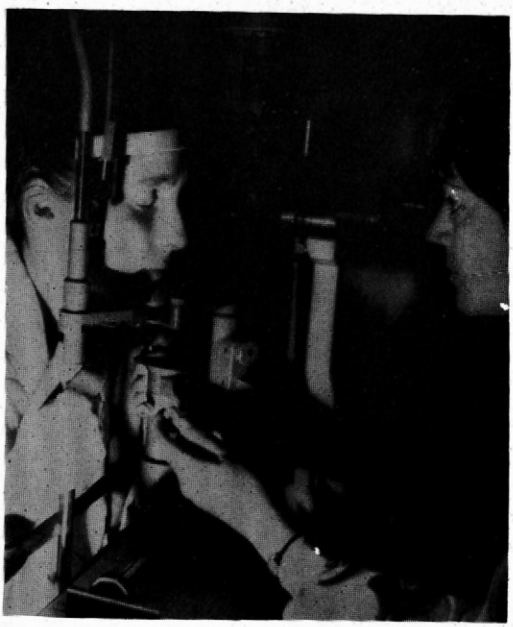
Év	Ágyak száma	Ápolt betegek száma	Ápolási napok száma
1945.	680	13.410	230.437
1950.	800	19.835	271.838
1955.	1560	28.440	528.770
1960.	1640	30.652	536.196
1965.	1768	36.477	596.162
1970.	1768	42.868	605.048
1974.	1768	44.581	602.642

A GYÓGYSZERKÖLTSÉG ALAKULÁSA EGY ÁPOLÁSI NAPRA

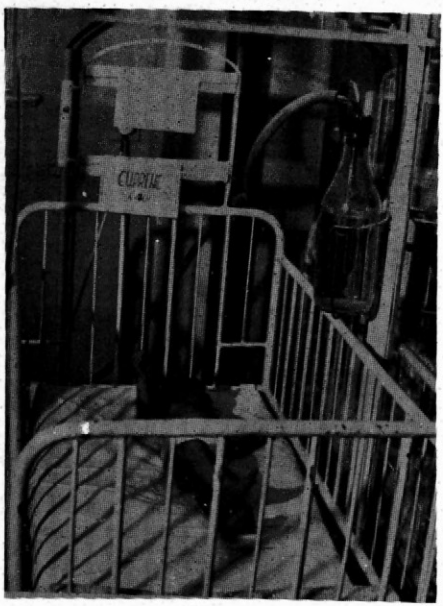
Év	Forint
1947.	6.-
1956.	9.-
1965.	24.-
1975.	45.-

Részlet az I.Belklinika Müvese-állomásáról

Réslámpa-vizsgálat
a szemészeten

A klima-osztályon

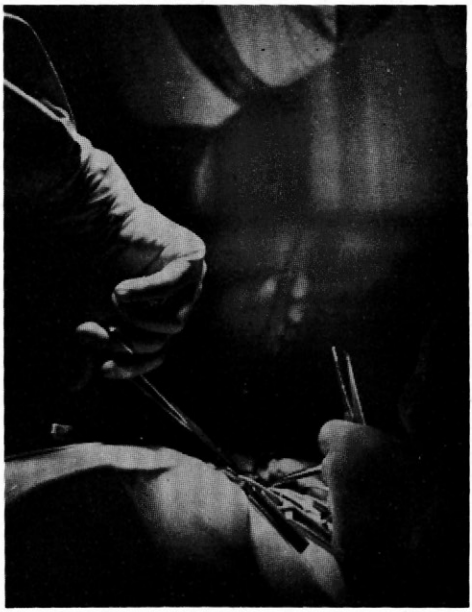

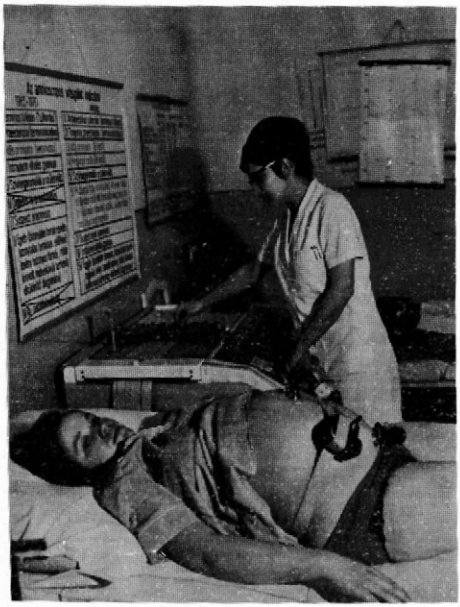
Infusiós kezelés

Reménység...

Munkában a sebész

Intenziv szülőszobán

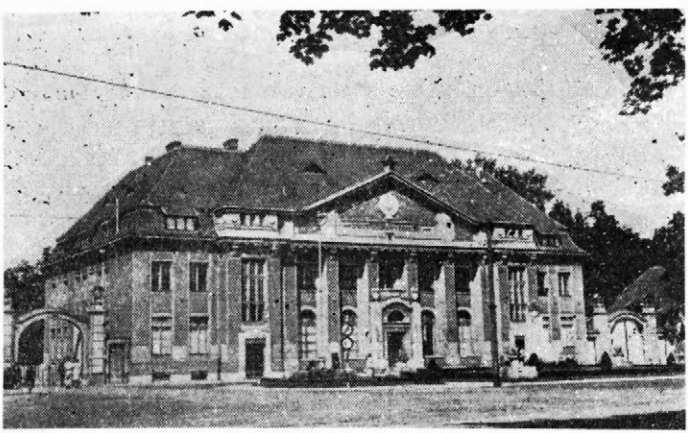
A DEBRECENI ORVOSTUDOMÁNYI EGYETEM

1964. augusztus 2—15

közötti időben az egyetem hatókörébe tartozó megyék (Hajdú-Bihar, Szabolcs-Szatmár, Borsod-Abaúj-Zemplén) orvosai és egyetemünk volt hallgatói részére

NYÁRI EGYETEMET

rendez, melynek keretében továbbképzésre alkalmas előadásokat, megbeszéléseket, kulturális és szórakozási lehetőségeket biztosítunk. Célunk emellett egyetemünknek a gyakorló orvosokkal fennálló kapcsolatának elmélyítése, baráti beszélgetések megteremtése.

A DEBRECENI ORVOSTUDOMÁNYI EGYETEM
II. NYÁRI EGYETEME
1965. augusztus 23—31.

1966. augusztus 22–31.

A DEBRECENI ORVOSTUDOMÁNYI EGYETEM

III. NYÁRI EGYETEME

ORVOSÍRÓK NEMZETKÖZI TALÁLKOZÓJA
DEBRECEN, MAGYARORSZÁG, 1966. AUGUSZTUS 26—29.

INTERNATIONAL CONGRESS OF PHYSICIAN-WRITERS
DEBRECEN, HUNGARY, 26th—29th AUGUST, 1966.

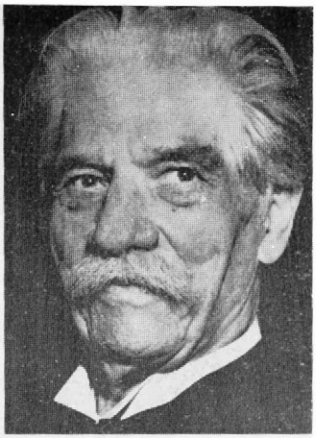
CONGRES INTERNATIONAL DES ÉCRIVAINS-MÉDECINS
DEBRECEN, HONGRIE, DU 26 A 29 AOÛT 1966.

INTERNATIONALES TREFFEN DER ARZTSCHRIFTSTELLER
DEBRECEN, UNGARN, VOM 26—29. AUGUST, 1966.

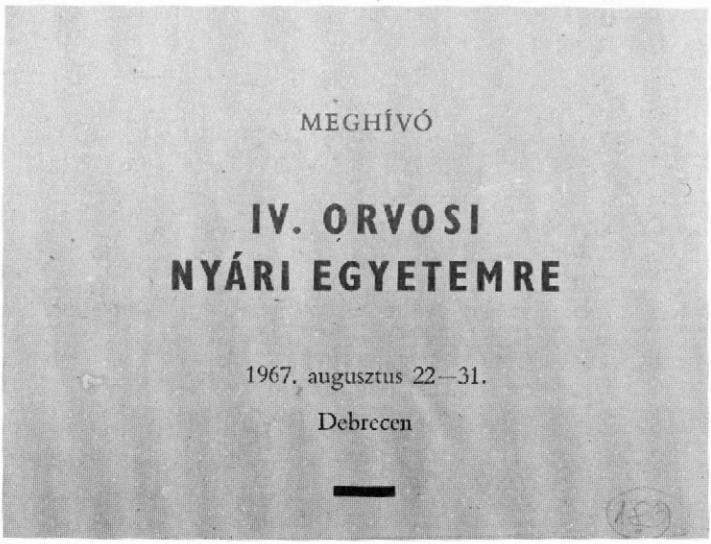

Dr.P.Ganiére a Francia Orvosirók Csoportjának elnöke
Dr.Juhász Pál rektor

Egyetemünk Schweitzer Albert emlékére megjelent kiadványa. Tartalmazza az Orvosirók 1966. augusztusi Nemzetközi Találkozóján elhangzott előadásokat.

Albert Schweitzer

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom
50. évfordulójának ünnepségsorozata
a
Debreceni Orvostudományi Egyetemen

1917-1967

RENDEZI:
A DOTE Rektori Tanácsa
MSZMP Pártbizottsága
KISZ-Bizottsága
Markusovszky Lajos Kollégiuma

MEGHÍVÓ

A NAGY OKTÓBERI SZOCIALISTA FORRADALOM 50. ÉVFORDULÓJA ALKALMÁBÓL RENDEZETT ÜNNEPSÉGSOROZAT ELSŐ ELŐADÁSÁRA TISZTELETTEL MEGHIVOM

Az előadás időpontja:

1967. október 20., du. 16.30 óra

Helye:

Debreceni Orvostudományi Egyetem Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika előadóterme

Program:

1. „A szívideg apparátusainak pathológiás elváltozásai modell körülmények között"
   Előadó: Prof. K. I. KULCSICKIJ — Kijev
2. „Mikroelemek az orvostudományban"
   Előadó: Prof. T. V. SLOPAK — Kijev

Debrecen, 1967. október 14.

DR. KESZTYÜS LORÁND
egyetemi tanár, e. i. rektor
üléselnök

Meghívó

A NAGY OKTÓBERI SZOCIALISTA FORRADALOM 50. ÉVFORDULÓJA ALKALMÁBÓL RENDEZETT

BAUER EMLÉKÜNNEPSÉGRE

Az előadás időpontja:
1967. november 23-án délután 16.30 óra

Helye:
Debreceni Orvostudományi Egyetem I. sz. Belklinika előadóterme

Program:

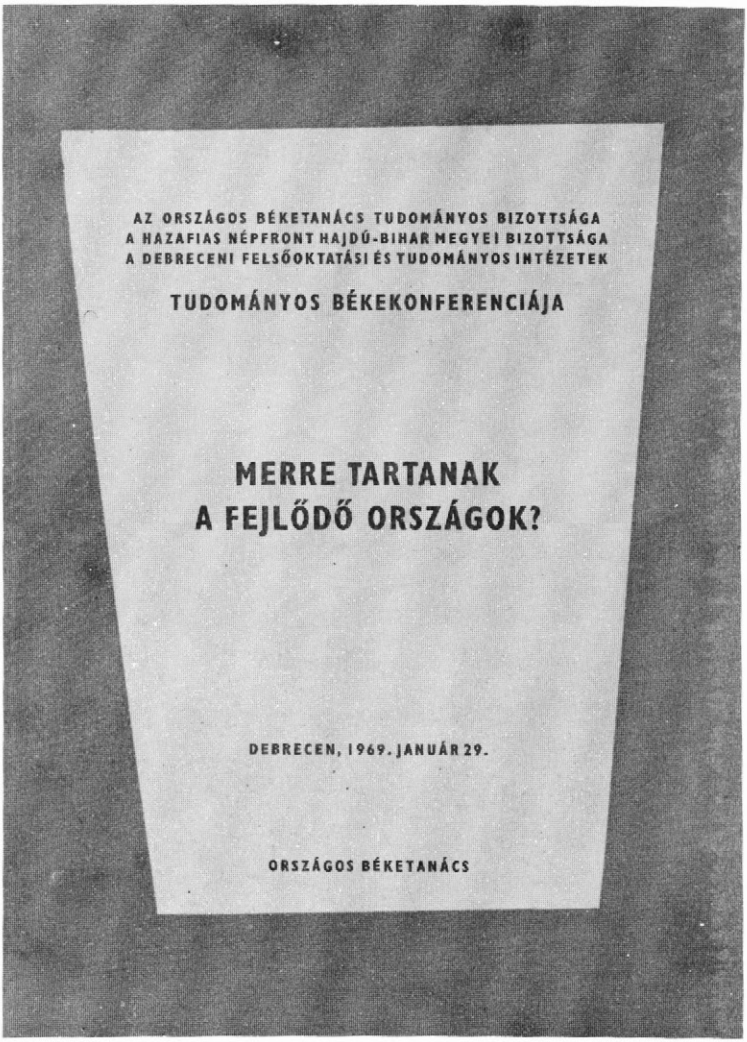
1. *Bauer Ervin, a szovjet és magyar tudós, és tudományos munkássága*
   Előadó: B. P. TOKIN akadémikus – Moszkva
2. *Bauer Ervin, az elméleti biológia egyik megalapítója*
   Előadó: DR. SZABÓ GÁBOR egyetemi tanár – Debrecen

Debrecen, 1967. november 9.

DR KESZTYÜS LORÁND
egyetemi tanár, e. i. rektor
üléselnök

67-7072 SZD.

KMP megalakulása 50 évfordulója alkalmából rendezett kiállitás /1969/

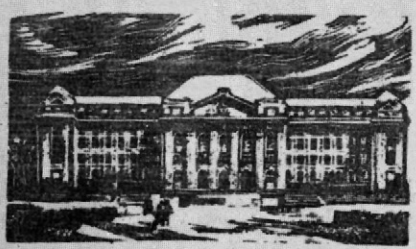

MEGHÍVÓ

A MAGYAR TANÁCSKÖZTÁRSASÁG MEGALAKULÁSÁNAK 50. ÉVFORDULÓJA ALKALMÁBÓL RENDEZETT ÜNNEPSÉGRE

Az ünnepség helye: DOTE művelődési terem

Időpontja: 1969. március 20., csütörtök 10.30 óra

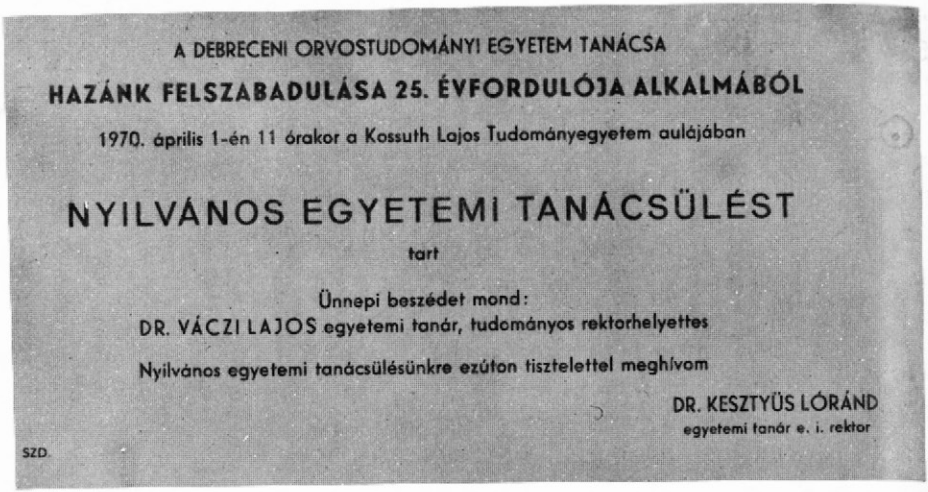
II. Országos Felsőoktatási Nevelési Konferencia

Debrecen.

1 9 6 9.

"Az orvosi oktatás módszereinek értékelése" problémakör megvitatására szervezett WHO szeminárium 1969. október 8-10.

1970. február 13-án a Hajdu-Bihari képviselő csoport egyetemünkön tartotta ülését

A DEBRECENI ORVOSTUDOMÁNYI EGYETEM TANÁCSA

HAZÁNK FELSZABADULÁSA 25. ÉVFORDULÓJA ALKALMÁBÓL

1970. április 1-én 11 órakor a Kossuth Lajos Tudományegyetem aulájában

NYILVÁNOS EGYETEMI TANÁCSÜLÉST

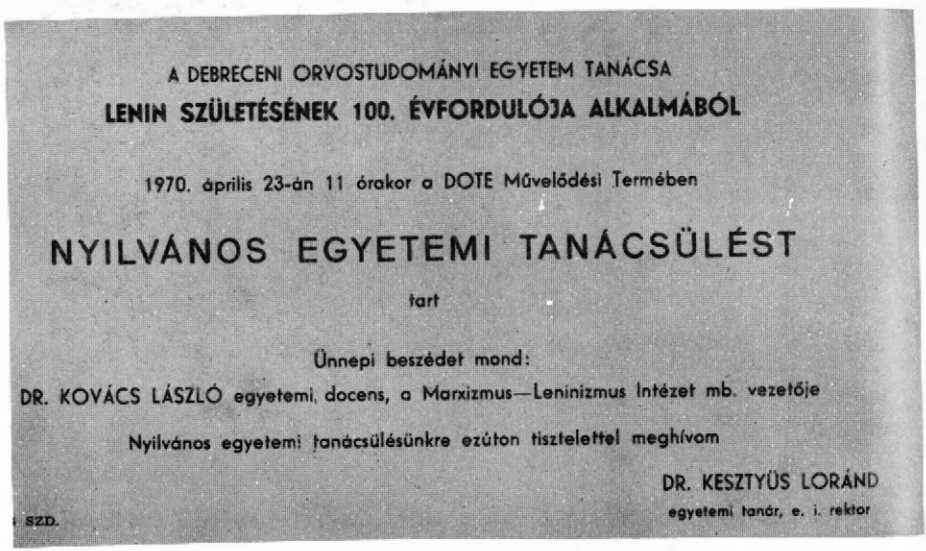
tart

Ünnepi beszédet mond:
DR. VÁCZI LAJOS egyetemi tanár, tudományos rektorhelyettes

Nyilvános egyetemi tanácsülésünkre ezúton tisztelettel meghívom

DR. KESZTYÜS LÓRÁND
egyetemi tanár e. i. rektor

SZD.

A DEBRECENI ORVOSTUDOMÁNYI EGYETEM TANÁCSA

LENIN SZÜLETÉSÉNEK 100. ÉVFORDULÓJA ALKALMÁBÓL

1970. április 23-án 11 órakor a DOTE Művelődési Termében

NYILVÁNOS EGYETEMI TANÁCSÜLÉST

tart

Ünnepi beszédet mond:
DR. KOVÁCS LÁSZLÓ egyetemi docens, a Marxizmus—Leninizmus Intézet mb. vezetője

Nyilvános egyetemi tanácsülésünkre ezúton tisztelettel meghívom

DR. KESZTYÜS LORÁND
egyetemi tanár, e. i. rektor

SZD.

Tisztelettel meghívom a Debreceni Orvostudományi Egyetem

ELMÉLETITÖMB-ÉPÍTÉSÉNEK

ünnepélyes alapkőletételére.

Az alapkövet elhelyezi: DR. SZABÓ ZOLTÁN egészségügyi miniszter

Időpont: 1970. november 3., 10.30 óra

Debrecen, 1970. október hó

DR. KESZTYŰS LORÁND
e. i. rektor

Dr.Szabó Zoltán egészségügyi miniszter beszédét tartja.

I N M E M O R I A M . . .

A Debreceni Orvostudományi Egyetem, mely az ország egészségügyi ellátásának mind magasabb szintü szolgálatásához szükséges orvosképzésben, az orvosi és biológiai kutatások müvelésében és elsősorban a Tiszántúl magasszintü betegellátásában vesz részt, jelentős állomáshoz érkezett.

Az Egyetem az 1912-ben történt alapitás után 1920-28 között épült meg és kezdte el müködését jelenlegi telepitésében. Az Egyetem fejlesztésében jelentősebb események hazánk felszabadulása után történtek, a jelenlegi épitkezéshez hasonló azonban eddig még nem volt.

Eme épitkezés, melynek alapkövét a mai napon elhelyezzük, az Egyetem egyre növekvő feladatainak jobb kielégitését szolgálja. Egészségügyi kormányzatunk 1963-ban adott hozzájárulást a beruházás programjának összeállitására, melynek végleges tervei 1968 végére készültek el.

Az épület, amely 56.975 légköbméteres, 12 szintes és 48 méter magas lesz, és az "ELMÉLETI-TÖMB" elnevezést kapta, korszerü elhelyezést biztosit a Biofizikai-, a Biokémiai-, a Biológiai-, az Egészségügyi Szervezési- és a Marxizmus-Leninizmus Intézet részére, továbbá a Központi Kutató Laboratórium és Izotóp Laboratórium elhelyezésére.

Az Elméleti-tömböt a Debreceni Tervező Vállalat tervezte, kivitelezését az Épitésügyi és Városfejlesztési Minisztérium Hajdú-Bihar megyei Épitőipari Vállalata végzi. A kivitelezésben az Egyetemet a Müvelődésügyi Beruházási Vállalat képviseli.

Az épitkezés 1970-ben kezdődött és 1973 május hónapban fejeződik be.

Az Egészségügyi Minisztérium és az Egyetem ez alkalommal ama reményének ad kifejezést, hogy az épület a terveknek megfelelően elkészül és ezáltal az Egyetem a feladatait jobb körülmények között eredményesen gyakorolja.

D e b r e c e n, 1970. november 3.

(Dr. SZABÓ ZOLTÁN)
egészségügyi miniszter

(Dr. KESZTYÜS LÓRÁND)
egyetemi tanár e. i. rektor

Tisztelettel meghívom
a DOTE
ELMÉLETITÖMB
ünnepélyes avatására

Avatás időpontja:
1973 augusztus 21-én 11óra

Debrecen, 1973 augusztus hó.

Dr. Kesztyüs Lóránd
e. i. rektor

Dr.Szabó Zoltán egészségügyi miniszter átadja az uj létesitményt.

Borisz Boriszovics Jegorov ürhajós, a Szovjetunió hőse, az orvostudományok kandidátusa, Dr.Ács István, a városi tanács vb-elnöke és Vlagyimir Ivanovics Javzdovszkij, az orvostudományok doktora, ürbiológus látogatása egyetemünkön.

TISZTELETTEL MEGHIVOM A DEBRECENI ORVOSTUDOMÁNYI EGYETEM

RADIOLÓGIAI KLINIKA

ÚJ ÉPÜLETÉNEK ÜNNEPÉLYES ÁTADÁSÁRA

Az átadás időpontja: 1971. június 4-én 12 óra

Az ünnepélyes átadás alkalmával a klinika „Medicus oktatótermében" előadást tart

DR. VARGHA GYULA
egyetemi tanár

A pozitív és negatív kontrasztanyagok szerepe a korszerű röntgendiagnosztikában
címmel

Debrecen, 1971. május hó

DR. KESZTYÜS LORÁND
e. i. rektor

Dr.Vargha Gyula professzor
előadást tart.

Dr.Farádi László egészségügyi miniszter első helyettes előadását tartja

Az előadás cime:

FELADATAINK AZ ETIKAI HELYZET JAVITÁSA ÉRDEKÉBEN

Az előadásra ezuton tisztelettel meghivom.

Debrecen, 1971. október hó

Dr. KESZTYÜS LÓRÁND
rektor

M E G H I V Ó

A DOTE I.sz. Belklinikája keretében müködő
Müveseállomás ünnepélyes megnyitására

1971. november hó 9-én 11 órára
az új müvesepavillon helyiségeiben.

Az ünnepélyes átadás résztvevői

M E G H I V Ó

A Debreceni Orvostudományi Egyetem Óvodájának

ünnepélyes átadására

1971. december 4-én 11 órakor

Az ünnepélyes átadásra ezúton tisztelettel meghívjuk.

Dr. Gyarmati János
Eü. Szaksz. Biz.
titkára

Dr. Lampé István
Pártbizottság
titkára

Dr. Keszthyüs Lóránd
e. i. rektor

Az óvodások ünnepi müsora

Az óvodások köszöntik a rektort

Az MSZMP Derecske Járási Bizottságának meghivására a DOTE Egyetemi Tanácsa Elnöksége és a meghivott professzorok látogatást tettek a derecskei és hajduszováti termelőszövetkezetekben. 1972. május 20.

A Medicina Könyvkiadó 1972. március 23-án az orvosi könyvkiadásról ankétot tartott egyetemünkön.

Dr.Kesztyüs Lóránd professzor jubileumi köszöntése,egyetemi tanári kinevezésének 25.évfordulóján /1973.április 26/.

A "Munka Érdemrend" arany fokozatával kitüntetett Árvay professzor köszöntése /1973/.

1973. szeptember 28.

Weszprémi István születésének 250. évfordulója alkalmából tudományos emlékülés

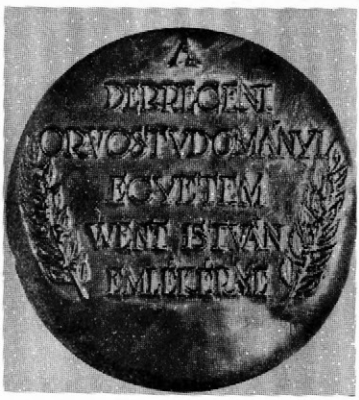
1974. április 29. Ifjusági Parlament

1974. junius 6. Orthopaed vizkezelőrészleg átadása

Dr.Kettesy Aladár professzor 80 éves.

Kettesy-emlékérem

Went István emlékérem és jutalomdij alapitása /1973.XII.28.

A Went-emlékerem

A Debreceni Orvostudományi Egyetem Központi Kenézy Könyvtára
meghívja Önt az orvosi könyvtárosok és orvostanácsadók
tájértekezlete alkalmából rendezendő

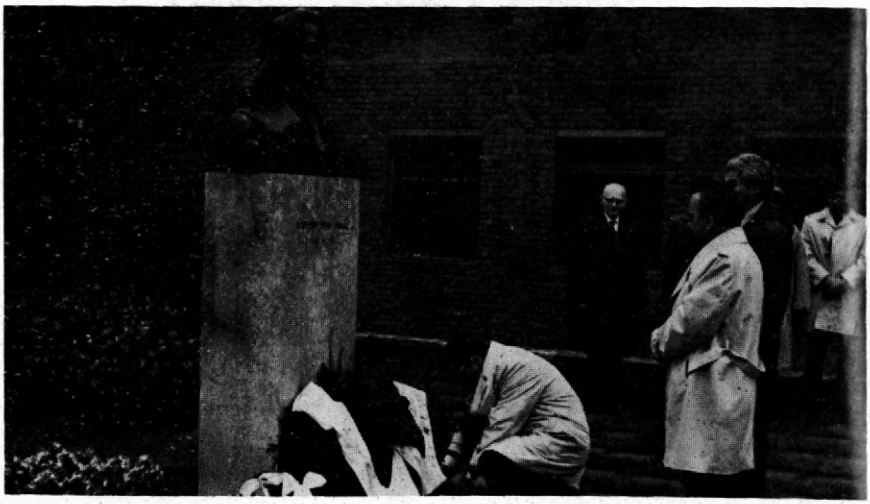
Blackwell

angol kiadó

vásárlással egybekötött könyv- és folyóirat kiállításának
megtekintésére.
A kiállításon részt vesz az Akadémia Kiadó is.

Megnyitó: 1974. szeptember 2, de. 11 óra.

A kiállítás helye: DOTE Elméleti Tömb földszinti kiállító helyisége.
A kiállítás szeptember 6-ig tekinthető meg, naponta 8-17 óráig.

Segner János András-világhirüvé vált orvos-fizikus, volt debreceni diák és városi orvos - szobrának avatása 1974.okt. 5.

Országos Egészségügyi Fotókiállítás
DEBRECEN
1974
XI. ORSZÁGOS
EGÉSZSÉGÜGYI
FOTÓKIÁLLÍTÁS DEBRECEN

KÜLFÖLDI KAPCSOLATAINK

I. ROSTOCKI EGYETEM

A Debreceni Orvostudományi Egyetem 1960-ban kezdeményezte a Rostocki Egyetem Orvostudományi Fakultásával a kölcsönös, kulturális és tudományos együttmüködési szerződés megkötését. A Magyar Népköztársaság, valamint a Német Demokratikus Köztársaság Egészségügyi Minisztériumainak jóváhagyása után, s anyagi támogatásukkal megindult a két egyetem közötti rendszeres tapasztalatcsere, közös tudományos, kutató munkák kidolgozása, közös közlemények kiadása, konzultációk folytatása.

1960 óta évenként 22 hetes időkeretben utaznak oktatóink a Rostocki Egyetem Orvosi Fakultásának intézeteibe és klinikáira tanulmányutra.

A két egyetem oktatói több évre szóló közös, kutatási programot dolgoztak ki.

Különösen jelentős az I.sz. Belklinika, Bőrklinika, Stomatológiai, Szülészeti, Radiológiai és az Orthopaed Klinika, az Igazságügyi, Gyógyszertani, Kórélettani, Kórbonctani és Mikrobiológiai Intézet, valamint a Központi Kutató Laboratórium munkatársai közötti együttmüködés.

Az együttmüködés keretében Debrecenben a müveseállomás, Rostockban az izotóp és az immunológiai laboratórium indult be kölcsönös tapasztalatok átadása alapján.

1960-1975-ig egyetemünkön 151 rostocki oktató vett részt tanulmányuton, Rostockban 154 debreceni oktató volt tapasztalatcserén.

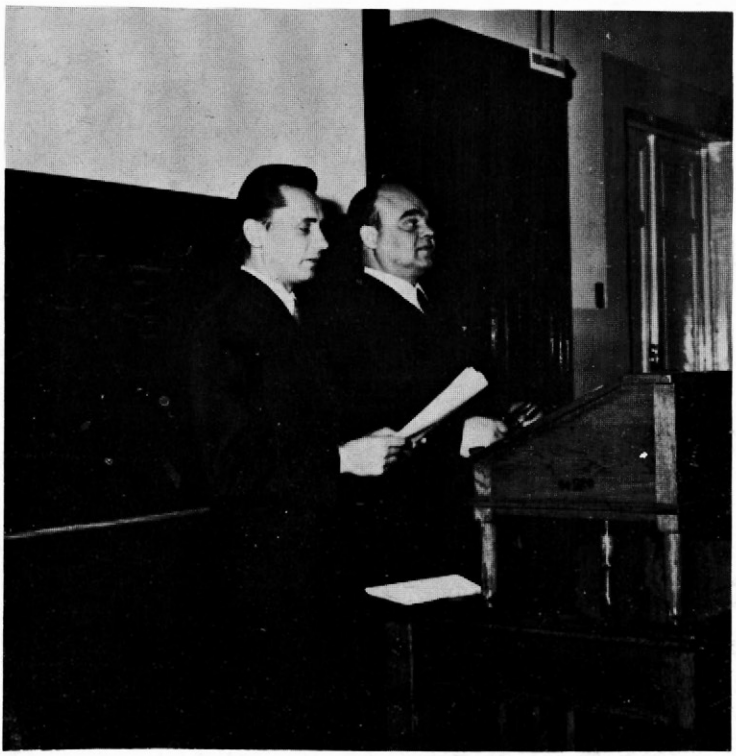
G.Heideron és Kesztyüs rektor aláirják a megujitott szerződést /1970/

II. KIJEVI EGYETEM

A DOTE és a Kijevi Orvostudományi Egyetem közötti közvetlen kulturális, baráti, tudományos szerződés aláirására 1968-ban került sor.

A baráti együttmüködés évenként 22-24 hetes időkeretben biztositotta a két egyetem oktatói közötti tapasztalatcserét, oktató-nevelő, gyógyitó-megelőző és tudományos munkát előadások és tanulmányutak formájában.

1968-1974-ig összesen 43 oktatónk vett részt kijevi tanulmányuton.

V.J.Milko rektor előadását tartja /1968/.

III. WROCLAWI ORVOSI AKADÉMIA

A Wroclawi Orvosi Akadémia hat intézetével ill. klinikájával 1974. juniusában kötötték meg egyetemünk állami vezetői a közvetlen együttmüködési szerződést.

Az együttmüködés információ- és publikáció cserére, a módszerek kölcsönös ismertetésére, a tudományos munkatársak kölcsönös látogatására, a későbbiekben pedig munkakapcsolatok kiépitésére, valamint tudományos kongresszusok közös rendezésére vonatkozik.

St.Iwankiewicz és Szabó Gábor rektorok megkötik az együttmüködési szerződést /1974/

Együttmüködési szerződése ill. megállapodása van egyetemünk

Kórélettani Intézetének	a Leipzigi Egyetem Állattani Intézetével
Anatómia-, Szövet- és Fejlődéstani Intézetének	a Harkovi Szityenko Traumatológiai, Protetológiai és Orthopaediai Intézetével
Mikrobiológiai Intézetének	a Stockholmi Karolinska Orvosegyetem Tumorbiológiai Intézetével
I.sz.Belklinikájának	a Bolognai Egyetem Haematológiai Intézetével
Ideg- és Elmeklinikájának	a Szovjetunió Orvostudományi Akadémiája Kisérletes Orvostudományi Intézetével /Leningrád/
Stomatológiai Klinikájának	a Prágai Stomatológiai Kutató Intézettel
Tüdőgyógyászati Klinikájának	a Novi-Sadi Tüdőgyógyászati Klinikával.

KÜLFÖLDI KONGRESSZUSI RÉSZVÉTELEK, TANULMÁNYUTAK

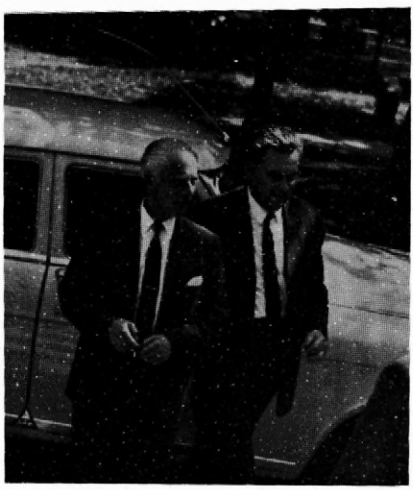
Év	Kongresszusi részvételek		Tanulmányutak	
	szoc.orsz.	kapit orsz.	szoc.orsz.	kapit.orsz.
1969/70	47	29	30	21
1970/71	69	52	39	17
1971/72	66	40	33	28
1972/73	46	33	31	23
1973/74	59	34	39	19
Összesen:	287	188	172	108

KÜLFÖLDI LÁTOGATÓK EGYETEMÜNKÖN

Egyetemünket 1960-1975-ig 528 külföldi egyetemi oktató látogatta meg.

Prof.Leamaire /Párizs/ dékán 1968-ban látogatta meg egyetemünket

Egyetemünk vendége volt 1968-ban Selye professzor Montreálból.

Prof.Galambos előadást tart
/USA - 1969/.

N.T.Kozirenko az Ukrán Eü.
Min. egyetemi főosztályának
vezetője előadását tartja.
/1968/

Kievi delegáció meglátogatta a Kórélettani és Mikrobiológiai Intézetet /1968/

UJITÓK ÉS UJITÁSOK

A harminc év alatt /ujitómozgalmi adatok/:

- benyujtott ujitások száma: 2277
- bevezetett ujitások száma jelenleg: 1500
- az ujitások gazdasági megtakaritása meghaladja a: 12 millió R-ot.
- az ujitók részére kifizetett dijazások összege: kb. 1 millió R.

"25 ÉV AZ UJITÓMOZGALOM SZOLGÁLATÁBAN" keretében kapott

K I T Ü N T E T É S E K:

MUNKAÉRDEMREND EZÜST FOKOZATA:

Dr.Nagy János

KIVÁLÓ FELTALÁLÓK:

Dr.Nagy János
Dr.Zsigmond Klára

KIVÁLÓ UJITÓ:

Arany fokozat	Ezüst fokozat	Bronz fokozat
Balla László	Ari József	Benkő Károly
Dr.Herpay Zsombor	Dr.Forgon Mihály	Császi József
Jékel Pál	Dr.Gyöngyösi Gábor	Dr.Fehér Ottó
Dr.Kettesy Aladár	Dr.Pap Károly	Gyurkó István
Dr.Nagy János	Dr.Szilágyi Imre	Juhász Ferenc
Pusztai László		Katona Albert
Dr.Vargha Gyula		Kozma Mihály
		Kun Ferenc
		Dr.Maklári Endre
		Nagy Béla
		Dr.Nagy Zoltán
		Nemes Lajos
		Dr.Szabolcs Márton

"25 ÉVES AZ UJITÓMOZGALOM" EMLÉKÉRMET KAPOTT:

Dr.Nagy János
Dr.Herpay Zsombor
Dr.Gyarmati János
Dr.Gyöngyösi Gábor
Pusztai László

"EGÉSZSÉGÜGY KIVÁLÓ DOLGOZÓJA"

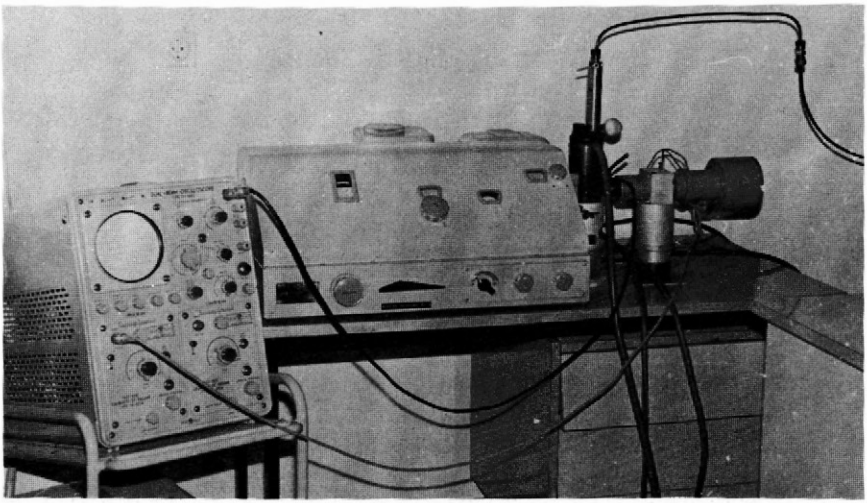
Dr.Herpay Zsombor

MINISZTERI DICSÉRET:

Dr.Gyöngyösi Gábor

Dr.Herpay Zsombor a Debreceni Orvostudományi Egyetem ujitási előadója az Egészségügyi Minisztérium vándorzászlóját az egyetemek közötti versenyben háromszor nyerte el.

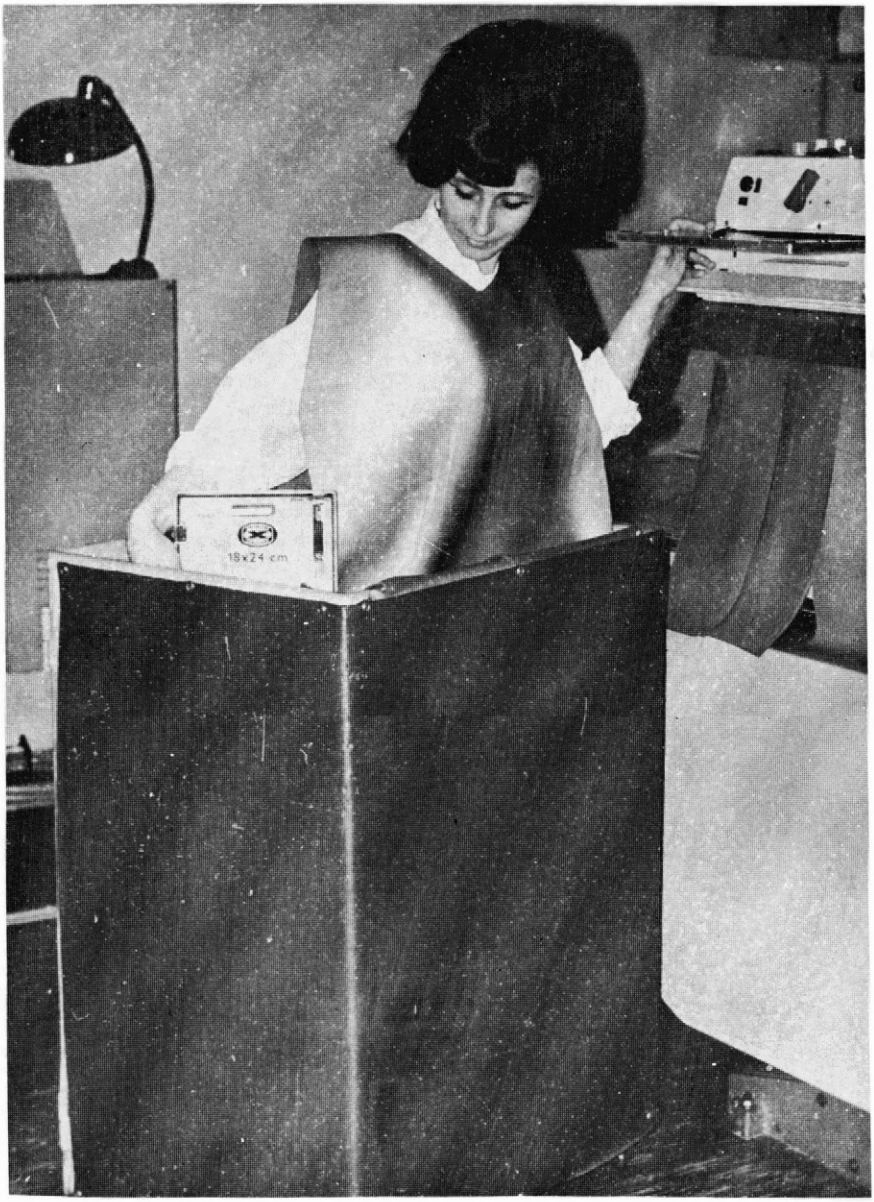

"Stopped-Flow" gyorskeverő berendezés és a gyorsreakciós fotométer /Gáspár Rezső - Püspök György, Fitori János - Széles Kálmán

Levegőbakteriológiai réses mintavevő /Dr.Mórik József/

Cserélhető mykológiai oktató tábla /Tóth József/

Röntgenasszisztensi védőbox /Dr.Vargha Gyula/

TARTALOMJEGYZÉK

ELŐSZÓ

AZ ORVOSTUDOMÁNYI EGYETEM POLITIKAI SZERVEZETÉNEK TÖRTÉNETE A FELSZABADULÁSTÓL NAPJAINKIG..... 5

AZ OKTATÁS ÉS NEVELÉS 30 ÉVES FEJLŐDÉSE A DEBRECENI ORVOSTUDOMÁNYI EGYETEMEN..... 13

TUDOMÁNYOS ÉLETÜNK 30 ÉVE..... 19

A KLINIKÁK 30 ÉVES GYÓGYITÓ MUNKÁJA..... 24

AZ EGYETEM GAZDASÁGI ÉS ELLÁTOTTSÁGI FEJLŐDÉSE AZ ELMULT 30 ÉV ALATT..... 26

A DEBRECENI ORVOSTUDOMÁNYI EGYETEM INTÉZETEINEK ÉS KLINIKÁINAK FEJLŐDÉSE..... 36

ADATOK, KÉPEK A 30 ÉV TÖRTÉNETÉBŐL.....105

Egyetemünk állami vezetői 1944/45-től.....106

Párttitkáraink 1944-től.....111

Kossuth-dijasaink.....113

Akadémikusok.....116

A tudományok doktorai, kandidátusok, med.biol.doktorok.....117

Egyetemünk honoris causa doktorai.....120

Aranydiplomásaink.....122

Kitüntetéses doktoravatás.....125

Kitüntetések.....129

Gazdasági adatok.....133

A felszabadulás óta épült.....136

Az oktató és nevelő munkáról.....142

A tudományos munkáról.....158

A gyógyitó-megelőző munkáról.....176

Jelentősebb eseményeink.....180

Külföldi kapcsolataink.....202

Ujitók és ujitások.....209

DEBRECENI EGYETEM
OEC-055870
Egyetemi és Nemzeti Könyvtár

Felelős kiadó: Dr.Szabó Gábor
Készült 400 példányban, terjedelme: 35,5 B/5 iv
DOTE Központi Kenézy Könyvtár Sokszorosító Üzem 1974/804.
Felelős vezető: Juhos László